

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Sectio Secvnda. De Ordinis Sacramento Problemata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

84 Quamvis propter reverentiam Ordinis sue
Ordines ma- maiores, sive minores conferri debant ab Epis-
mico inter Missarum solemnia, & ieiuno, vt con-
niores validi fuit Tridentinum *eff. 2. 3. 6. 8. de reformat.* Si ta-
xiua. Mis- men fecus fiat, Ordinatio tenuerit, nec ullam Or-
rum solemnia dinatus suspensionem incurrit, dummodo se-
conferti va- uerit vera forma, & materia Ordinationis
lent. Marchin. de *Ordin. tract. 1. part. 7. cap. 5. nume-*
ro 17. & 18.

Licebit Episcopo aliquando ex iusta causa
maiores Ordines die Dominica conferre, ne tempore
mane diei Dominicæ immediatè sequentis generali Ordinationem: si in Sabbatho ob
Ordines maiorum dandorum in genere numerum Ordinationis
expediti non potuerint: dummodo continue-
tur ieiunium Ecclesiasticum tam ab Ordinante
quam ab Ordinando. Cap. *Quod à patribus*
diff. 75. Quia in eo casu fictione Canonica ma-
ne diei sequentis trahitur ad vesperam Sabba-
thi præcedentis: & sic Ordines dicuntur in
Sabbatho affigato conferri. Henrig. lib. 10.
c. 12. n. 2. Sylvestr. Ordo 2. q. 6. Villalob. in sum-
m. 1. tr. 1. diff. 1. 3. Marchin. tr. 2. p. 7. c. 5. n. 9.
Diana p. 2. tr. 16. refol. 28.

86 Ordinatus extra tempora legitima absque
Ordinatus speciali summi Praesul's dispensatione suspen-
extra tempora sionem ab execuzione Ordinis incurrit, ut ha-
pere sine dispensatione, suspen- betur in Extrauag. Pij II. *Cum ex facrorum. E-*
sionib. ab execu- *hac suspensio est perpetua a solo Papa dispensa-*
tione Ordini- *fabilis. Barbos. de potest. Episc. all. 17. n.14. Bonac-*
nus incurrit. *de Censur. d. 5. q.6. pm. 15. s. Scio tamen Episco-*
pum posse ab hac suspensione absoluere, si sit oc-
ulta ex Trid. sess. 2. q. c. 6. de reform.

87 Verum Episcopatus non potest nisi in di-
Episcopatus Dominica conferri, ut constat ex antiqua Ec-
nequit nisi in clesiae praxi, & tradit leo 1. Ep. 79. c. 1. & refer-
Domina die tut in Cap. Quod die, diff. 75.
conferri.

Religiosi possunt extra tempora Ordines re-
cipere. Quia ad hoc variis priuilegiis portiuntur
Religiosi pos-
sunt extra te-
pora ex variis
priuilegiis Or-
dinarii. Exeat inter praecipua priuilegia Gregorii
XIII. pro nostra Societate, quo praecipit ordi-
nariis ut Iesuitas fuiorum superiorum licentiam

habentes Ordinent etiam extrà tempora in tribus festis continuis, & non seruatis intermissionibus, & absque villa Ordinum expressa functione, nec eos circa cantum, officia, aut ceremonias Ecclesiasticas vocitent ad examen. At quamuis idem Gregorius prohibuerit, hoc priuilegium aliis Ordinibus priuilegia Societatis participantibus communicari: & ideo Statutus notester de legis, lib.8, cap.17. num.8. Vazquez tom.3. in 3. part. dist.246. cap.5. num.50. & Hurtado

Complutensis tract. de Ordin. difficult. 2.1. affectuerint hoc priuilegium ita societati esse proprium , vi aliis Religionis non communicatur , euamis in priuilegiis eiusdem participent nihilominus alij Ordines, v. Theatini , & Barnabites hoc priuilegio potiuntur. Quia alij Pontifices post Gregorium XIII. his Ordinibus absque vla limitatione concederunt Societatis priuilegiis fui. Marchini. tract. 1. part. 7. cap. 7. Præterea eodem priuilegio potiuntur Fratres Minorcs , & ij, qui eorum priuilegia featurant, concessis scilicet, & concedendis. Quia Clemens VIII. & Paulus V. priuilegia Fratrum Minorum ex certa scientia, motu proprio, & de plenitudine potestatis confirmavit. Ad hæc item priuilegium Monachis D. Hieronymi, & S. Benedicti Alexander VI. & Eugenius IV. concessere : quod non esse à Tridentino reuocatum, docent Rodriguez tom. 1. q. Regul. q. 55. artic. 17. & tom. 3. quest. 23. art. 5. Barbo. de post. Episc. allegat. 17. part. 1. num. 6. Denique

testantur Portellus de dub. Regul. v. Ordines sa-
cris. num. 4. & Diana pars. 3. tract. 2. resolut. 31.
& 112. Simile priuilegium Ordini sue Con-
gregationi S. Ioannis Euangelistae in Portu-
galia fuisse à Clemente VIII. die 23. Nove-
mbris anno 1596. concessum : vt feliciter pos-
sint Ordinibus initiari extæ tempora, & per
quemcumque Episcopum tribus Dominicis,
vel fetsis continuis, vel interpolatis, non
seruatis interstitiis à Tridentino designa-
tis.

SECTIO SECUNDÆ.

De Ordinis Sacramento, Problemata.

CAPVT VII

Circa naturam, quidditatem, ac numerum Ordinum.

PROBL. I

Prima Tonsura est, & non est vera
Ordo Ecclesiasticus.

82. **V**erus est Ordo. Quia in Capitulum contingat, de estate & qualitate Ordinandorum, prima Tonsura vocatur.

do temporib. ordinat. in 6. Et quia Tonfurâ iniciati Clericibus gaudent priuilegiis, sunt enim capaces Beneficiorum, quorum sunt incapaces laici. Sic Canonista Nauar. in Mass. cap. 22. num. 18. Couat. in cap. Quia nos, n. 4. de priuilegiis Cardin. Alexandr. in cap. Clericos dist. 21. Garcia de Benef. p. 7. c. 1. n. 2. Barbos. de Offic. & potest. Episo. alleg. 2. n. 16. & 17. & alij multi apud No-
uarium tralit. 1. p. I. m. 1.

Verus Ordo non est. Quia Patres & Concilia, dum omnes alios Ordines enumerant, prima Tonsura non meminunt. Et quia Ordo, quod est Sacramentum Ecclesie constat materia & forma: sed Tonsura nullam habet formam, licet habeat pro materia capillorum abscissionem: ergo Tonsura non est Ordo. Minor probatur, nam verba in Tonsuris in Pontificis Romano: *Dominus pars hereditatis mea, &c.* sunt ceremonia, non substantialia: quare etiam sine illorum prola

Sectio II. De Ordine, Problemata. 209

prolarietur quis fieret Clericus tonsuratus per Isolam translationem illius à statu laicali ad Ecclesiasticum, de quo inferius. Ita Theologi Magistri, in 4. dist. 14. Ibi D. Thom. q. 4. a. 2. Bonaventura Durand. Albert. Richard. Palud. Sylvestris. *Ordo 1. & alij Summistes.* *Sicut de Sac. d. 1. scilicet 2. Reginaldi. l. 3. o. n. 4. Vasq. tom. 3. in 3. p. 3. d. 2. 3. 1. Bonac. d. 8. q. 9. vñct. punct. 1. num. 6. Bellarm. Opus de doct. Concil. Trid. tit. de Ordine. Filliuc. trit. 3. n. 3. Laym. lib. 5. scrlab. 9. cap. 1. 3. num. 3. & alijs quos referit & sequitur Nouarius Mar- chini. sub lippard.*

ratus, Diaconatus, & Subdiaconatus, addit: Et similiiter de aliis per rerum ad sua ministeria pertinentium assignationem. Quo absque dubio supponit etiam minores Ordines esse Sacramentum. Id etiam indicat haec obscurè Tridentinum *ff. 23. c. 2. & 3. & can. 3.* Nam postquam c. 2. enumerat Ordines maiores & minores, *c. 3. & can. 3.* aboluta, & absque ullâ limitatione Ordinationem appellat sacram, & definit esse Sacramentum, ac proinde appellat *sacram* non in eo sensu, in quo Ordines maiores faci, sed quia est Sacramentum.

91
Hoc verius existimo. Nam licet Tridentinum hanc inter Canonistas & Theologos litem noluit dirimere: si quis tamen attente verba Concilij perendar, planè compicisci, ipsam Theologorum sententia validè fauere. Nam *ses. 23. c. 2. art. 11*: *Ut qui iam Clericali tonsuram/igniti sunt, per minores ad maiores ascendant. Vbi distinguimus primam tonsuram à minoribus Ordinibus. Cetera in tonsurā non datur initiatio aliqua spiritualis potestas, cum ad nullum certum officium in Ecclesiā habendum deputetur saltem in Ordine ad Eucharistiae ministerium ad quod Ordines cuncti diriguntur.* Igitur Ordo vocitanda non est.

PROBL. III.

*Diakonatus est, & non est verum noue
Legis Sacramentum.*

Non est Sacramentum. Quia Sacramen-
tum Ordinis confertur, ut quis fiat potens
ad confiencia Sacra-^{Non est Sa-}
mentum. ^{crumentum.}
ad confiencia Sacra-
mentum: sicut Sacra-
mentum Baptismi confertur, ut quis fiat habilis ad
recipienda reliqua Sacra-
menta: sed per Ordina-
tionem Diaconi non darur potestas aliqua ad
confiencia Sacra-
menta: Ergo Sacra-
mentum non est, sed tantum præparations quædam ad
Sacra-
mentum Sacerdotij: sicut exorcismus, &
cærechismus ad Sacra-
mentum Baptismi. Et
quia Ordinationis Diaconi ad altare nulla fit
mentio in scriptura, sed tantum ad mensæ mini-
sterium, ad quod nullum Sacra-
mentum recipiebatur. Sic Durand. in 4. diff. 24. q. 2. Caet.
tom. 1. Opus. tr. 11. Salmeron. apud Philibert.
tr. 2. de Ordin. p. 7. c. 1. n. 9. & 10. volentes, Dia-
conatum ab Apostolis fuisse institutum Baron.
tom. 1. anno Domini 34. Hanc sententiam di-
cunt esse probabilem Victor. de Sacram. n. 226.
& 235. Sotus diff. 24. q. 1. a. 4. Martin. de Le-
defin. p. 4. q. 40. a. 1. Laym. lib. 5. tral. 9. cap. 4.
num. 4.

Sacramentum est. Quia in Ordinatione
Diaconi ordinans dicit: *Accipe Spiritum Sanctum* 93
*Eft Sacra-
mentum.*
Ergo per eam conferatur gratia sanctificans, media qua Spiritus sanctus simpliciter, & absolute conferatur sive prefatis verbis, & impositione manuum facta ab Episcopo sub illis: sive traditione libri Euangeliorum, & verbis ipsi correspondentibus: sive omnibus simili. Et quia Diaconus accipit potestatem proxime assistendi Sacerdoti celebranti, & eo absente, Euchariastiam ministrandi agnitoris, cantandique Euangelium in Missa sacrificio: Ergo est Sacramentum. Ita omnes Theologi, & Canonista; Henr. l. 10. c. 2. n. 2. Sa. v. Ord. n. 1. Petr. Soto selt. 4. de Ord. Miran. in Man. Præl. q. 32. a. 10. Cornel. à Lapi. ad Cap. 6. Actu. Palauis hic pñct. 3. n. 6. dicens, id esse certum. Trul. lib. 6. dñs. 2. numero 70. 10.

Æstimo cum nostro Henriquez citato, pri-
mā sententiam non esse tutam, ne dicam tem-
periam. Quia Anastasius II. Epist. ad Anastasii
Imperat. c. 7. contrarium expressit, & satis signi-
ficat Tridentinum sess. 23. can. 6. esse reiciendam
dum ait: *Si quis dixerit in Ecclesiâ Catholicâ non
esse Hierarchianum diuinum ordinazione institutum,
anathema sit.* Vbi per Ministros ut minimū
Diaconi intelliguntur. Si ergo ordinatio Dia-
coni instituta est à Christo sicut ordinatio Prel-

1.10.6.2.3.2. dicens oppositum à Guido errorem
reputari. Num acris censura. Reginald.1.30.
num.17. Filii. tract.9. num.28. Dicastil. d.1.
dub.8.

94. Probabilis admodum hoc iudico , dum
lego Eugenium IV. in suo decreto postquam de-
finitur Ordinem esse Sacramentum , & mate-
riam illius esse illud, per cuius traditionem Ou-
do confertur, & assignavit materiam Presbyte-

210 Theologiæ Moralis Lib. XXIII.

byteri, & Episcopi absque dubio instituta est Sacramentum, sicut Presbyteri, ac Episcopi ordinatio. Altero itaque primam sententiam parum esse tutam, secundam autem certam non tamē de fide.

PROBL. V.

Episcopatus est, & non est Ordo Ecclesiasticus.

PROBL. IV.

Subdiaconatus est, & non est verum noue Legis Sacramentum.

98 **S**acramentum non est Subdiaconi ordinatio. *Non est sacramentum.* Quia huius ordinatio confertur absque munum impositione, quæ ad Sacramentum Ordinis necessaria est: nam Sacramentum Ordinis per eam significatur. Et quia Ordo Subdiaconi non fuit Sacer ab initio Ecclesia, ut constare cap. *Nihilus*, dist. 60, & ex cap. *A multis de statu, & qualitate ordinandi*. Ergo Ordinatio Subdiaconi non fuit a Christo instituta in Sacramentum, ex tunc enim Ordo Subdiaconi esset Sacer. Sic Durand. *Caiet. tom. 1. Opus tract. 11. Magist. in 4. dist. 24. §. septimus Ordo. Durand. ibi. Gratian. in *decret.* dist. 21. §. 1. Ayala *l. de trad. Apoſt. de Ordin.* Maldonat. q. 3. de Ord. Ait esse probabile Victor. n. 226. *Sotus dist. 24. q. 1. art. 4. Machado tom. 2. l. 4. p. 1. tract. 7. docum. 1. num. 2.**

99 **S**ubdiaconatus Ordo Sacramentum est. *Sacramentum.* Quia ratio qua *Probl. 2.* probauimus quatuor minores Ordines esse Sacramentum nouæ Legis, in Subdiaconatu non minori militat causa, in modo maiore; nam Subdiaconatus est Ordo illis perfectior, utpote institutus ad ministrandum proximè in altari Presbytero celebranti, quod minoribus Ordinibus non conuenit. Et quia Subdiaconus per suam ordinacionem verè recipit spiritualem potestatem ad sacram aliquod exercendum, nempe ad hoc ut Calicem & Patenam deferat ad Altare, & Diacono portigat: vinum, & aquam supeditet ad sacrificium: Epistolam solemniter in Missâ cantet: Ergo est verum Sacramentum. Ita Doctores communiter. *Palauis tom. 4. tract. 27. par. 3. Gesuald. 1. p. sum. tract. 31. c. 2. a. n. 14. D. Thom. in 4. dist. 24. q. 2. art. 1. quæsiunc. 3. Bonau. art. 1. q. 1. Richard. art. 3. q. 3. Palud. art. 3. q. 1. Valent. a. 9. q. 1. Vafq. d. 2. 28. Coninch. d. 28. dub. 6. Adam. d. 7. q. 2. dub. 2. Hurrad. sic dist. 8.*

100 **S**cio aliquos Doctores assertuisse, hanc sententiam esse de fide: aliquem autem esse hæreticum putasse, qui Subdiaconatum à Sacramento excludit. Hos autem nimis rigidè locutus fuisse reor, illud autem certum, Tridentinum secundam sententiam approbat videri, dum *seff. 25. can. 6. fatur: Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam divinam Ordinatione institutam, qua constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit.* Vbi per Ministros Diaconos, & Subdiaconos qui Altari immediate ministrant intelligi, quis dubitare potest?

101 **S**uppono contra hæreticos, Episcopatum est à simplici Sacerdotio distinctum falem *Non est Ordo tanquam includentem ab inclusu.* Quæstum Ecclesiastici, num Episcopatus prout à Sacerdotio simplici distinctus, & iphi superadditus sit Ordo Ecclesiasticus? Non est. Quia Episcopatus prout à simplici Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, nec ad ministrandum Sacerdoti conferranti. Et quia alijs essent Octo Ordines Ecclesiastici. Et quia alijs Episcopatus prout à Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, nec ad ministrandum Sacerdoti conferranti. Et quia alijs essent Octo Ordines Ecclesiastici. Et quia alijs Episcopatus prout à Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, nec ad ministrandum Sacerdoti conferranti. Et quia alijs essent Octo Ordines Ecclesiastici. Sic Albert. in 4. d. 14. a. 39. *Sot. q. 1. a. 2. & 3. Ferr. 4. contra gen. c. 76. Hent. l. 10. c. 2. Reginald. l. 30. tr. 1. Bonac. d. 8. punt. 1.*

102 **E**st quidem Ecclesiasticus Ordo. Quia *Episcopatus* prout à simplici Sacerdotio distinctus, & iphi superadditus, est gradus quidam *Ordo episcopatus*, & potestas in Ecclesia Dei rite Ecclesiastico, & modo stabili collata in ordine ad sacrificium Missæ, nempe ad officias Sacerdotes potentes in Altari sacrificare, & alios Ministros Sacrae ferientes: Ergo verè & strictè est Ordo Ecclesiasticus. Ita Altissiordor. l. 4. *summ. tract. 8. q. 1. Maior in 4. dist. 24. q. 1. Valent. d. 9. q. 1. p. 4. Vafq. d. 2. 20. c. 3. Coninch. d. 20. dub. 2. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. Bencanc. 26. q. 2. Hurrad. hic difficit.*

103 **H**oc probabilius reor. Quia mentem esse Tridentini existimo, *seff. 23. c. 4. profantis: Proinde Sacrofanæ Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum sucesserunt, ad hunc hierarchicum ordinem precipue pertinere.* Et can. 6. citato: *Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam divinæ ordinatione institutam, qua constat Ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris anathema sit.* Ergo ex Concilio satis aperte innuitur Episcopatum esse verum Ordinem sicut est Sacerdotis ordinatio. Præterea in Ordinatione Episcopi producitur gratia ex opere operato, ut constat ex illis verbis, *Accipe Spiritum Sanctum: producitur Character, cum Episcopus, in sui ordinatione accipias veram, nouam, realem, & indeleibilem potestatem ordinandi Ministros Ecclesiæ, & conferendi confirmationis Sacramentum.* Profecto quamvis Episcopatus prout à simplici Sacerdotio distinctus, si Ordo Ecclesiasticus: non tamen sunt Octo Ordines; quia ut sic distinctus non est Ordo totalis distinctus totaliter à Sacerdotio simplici, sed tantum partialis ab ipso partialiter distinctus; nā ex Episcopatu ut sic, & ex simplici Sacerdotio integratur, ac perficitur unum Sacerdotium.

PROBL. VI.

Ordinatio Episcopi est, & non est nouæ Legis Sacramentum.

104 **N**on est Sacramentum. Quia Episcopatus prout super additus Sacerdotio, Ordo non *Non est Sacramentum*, est, cramentum.

Sectio II. De Ordine, Problemata. 211

est. Et quia in ordinatione Episcopi nulla est materia, neque forma, quibus constare Sacra-
menta quis dubitat? Sic Richar. in 4. d. s. 24.
a. 2. q. 3. Sotus q. 1. art. 3. Couat. 1. variar. c. 10.
n. 15. & alij. Quis in ordinatione

105 *Sacramentum est. Quia in ordinatione
Episcopi absolute & simpliciter conferatur Spir-
itus Sanctus: Ergo in ea conferatur gratia sancti-
ficans. Consequentia probatur: quia Spiritus
Sanctus non datus simpliciter nisi media gratia
sanctificante. Antecedens vero confitat, cum ex
Tridentino *ss. 2. Can. 4.* vbi generaliter dicitur,
per sacram ordinationem conferri Spiritum
Sanctum, cum ex formâ ordinationis Episcopi,
in qua ordinans dicit, *Accipe Spiritum Sanctum:*
Ita Durand. *in 4. d. 24. 9. 6.* Medin. *l. 1. de comi-*
c. 15. Bellarm. h. 5. Valent. *d. 9. q. 1. p. 4.* Vafq.
d. 24. c. 4. Coninch. *d. 20. dub. 6.* Adam. *d. 7. q. 2.*
dub. 2. Began. *cap. 26. qua. 3.* Hurtad. *h. 2. dif-*
*c. 2.**

106 *pe.7.* Hanc sententiam meritò prima præferendam existimò, nam quia Episcopatum Ordinem est, *Probl. 5.* constitutum quia forma, & materia perfici, non dubito. Materia enim proxima in ordinatione Episcopi est manuum Episcoporum conferentiarum impositio: forma vero verba illa simul à tribus Episcopis manus impennitibus prolatæ: *Accipit Spiritum Sanctum.* Quod non obscenè deduxerim ex Paulo 1. *Tim.* 4. dum enim fermonem instituit de ordinatione Timothœi in Episcopum, ait: *Nols negligere gratiam, qua data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyteri, id est, conuentu Episcoporum.* Certe si in ordinatione Episcopi per impositionem manuum Episcoporum, & per prophetiam, id est, per verba illa, *Accipit Spiritum Sanctum* confertur gratia: absque dubio manuum impositio est materia proxima, & prefata verba sunt forma.

PROBL. VII.

In Episcopi Ordinatione infunditur, &
non infunditur nouns Character à
Sacerdotali Charactere
distinctus.

107 **P**otestas Episcopalis realis quidem est, & indelebilis: sed non est noua qualitas, vel natus Charakter a Charaktere sacerdotali distinguis: sed ipse Charakter presbyterialis magis extenditur per quam extentione potest Episcopus nonos actus iure divino exercere, quos prius non poterat ante Episcopalem consecrationem. Quia Episcopi ordinatio non est distincta a sacerdotali sed ius extenso: Ergo Charakter distinctus non est sed solus extensio, & dilatio Charakteris sacerdotalis. Sic Vuald. r. de Ord. n. 12. Sanch. tom. 2. opuscl. 1. cap. 1. dub. 93. n. 5. & dub. 2. n. 21. Henr. 16. 1. o. 6. 7. In Ordinatione.

Henr. l. 10. c. 7.
In Ordinatione Episcopi nouus Character
infunditus, & Charactere fæcerdotali distinctus.
Quia consecratio Episcopi est vera Ordinatio
sacra & distincta, vrpote solemnior, & superior
ordinatione fæcerdotali, vr definit Trid. sess. 23.
4. & can. 9. At omnis ordinatio sacra est vere
& propriæ Sacramentum vr etiam definit ibi
Trid. Can. 3. Ergo consecratio Episcopi est

verè Sacramentum Ordinis, distincta realiter ab ordinatione Sacerdotis. Tunc hic: Sed Sacramentum Ordinis imprimis Characterem, ut Concilium *Can. 4.* definit: Ergo ordinatio Episcopi imprimis characterem distinctum in Charactere sacerdotali. Deinde quia potestas, quae tribuitur Episcopo est distincta in Specie ab illa, quae tribuitur Sacerdoti per suam ordinacionem: Ergo non possunt esse vna in Specie qualitas, vnuis in Specie Character. Pater consequentia: antecedens vero probatur, quia potestas Episcopalis, ac Sacerdotialis se implicant objecta Specie distincta: illa enim haber pro objecto confirmare, & ordinare, hac vero Corpus consecrare Dominicum: Ergo non sunt vna qualitas, sed diuersae. Ita Marchini. *tr. 1.* de ord. p. 1. c. 1. i. m. 18. Hurtad. *his. diffe. 3.* Petri. à S. Ioseph. *tom. 2. de Sacr. d. 7. f. 2.* Leandri. *p. 2. tr. 6. d. 1. a. 12.*

Ego autem consequenter ad ea quae *Probl. 5.* assertur, dixerim, per Episcopatum imprimi Characterem parcialiter distinctum a Charactere Sacerdotis ad consecrandum, & a Charactere ad absoluendum a peccatis; ex quibus tribus quasi ex partibus integrantibus unius totalis Characteris Sacerdotis perfecti constitutis, ita tamen ut Character ad efficiendos Sacerdotes neque valide imprimi, non præsuppositis dubiis primis: neque neque Character ad aboliendum, non præsupposito Charactere ad consecrandum, quamvis omnes hi tres possint imprimi absque inferiorum Ordinum Characteribus.

PROBL. VIII.

Qui Sacerdotio non fungitur, potest,
& non potest in Episcopum
consecrari.

Non Sacerdos potest in Episcopum consecrari. Quia in Ordinatione Episcopino-
ius imprimatur Character: Ergo potest quis
validè consecrari in Episcopum, licet non sit Sa-
cerdos: sicut validè potest fieri Diaconus qui
non est Subdiaconus, aut Presbyter qui Dia-
conus non est propter eandem rationem. Non
poterit tamen nisi Presbyteratum in eis Episco-
palem exercere potestatem. Sic Marcus An-
ton. Cuchus l.2. an. 1515. tis. 6. n. 20. Ioan. Andri-
ad cap. 1. de Clerico per saltum prom. Iacobat. de
Concil. l.10. a.7. quos sequitur Cuar. l.1. variar.
c.10. n. 16.

Non Sacerdos non potest consecrati in Episcopum. Quia Episcopatus claudit ecclesiastice Ordinem, & potestatem sacerdotalem, non vero Diaconatus Subdiaconatum: Ergo epugnat quem consecrari in Episcopum qui prius sit Sacerdos. Probatur antecedens qui Episcopatus est summum & perfectum Sacerdotium: Ergo debet includere in suo conceptu formaliter adaequato Sacerdotalem potestatem. In Sayr. 1.7. de Censur. 1.0. n.41. Sicut de censur. d.3. i. s. 1.1. n.53. Vafq. 10.3. in 3. p.d. 240. n.5 4.0. d. 243. num. 2.4. Hurtad. hic, diffc. 3. Leand. tr.6. d.1. quæst. 1.3.

Profectò hanc sententiam certā omnino puto. 112.
Nam sicut potestas absoluendi à peccatis ita Hoc mihi pro-
cessario babilinis,

SCOBAR
Theatrum Morum
Tom. III. IV.

卷之三

cessariò ex institutione Christi præsupponit protestam consecrandi, ut hac non præsupponita, nequeat illa validè conferti: ita etiam potestas officiandi Sacerdotes ita necessariò præsupponit Ordinem, & potestam simplicis Sacerdotij, ut hac non præsupponita, nequeat illa validè conferti. Quia Episcopus est Sacerdos perfectus facundus, ac potens alios Sacerdotes creare: idè Episcopus comparatur cum simplici Sacerdote sicut vir perfectus potens generare cum iuuenie nondum potente. Si ergo Episcopus ex proprio officio habet dignitatem sacerdotalem alius conferre, & nemo dat, quod in se non habet, vel auctu, vel eminenter: necessariò quis debet Sacerdos esse, ut sit Episcopus.

PROBL. IX.

Cardinalatus est, & non est verus Ecclesia Ordo.

115 *E*st quidem. Quia Cardinalatus fuit à Christo verus Domino institutus Apostolique fuit eius veluti Consiliarij, quibus Cardinales Pontificis summi Auctiores ac Consiliarij successere. Et quia loco Sacerdotum Leuitici generis successerunt, ut sint Papæ coadiutores in Ecclesia gubernatione, sicut illi Sacerdotes coadiutarent summi Hebraeorum Pontificis: sed illi Sacerdotes fuerunt à Deo instituti iure diuino: Ergo etiam Romanæ Cardinales Ecclesia. Sic Turrecrem. *l.1.sum.c.80.* Cardin. Alban. *tract. de Cardinalat. q.5.* Anton. Barbat. *tract. de potest. Cardin. q.1.* Cardin. Iacobat. *tr. de Conciliis l.1. art. 12.* Laudem. *tr. de Cardinalat. q.7.* D. Antonin. *3. p. 21. c. 1.* & 2. Mouentur ex textu in Cap. per venerabilem, §. Rationibus qui filii sunt legitimi. Et ex cap. *Fundamenta, §. Decet, de elect. in 6.*

114 *N*on est Ecclesiasticus Ordo, nec Charactem imprimunt, nec fuit à Christo Domino institutus. Quia Cardinalatus non habet consecrationem aliquam, nec materiam, nec formam: Ergo neque erit Ordo, neque imprimunt Charactem. Et quia datur transitus à gradu Cardinalatus ad gradum laicalem: nam Cardinales nisi sint in sacris constituti possunt, deposita hac dignitate, vxorem ducere, & ad sacerdotium redire: Ergo hæc non est aliqua dignitas ex Christi institutione manans. Ita Cardin. Bellarm. *l.1. de Cleric. c. 16. coniug. 5.* Chamerot. *de Sacram. tract. 11. c. 1. dub. 2.* Sotus in *4. dist. 24. q. 2. art. 4.* Azor. *p. 2. l. 4. c. 1. q. 3.* Cardin. Zabarella in *Clement. Ne Romani, ff. Porro, de electione. Barbat. confil. 1. n. 14.* à contraria opinione recedens. Moneta *tr. de Commis. ultim. volum. c. 12. n. 75.* vbi cum aliis probat Cardinalatum posse à Papæ extingui; consequenter non erit de iure diuino, neque Ordinis Sacramentum.

Hoc certum milii, qui legens Patres, generalia Concilia, Pontificumque decreta, & saepè aduertens inibi omnes Ordines facios enumerauit Cardinalatus ordinationem omnino silentio præteriri video. Itaque non est Ecclesiasticum Ordinem affirmo, quia non est potestas in Ordine ad Missæ sacrificium: sed dignitas quædam præcessa admodum dignitate Episcopali Superiori quoad vniuersalitatem regiminis. Natu-

Cardinalis suo consilio Pontificem iuvat ad vniuersalis Ecclesia gubernationem.

CAPVT VIII.

*Circa omnium Ordinum in particula-
ri Institutionem.*

PROBL. X.

*Prima Tonsura constat, & non constat
propria materia, & forma.*

116 *O*nstat quidem. Quia verum est Sacramentum: Ergo debet materia ac forma constare, scilicet imponitio manus Episcopi, & verbis illis: *Dominus pars hereditatis mee.* Sic Torreblanc. *l.15. pract. c. 5. n. 3.* vbi affirmat, primam Tonsuram per impositionem Episcopi manus exhiberi, & Auctores qui existimant Tonsuram verum esse Sacramentum.

*M*inimè constat. Quia non est verus Ordo **117** nec verum Ecclesia Sacramentum. Habetamen loco materia capillorum abscissionem, & loco forma verba illa *Dominus pars, &c.* quibus verbis tonsurans spretis terrenarum serum cupiditatem, Deum in hereditatem se accipere proficitur. Ita Nauat. *confil. 4. de Sacram. non iterum. Marchin. tr. 2. p. 1. c. 12.* Henrig. *l.10. c. 9. n. 4.* & alij communiter.

*C*um Tonsurâ verus Ordinon sit, sed passiuua dispositio ad Ordines, ut vidimus supra: *Non constat, non habet propriam materiam & formam, licet afferatur aspectanti capillorum abscisio & verborum illorum probatio videatur veri Ordinis verique Sacramenti speciem expondere.*

PROBL. XI.

Valida est, & valida non est Tonsuræ collatio si nec Episcopus abscindens comam, nec tonsurandus illa verba proferrent: Dominus pars, &c.

119 *N*on est valida. Quia Pontificale Romanum illorum verborum recitationem ex. *Valida non est.* presse prescribit: Ergo videtur ad Tonsuram substancialiter pertinere. Sic Canonizat quidam, quos preslo nomine memorat Leand. *tr. 17. Etat.*

*V*alida est. Quia illa verba substancialia non sunt, nec ut talia à Pontificali precipiuntur; sed est *valida tantummodo*, ut ceremonialia: & id eorum omissione non reddit inualidam Tonsuram, cum hac substancialiter constat in translatione à statu laicali ad Ecclesiasticum, capillorum abscissione quasi visibili signo expressa. Ita Rodrig. *p. 2. sum. c. 17. num. 6.* Sotus in *4. dist. 24. a. 1.* Nauat. *l.1. confil. 12. de tempor. ordinat.* Henrig. *l.10. c. 9. circa finem. Molief. in sum. tr. 2. c. 3. n. 20. Fornac. de Ord. c. 7. n. 1.* Quos citat, & sequitur March. *tr. 2. p. 1. c. 12. n. 4.* Leand. *citatus.*

Idem

Sectio II. De Ordine, Problemata. 213

111 *Idem affirmo credens per paucos esse, qui illa verba le proculis meminerint. Monuerimus tamen ex hinc Auctoribus à Marchino expressis pro fide ac nostra sententiâ Patrem Henriquez meum oppositum videtur insinuasse, eatu quo prefata verba ab Episcopo omitterentur; Sic enim inquit: *Hæc Tonsura conferitur in absessione capillorum, dicens Episcopo in persona eius qui tonsuratus: Dominus pars, &c.**

tur potestas absoluendi, institutus fuit Presbiteratus post Resurrectionem *Ioan. 20.* illis verbis: *Accipite Spiritum Sanctorum quorum remiseritis peccata, &c.* Sic Trident. *sess. 14. de Pœnit.* *Can. 3. & sess. 22. Can. 1. & 2.* & utramque partem docent omnes Theologi, & Canonistæ.

Ego quidem sententia tot Doctorum auctoritate munitus libenter subscribo. *Hoc iuramento*

PROBL. XII.

Fuerunt, & non fuerunt omnes septem Ordines sigillati, & in particulari à Christo Domino instituti.

112 *Non fuit in particulari instituti. Quia Christus Dominus generatim omnes instituit in ultimâ cœrâ: & per potestatem excellens simul dedit Apostolis uno verbo totum singulorum Ordinum maiorum, ac minorum potestatibus. Sic Henr. *l. 10. c. 3. n. 1.* Valent. *d. 9. q. 1. pun. 4.* Reginald. *l. 30. n. 6.* Bonac. *d. 8. pun. 1. n. 6.* Granad. *contr. 9. tr. 1. d. 1. n. 6.* Marchin. *tr. 1. q. 7. c. 1. n. 3.* Machad. *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 2. docum. 5. n. 6.* Sicut igitur illis verbis expressis in Cœrâ: *Hoc facite in meam commemorationem.* Sacerdotium instituit, ita & Diaconatum, Subdiaconatum, &c. Et sicut tunc Apostolos Sacerdotes creavit, ita eadem auctoritate eisdem verbis Ordines omnes tam maiores, quam minores eisdem generatim contulit.*

113 *Fuit quidem omnes Ordines sigillati, & non in particulari à Domino instituti. Quia hoc probatissima constat inductione. Instituit enim Officiatum quando *Mat. 21.* præcipuum hujus Ordinis munus exercuit, ementes, & vendentes à Templo enciendo. Sic Archang. *diss. 14. & 25.* ex Magistro. Fabius Incarnat. *in serm. Sacerdot. p. 1. tract. 2. de Ord.* Samuël Lubl. *p. 1. sum. v. Ordo.* Olsus in *Confis. Carbol.* *c. 5. l. Esti. 4. d. 14. § 9. 10. & 12.* Nugus *q. 37. art. 5.* Instituit *Lectoratum*, quando *Luc. 2.* in medio seniorum librum Isaiae aperuit, & in eodem *Spiritus Domini super me.* Sic citati Doctores, quibus fuit August. *l. 1. de Baptism. par. 16. c. 37.* Instituit *Exorcistatum*, quando *Mar. 6. & 16.* exortans energumenos, demonia ab eis extorbuit. Sic illi, & Marchin mutans sententiam *tr. 2. p. 4. c. 1. n. 3.* Machad. *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 2. docum. 4.* Instituit *Acolytatum*, quando *Ioan. 8.* prædicando dixit: *Ego sum lux mundi, qui sequitur me non ambulat in tenebris.* Sic Archang. Lublin, & alij citati. Instituit *Subdiaconatum*, quando *Ioan. 13.* post Cenam pedes Discipulorum diluit. Sic Marchin *citat. num. 4. Olsus. tract. de Ord. c. 52.* Valsq. *d. 2. 8. c. 5.* Archang. Lublin. Instituit *Diaconatum*, quando in ipsâ Cenâ Sacramentum Corporis, & Sanguinis fui Discipulus dispensauit. *1. Cor. 11.* Sic Magist. Archang. Fabi. Lublin. Molfet. *in summ. tom. 2. c. 9. n. 13. & 25.* Olsus. Victor. Esti, & alij. Instituit denique *Presbyteratum*, quando in ultimâ Cenâ illa verba proculit: *Hoc facite in meam commemorationem,* quoad illam scilicet patrem, in quâ Sacerdoti conferunt potestas conferrandi Corpus ac Sanguinem Domini; quoad alteram verò patrem, qua Sacerdoti da-*

PROBL. XIII.

Clerici minorum Ordinum peccant, & non peccant mortaliter, in mortali sua munia exercendo.

112 *M*ortaliter peccant. Quia in suâ Ordinatione gratiam receperunt ad munera sua dignè exercenda: cuncta autem eorum munera magna auctoritatis sunt, magnam reuerentiam requirent. Sic Sylvest. *v. Clericus 2. n. 2.* Aramil. *ibid. n. 17.* Angel. *Clericus 8. num. 2.* Nauar. *cap. 1. n. 16. 3.* Faber. *in 4. ay. 1. 24. q. 1. d. 1. cap. 3. num. 80.*

Non peccant mortaliter. Quia nullum de hoc extat Ecclesia præceperunt, & si extat dñi non obligavit propter materię leui mortaliter taret ad exercendas in aliâ minorum Ordinum functiones, quarum aliquas videamus in aliis exerciti. Ita Marchin. *tr. 2. p. 6. c. 4. n. 8.* Machad. *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 4. docum. 2. n. 2.* Card. de Lugo *d. 8. de Sacram. ingen. num. 152.* Granad. *tom. 4. contr. 3. de Sacram. in gen. tract. 5. d. 5. n. 7.* Diana *p. 3. tr. 4. resol. 196.* Reginald. *l. 30. n. 27.* Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. pun. 4.*

Certissimum mihi est, Clericos Ordinum minorum nullatenus lethaliter delinqueret sua munera in mortali exercentes propter affigantur eos aetatem ad exercendas in aliâ minorum Ordinum functiones, quarum aliquas videamus in aliis exerciti. Ita Marchin. *tr. 2. p. 6. c. 4. n. 8.* Machad. *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 4. docum. 2. n. 2.* Card. de Lugo *d. 8. de Sacram. ingen. num. 152.* Granad. *tom. 4. contr. 3. de Sacram. in gen. tract. 5. d. 5. n. 7.* Diana *p. 3. tr. 4. resol. 196.* Reginald. *l. 30. n. 27.* Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. pun. 4.*

PROBL. XIV.

Subdianoni, & Diaconi peccant, & non peccant mortaliter, solemniter ministrantes frequenter cum in mortali existunt.

112 *M*ortaliter peccant. Quia Sancta sunt *128* *sancte tractanda: ergo gravis iniuria fit Sacramenta.* Mortale est *missæ, cui Subdiaconus & Diaconus tam proxime deserviunt, si in mortali culpa existentes ministrent. Hinc de Diaconis dicit Apostolus *1. Timo. 3.* Et bi probenur primo, & sic ministrent nullum crimen habentes. Et sicut recipiens, aut ministrans Sacramenta in lethali piaculo, nonnullum lethale perpetrat: ita exercens actum Ordinis*

SCOBAR
neok Mor
om III. IV.

214 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

dinis in lethali. Sic D. Thom. in 4. dis. 24. q. vltim. & 3. p. q. 36. art. 5. Richard. d. 5. a. 3. q. 3. Caietan. 3. p. q. 64. a. 3. ad 1. & 2. 2. q. 6. a. 2. & q. 187. a. 1. Antonin. p. 3. d. 1. 14. §. 14. Sylvest. v. Clericus 2. §. 2. Angel. v. Clericus 8. §. 1. Victor. de Sacram. q. 24. 2. Nauar. c. 25. n. 72. & 73. & c. 27. num. 163. Sylvi. in 3. p. q. 64. a. 6. qu. 1. con-clus. 5.

129 Non peccant mortaliter. *Quia nulla est in-*
Mortale non
ducenda obligatio sub mortali de nouo, nisi de
illâ fiat expressa mentio in iure humano, vel
diuino, ne conscientia magis oneretur: Sed
nulla extat lex canonica obligans Subdiaconos
ac Diaconos ad ministrandum sine peccato, vel
illis nouam culpam imponens diuino autem
iure licet Sancta sancte sint tractanda, non ta-
mena tanta irreuerentia appetet in Diacono, aut
Subdiacono, quæ sufficiens sit, nouam lethali-
culpam constitueret, cum Missa sacrificio
solum assistat, nec Corpus Dominicum imme-
diat tangat: ita non videtur eos plus quam
culpa venialis reos esse, si in lethali ministrant.
Ita Sotus in 4. dis. 1. q. 5. a. 6. & dis. 24. q. 1.
a. 4. Henr. l. 10. c. 13. n. 3. Valent. tom. 4. d. 3.
q. 5. p. 1. & l. 3. Suan. de Sacram. d. 1. 6. & l. 3. Valsq.
tom. 2. in 3. p. d. 1. 36. c. 2. Reginald. l. 30. num. 37.
Coninch. dis. 6. 4. num. 38. Diana p. 2. tract. 4.
refol. 195.

130

Hoc mihi pro-
babilus.

Licet prima sententia securior sit, secundam probabilem esse reor, satisque etutam. Scio Fillium 11. 1. num. 87. & Suanum citatum af- feruisse, id esse mortales, si frequenter in mortali ministrant: non si semel, aut iterum. Ast ego absoluè existimo licet frequenter ministrant, mortaliter non delinquent. Quia huiusmodi functiones non sunt immediatè sanctificatrices, ut sunt sacramentorum mysteria. Profectò tanto- rum virorum venia minus bene asseritur, id quod de se est veniale, reperitum sèpè mortale fieri, vel factum ex proposito illud sèpè reprehendi. Hoc enim falsum est, nisi quando fit materia gravis iniustitia, ut in paruis furtis.

PROBL. XV.

Diakonus, & Subdiaconus delinquent, &
non delinquent venialiter mini-
strantes solemniter in
mortali.

131

Non delin-
quent venia-
liter.

Venialiter non delinquent. Quia nullum violent præceptum: vbi autem præcepti violatio non est, peccatum non adest. Sic do- cissimus Magister Albiz in manuscript. de Sac- in gen. dis. 5. dub. 1. Valsq. d. 1. 36. cap. 4. num. 46. Ochagau. tractat. de Sacrament. question. 19. Hurtad. distinct. 4. de Sacrament. in gen. dis- f. 10.

132

Venialiter de-
contra suscep-
tos Orationes aliquam patrunt ir-
reuerentiam. Ita Suan. dis. 16. & l. 3. Filiuc.

trat. 1. num. 87. Nugnus. Lublin. Cardin. Sarnau- nus, & Marchin. quos sequitur Leand. tract. 6. d. 2. q. 2. 2.

133

Hoc mihi pro-

admodum hanc sententiam exstimo. Nam si Sancta sancte tractanda sunt, quid Sanctius Sacrificio Missæ? Ergo sal- tem sub veniali huic ministrantes sancti-

tudini tenentur Sancto studere ministe- rio.

PROBL. XVI.

Ostiarus, Acolytus, aut alius Minister
inferior indutus Dalmatica, & Ma-
nipulo, Epistolam in Missâ solem-
ni cantat: Hic incurrit, & non in-
currit irregularitatem.

134 *S*uppono, irregularitatis pœnam subire, qui *Non nullus pœ-*
sele sacro non suo ingent ministerio. Cet-
*tate inferior Minister qui inducatur dalmatica sine *pœna.**
manipulo, Epistolam in Missâ solemnni cantat,
mortaliter non delinquit; Quia ad ministran-
dum solemniter in aliquo Ordine, non satis
est Epistolam, vel Euangelium cantare, sed
infusper opus est cantare cum propriis ornamenti
illis Ordinis, v. gr. cum manipulo quoad
Subdiaconum: cum stola quoad Diaconum.

Iam quæquierim. Vtrum fiat irregularis inferior Minister, qui cum Dalmatica, & manipulo audet Epistolam in solemnni Missa con- gulari. *Non fit irregu-*
laris. Quia Subdiaconus nec partialiter ordinatur per Epistolatum librum: recitatio enim Epistolæ in Missâ solemnni non est, nec debet dici actus Ordinis Subdiaconalis: Ergo etiam si inferior Minister recitaret Epistolam cum Dalmatica, & manipulo, cum nullum Ordinis exerceret actum, irregularis non fieret. Sic indicat Henr. l. 10. c. 13. num. 3. lit. E. & Autores, quos preffo nomine citat Leand. tr. 6. d. 2. q. 24. à me inferior exhibi- bendi.

135 Fit planè irregularis. Quia Subdiaconus partialiter per Epistolatum librum ordinatur (vt videbimus inibi) vnde cantatio Epistolæ in Missâ solemnni est actus Ordinis Subdiaconalis: Ergo qui illam cantat cum Dalmatica, & manipulo verè exercet actum Ordinis, quem habet: igitur irregularitatem incurrit. Ita Marchin. tract. 2. p. 6. c. 3. n. 6. Leand. citatus, & alii.

136 Certe ad incurrendam irregularitatem sa- tis esse iudico, vt ex præcepto Ecclesiæ Episto- le recitatio cum manipulo ad Subdiaconum pertineat: idque tanto magis procedit, si liber Epistolatum sit materia Subdiaconatus saltē secundaria. Scio, meum Manuelem sa asserui- se inferiorem Ministrum cantantem Epistolam cum Dalmatica, & manipulo, casu quo id gerat sine intentione faciendi Subdiaconi officium. At tanti viri venia, nihil interesse crediderim, quod id sine intentione, aut cum intentione hu- iusmodi fiat; quia (vt dixi) ad effectum irregu- laritatis sat est, vt ex præcepto Ecclesiæ recita- tio Epistolæ cum manipulo ad Subdiaconum pertineat.

PRO

Sectio II. De Ordine Problemata. 215

PROBL. XVII.

Peccat, & non peccat mortaliter Diaconus
predicans in mortali occulo.

Hoc longè probabilius exstimo; quia Episcopus & Sacerdos id gerentes in peccato contra aliquod præceptum id prohibens minimè ^{Hoc non est præceptum} habent. Quod de aliis benedictionibus ornatorum, populique etiam si cum Eucharistia Sacramenta fiant, etiam affirmariunt.

138 **M**ortaliter delinquit si in mortali non so-
lum publico ob scandalum, sed etiam in
occulto, non prius eliciens contritionem prædi-
cer Diaconus, vel Sacerdos. Quia Dei verbo
Ecclæ que magisterio grauis irrogatur iniuria.
Sic D.Tho. in 4. dist. 19. q. 2. a. 2. ad 4. Palud. d.
19. q. 3. a. 3. Nauar. c. 2. 1. n. 141. Caiet. 2. 2. q. 18. 7.
a. 3. Angel. v. *Prædicator*, n. 7.

139 Non delinquit mortaliter. Quia actus prædi-
candi ex sua natura nec est neque est confecta-
tus, ut actus Sacramentorum, cum gratiam ex
ope operato non conferat ut conferunt Sacra-
menta; neque est confectatus ex aliquâ in-
stitutione Ecclesie: neque certo Ordini de-
putatus iure divino, vel potissimum humano,
cum & Prophetæ in lege veteri prædicauerint,
& in novo Testamento multi nondum
sacri Ordinibus initiati prædicare solant.
Ita Sotus in 4. distinzione 2. questione 5. ar-
ticulo 6. Suarez in 3. parte tomo 3. distinzione
16. distinzione 3. Valent. tomo 4. distinzione 3.
questione 5. punct. 3. Cabecera de Sacramen-
to. q. 64. art. 6. d. 1. §. 7. num. 67. Diana p. 3. tr. 4.
risol. 197. & alij communiter.

140 Si peccatum est publicum, erit morta-
litas, et etiam si prædicatus actum contritio-
nis elicit, quia occulta contritione non
se expedit ad scandalum. Si autem pecca-
tum est occultum, sine prævia contritio-
ne potest licet concionem agere. Quia scan-
dalo leculo, nullum extat præceptum con-
cionandi in statu gratiae. In sola namque
Sacramentorum effectione, aut receptio-
ne facta in lethali grauis Deo irrogatur iniu-
ria.

PROBL. XVIII.

Peccant, & non peccant mortaliter Episco-
pus, aut Sacerdos conscientes sacra-
mentalia, dum in mortali existunt.

141 **M**ortaliter peccant. Episcopus dans pri-
mam Tonfuram, confecans Ecclesiam,
&c. & Sacerdos confecans aquam benedi-
ctam, fal, &c. dum in mortali existunt. Quia
Sanctum ministerium Sancte non obeunt.
Sic Nauar. de horis Canon. c. 6. n. 41. Sayr. lib. 2.
c. 7. q. 1. a. 5. Angel. v. Clericus 8. n. 1. Sylvestri ibi
n. 2. Probabile reputat Laym. tr. 1. de Sac. c. 5.
num. 10.

142 Non peccant mortaliter. Quia tales actiones
non sunt speciali modo consecratae, cum
per eas Minister non sanctificantur animæ per
gratiam, sicut per Sacraenta sanctificantur:
id est non est ratio exigendi internam
animæ sanctificationem ad eas exercendas.
Ita Suar. id colligens ex D. Thom. Caiet. &
Soto, quos sequitur Filiuc. tract. 1. numer. 87.
Henrici lib. 10. c. 13. n. 5. Bonac. d. 1. q. 3. punct. 2.
num. 9.

Escob. & Mend. Thol. Moral. T. III.

PROBL. XIX.

Episcopus consecrans, Chrisma, vel Ole-
rem infirmorum dum in mortali
versatur, peccat, & non peccat
mortaliter.

143 **L**ethaliter delinquit. Quia haec consecratio-
nes per se pertinent ad Ordinis Episcopalis
potestatem, & in Ecclesiâ magnâ cum reueren-
tiâ ac apparatu celebrantur. Sic Sylui. in 3. p.
q. 64. art. 6. q. 5. 1. concl. 5. Cabecera de Sacramen-
to. q. 64. art. 1. dist. 1. §. 7. num. 6. Medina C. de
p. 20. n. 1. q. 6. Ledelma sum. tom. 1. c. 6. dub. 10.
Nugn. in 3. part. tom. 1. q. 6. 4. art. 1. diff. 2. con-
clu. 3.

144 Non delinquit lethaliter, si contemptus, vel
scandalum ablit. Quia hoc in munere non est delinquit
gerit sicut Dei Minister ad animarum sanctifi-
cationem: Vnde grauis Deo iniuria minimè ir-
rogatur. Ita Suar. tom. 3. d. 16. dist. 3. Villalob. in
sum. tom. 1. tract. 4. diff. 1. 4. n. 6. Hered. d. de Sacra-
ram. in gen. part. 10. dub. 3. n. 4. Ioan. de la Cruz
in direct. p. 2. de Sacram. in gen. q. 4. dub. 3. concl. 1.
Coinch. q. 64. c. 6. dub. 1. n. 39. Diana p. 3. tr. 6. re-
sol. 67.

145 Certè nullam inuenio rationem, cur in Mini-
nistro huiusmodi actiones exerceantur. ^{Hac nihil pro-}
vis publicè, ac solemniter, status gratiae requiri-
ratur, cum non sint Sacramentorum actus, nec
ordinantur immediate ad animorum sanctifica-
tionem. Affero tamen contra meum Vasquium,
& Hurtadum venialiter delinqueret Episcopum,
quia aliquam proculdubio irreuerentiam præ-
se fert: cum sint graues actiones, sacræque,
quatenus per illas materia destinata ad Sacra-
mentum consecratur.

PROBL. XX.

Peccat, & non peccat mortaliter Episco-
pus minores Ordines conferens
in mortali.

146 **N**on peccat mortaliter. Quia Ordines mi-
nores non ita propinqui sunt Sacramento
Altaris: vnde & illorum officia sunt imperfecta
in genere faci ministerij. Quibus adde, pri-
mam Tonfuram, & quatuor Ordines minores
non esse Sacramentum, quod esse probabile erit
opposita sententia Doctores citandi decent: Er-
go Episcopus conferens Ordines minores in le-
thali lethaliter non delinquit. Sic Diana p. 3.
tract. 6. resol. 67. citans Suarium, Sylvium
& Vasquium.

147 Mortaliter peccat. Quia Episcopus speciali
consecratione est addicatus huic muneri, quod
debet dignè præstare. Et quia minores Or-
dines sunt Sacramentum, quod in lethali
facere

SCOBAR
ne de Mor-
tali. IV.

IV.

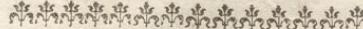
IV.

216 Theologiae Moralis lib. XXIII.

facere mortale est sacrilegium. Ita Laym. 1.5. tr. 9. c. 4. n. 4. Fabrus de Ord. in 4. diff. 2. 4. q. 1. d. 1. c. 3. n. 64. Villalob. tom. 1. tr. 21. diff. 6. 3. num. 2. Filluc. tr. 9. n. 82. Coninch d. 21. n. 47. Valent. tom. 4. diff. 9. quæst. 1. punct. 4. Ioann. de la Cruz in direct. p. 2. de Ord. dub. 1. concl. 3.

149
Idem affero.

Qui probabilius esse suprà afferui, Ordines minores Sacra menta exstere, tencor secundam sententiam amplecti. Quia qui in mortali Sacra menta conficit, nouum mortale patrare quis dubitet? Et amicissimi mei Antonini Diana venia P. Suarez hoc apertè docet 4. 16. sed. 3.

CAPVT IX.

Circa omnium Ordinum in particu-
lari Materiam, &
Formam.

PROBL. XXI.

Est, & non est materia Episcopatus sola
impositio manuum trium Episcopo-
rum supra caput illius, qui est
consecrandus.

150
Non est sola
impositio ma-
nuum Episco-
patus mate-
ria.

On est materia Episcopatus sola
impositio manuum Episcoporum. Quia eadem prescriptione fit im-
positio Libri Euangeliorum super
ceruicem & scapulas consecrandi:
Ergo non sola manuum impositio est Episcopatus
materia. Si D. Antonin. 3. p. 1. 1. 4. c. 16. Di-
castil. tr. 6. de Ord. d. 1. dubit. 9. n. 127. citans Ar-
mill. v. Ordo. n. 11. & Bonum inschol. ad c. 3. l. 8.
Confit. Apostolic. Addit. Filluc. tr. 9. n. 40. esse
satis probabile, materiam Episcopatus esse vin-
cionem in capite, impositionem mitrae tradicio-
nem baculi in manu, & annuli in digito, librum
Euangeliorum, & impositionem manuum super
caput consecrandi: Ergo non solum manuum
impositio est Episcopatus materia.

151
Est sola ma-
nuum impo-
sitione. 4. deducitur: nam sermonem instituit de or-
tatio materia
Episcopatus
Ordinis.

Sola impositione manuum trium Episcoporum
est materia Episcopatus. Quia id ex Paulo 1. Ti-
num impos. mo. 4. deducitur: nam sermonem instituit de or-
tatio materia
Episcopatus
Ordinis.
dicatione Timothei in Episcopum ait: *Noli ne-
gligere gratias quæ data est tibi per prophetiam cum
impositione manuum Presbyteri.* id est, conuen-
tus Episcoporum. Ergo si in ordinatione Episco-
pi per impositionem manuum Episcoporum, &
per prophetiam, id est, per formæ verba: *Accipe
Spiritum Sanctum* conferunt gratia, proculdubio
manuum impositione sola est materia proxima
Episcopatus. Ita Hurtad. hic, diff. 10. Bellarm.
quem citat, & sequitur Henr. 1. 10. c. 7. n. 3. Armil.
(non bene pro contraria sententia à Dica-
stillo citatus) v. Ordo. n. 1. Inquit enim: *Ordo
Episcopatus quoad potestatem eius suscipitur in
impositione manuum Episcoporum super caput
eius.* Petrus Soto libr. 5. de Ordin. Vasquez
diffinitione 240. capite 5. num. 58. Coninch diff.
20. dub. 7. Sanch. tom. 2. Consil. l. 7. cap. 1. dub. 15.
num. 7.

152
Ezanc senti-
tiā amplectior
tiā amplectior

Hanc sententiam amplectior, iudicans op-
positam falso fundamento roborari. Mit-

tens enim prolixam illam materiae assigna-
tionem, quām probabilem iudicat Fillucius,
gratias afferuisse teor. D. Antoninum & Dica-
stillo libri Euangeliorum impositionem supra
ceruicem consecrandi etiam esse Episcopi or-
dinationis materiam. Quia ratio militat in con-
trarium: in Sacramentis enim ab eodem ministro
à quo adhibetur materia proxima, debet forma
applicati vel proferti; (exceptio Sacramento
Pénitentiae, quod institutum est in ista iudicij,
in quo reus, ac iudex interueniunt) alijs
Minister in illis non denotabur sūmum mini-
sterium, quod ad valorem Sacramenti re-
quiritur. Impositio autem illa libri non sic
necessariab. ab Episcopis, nam olim sicut
bat à Diaconis, & nunc sit ab aliquo ex
Capellanis, ut in Pontificali aduertitur.

PROBL. XXII.

Ad Episcopi ordinationem requiruntur,
& non requiruntur tres Episcopi
ex præcepto diuino, & Sa-
cramenti necessitate.

153
Ternarius Episcoporum numerus ad Epi-
scopalis Ordinationis substantiam non
pertinet, imo hac de re non est præceptum
diuinum, sed solummodo Ecclesiasticum.
Quia singuli Apostoli in variis Cœnitibus
per se ipsos solos multos consecrunt Epis-
copos. Sic Paulus Titum Episcopum Crea-
tensem, Timotheum Episcopum Ephesinum
absque aliorum Episcoporum interueniunt, qui
tunc non erant, creavit: Ergo vel Timo-
theus, & Titus verè Episcopi non exti-
re, vel ternarius Episcoporum numerus
non est de præcepto diuino, nec de sub-
stantiâ Episcopalis consecrationis. Præter-
ea vñus solus Episcopus consecrationem
perficit, & alij duo sunt assistentes, vt col-
ligitur ex Pontificali: in quo vñus solus
dicitur consecrator. Denique ex 1. can. Apo-
stolorum habetur, Episcopum à duobus, vel
tribus aliis Episcopis esse ordinandum: sed
particula vel disfunctionem significat: ergo
duo sufficent: ergo tñs non erunt necessarii.
Sic Paludan. libro de potestate Papa,
quem refert, & sequitur Sylvest. v. Con-
secratio 1. numero 1. Armill. v. Consecratio
2. Valent. tom. 3. diffinitione 9. quæst. 3. pun. 2.
Azor. tom. 2. lib. 3. c. 30. q. 2. Hugol. de potestate
Episcop. c. 2. n. 5.

154
Ternarius Episcoporum numerus necessarius
est ex iure diuino, & ex essentiâ Sacramenti
ad Episcopi ordinationem. Quia inquit Pau-
lus Hebr. 7. Maior à minori non benedicatur, nec
similiter par pari. Vnde fit, nec Sacerdotem ab
alio Sacerdoti, nec vñum Diaconum ab alio crea-
tri posse, & sic de ceteris. At si vñus Episcopus
ad alterius consecrationem sufficeret, tunc pat-
à pari benedicetur, & consecraretur: Vnde fit
ergo Christus Dominus, (ad significandum
Trinitatis mysterium) tres Episcopos ad Episco-
pi consecrationem esse necessarios, vt ita in-
ferior à Superiori benedicetur, cum vñus so-
lus Episcopus sit tribus inferior. Præterea cum
Papa Anicetus Episc. ad Episc. Gallia c. 1. (habetur
tom. 1.

tem. 1. Concil.) docuisset, D. Iacobum à Diuis Petro, & Joanne, & alio Iacobo fuisse Episcopum consecratum, hæc subdit: *Si autem non minus quam à tribus Apostolis tantus vir fuit ordinatus Episcopus, patet profectè eos formam, inserviente Domino, tradidisse, non minus quam à tribus Episcopis Episcopos ordinari debere. Et Damasus Papa Episcop. 4. contra Choropisc. ut non fuisse veros Episcopos demonstraret, haec inter alia proferet: Quod enim Episcopi non sunt, qui minus quam à tribus sunt ordinati Episcopi, omnibus patet. Quibus verbis aperte supponit ordinacionem Episcopum ab uno solo Episcopo peractam, qualis erat illa Choropiscopum, non esse validam. Ita Gloss. in c. Nec Episcopi de temp. ordin. Bellarm. tom. 1. l. 4. de noua ver. Ecclesie. §. Quantum ad ordinacionem. Baron. tom. 1. anno Christi 3 4. num. 291. Caet. 3. p. 67. a. 6. Sotus in 4. d. 24. a. 6. Ochagau. q. 6. m. 6.*

155 Cum his sentio, sed addiderim, hunc ter-
narium Episcoporum numerum ad alterius
Episcopi consecrationem ex Christi Domini
institutione ita esse necessarium, ut tamen ob
Episcoporum penuriam ex Pontificis dispensatione
ita eodem Christo (tali necessitate virgente)
non solum peccit, sed ordinante, unus solus
Episcoporum validè consecrare valeat.
Certe non minus iure divino, & ex Christi Domini
institutione Episcopus est Confirmationis
Minister, quam utes Episcopi sint Ministri Episcopalis
consecrationis; sed virgente necessitate,
potest Pontifex facultatem confirmandi Sacerdoti
cuilibet non Episcopo committere: (de
quo inferior) Ergo etiam poterit unico Episcopo
committere, consecrandi alium Episcopum, fa-
cilitatem: An non Apostoli multis in Cuiuslibet
Christo, aut eius Vicario dispensante, abs-
que aliorum Episcoporum, qui tunc non erant,
interventione, per se ipsos singulariter Episcopos
confababant? An non D. Gregorius Papa
concessit facultatem Augustino ab eo in Angliam immisso, ut ipse solus unus, aut alterum
Episcopum ordinaret, & in posterum à tribus
Episcopis, dum erat copia, alij ordinarentur?
Num non Gregorius XIII. eandem facultatem
concessit Patriarchæ Aethiopie: & modo in
India, & Iaponia, unicus Episcopus assoler
consecrare? Igittu potest Pontifex, necessitate
virgente, in hoc precepto dispensare, aut, ut
aptius dicam materialiter variare Episcopalis
Ordinis materiam.

PROBL. XXIII.

*Et, & non est materia proxima totalis
Ordinis Presbyteratus traditio
Calicis cum vino & Pate-
næ cum Hostiâ.*

156 *T*otalis materia proxima Presbyteratus est
traditio Calicis cum vino, & Patenæ cum
Hostiâ: manuum vero impositio non est de-
necessitate Sacramenti, sed accidentalis ritus,
ut patet. Quia Concilium Florent. in instruct. Armenor.
ait: *Sextum Sacramentum est Ordo, cuius ma-
teria est illud, per cuius traditionem confertur Or-
do: sicut Presbyteratus traditio per Calicis cum
Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.*

vino, & Patenæ cum pane porrectionem. Ex qui-
bus verbis constat Concilium non meminisse
manuum impositionis, quia cognoscebat haec
non esse de necessitate Sacramenti, sed ritum ac-
cidentalem. Sic Sotus in 4. dist. 2. 4. q. 1. a. 4. Va-
lent. tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 5. Nugnus in 3. p. q. 37.
a. 5. Bonac. d. 8. q. vni. pun. 3. n. 2. Joan. de la Cruz
in direct. p. 2. de Sacram. Ord. dub. 2. concl. 1. Diana
p. 2. tr. 4. refol. 187.

Calicis cum vino, Patenæ cum Hostiâ tradi-
tio non est totalis Ordinis Presbyteratus pro-
xima materia: sed simul concurrete debet ma-
nuum Episcopi impositio. *Non est hec
totalis materia.* Quia per imposi-
tionem manuum huiusmodi, & verba corre-
spondentia confertur potestas ad absoluendum
à peccatis, quæ est potestas Ordinis reductiæ
sæclem, & effectus ordinationis Sacerdotis: er-
go manuum impositio, & verba ipsi correspon-
dentes pertinent ad materiam proximam, & ad
formam ordinationis Sacerdotis. Quod vero
per hanc impositionem manuum, & per hanc ver-
ba conferatur potestas ad absoluendum, patet;
quia id significant verba illa, & eisdem verbis,
quamvis non manuum impositione, sed insuf-
flatione Christus post Resurrectionem Iean. 20.
contulit Apostolus potestatem absoluendi à pecc-
atis, ut definit Trident. eff. 14. c. 1. & 5. post
collationem potestatis confirmandi factam in
nocte cœna sui Corporis, & Sanguinis traditio-
ne, & illis verbis Luc. 22. *Hoc facite in meam
commemoracionem. Ita Scot. in 4. dist. 24. Viguer.
in instruct. c. 16. §. 6. Bellarm. h. 9. Vafq. d. 139.
Henriq. l. 10. cap. 6. Coninch. dub. 7. Laym. l. 5.
tr. 9. c. 5. Adam. d. 7. q. 2. dnb. 4. Hurtad. h. 6.
dist. 11.*

Hanc eligens sententiam, assero, ordinatio-
nem Sacerdotis duabus partialibus ordinario. *Hanc eligo, &
nibus constare, per quarum quilibet distin-
tientiam.* expono sententiam. potestas confertur, & distinctus gratia gra-
dus: tamen ut potestas confirmandi, quæ prius
confertur, conferatur independenter à potestate
absoluendi à peccatis; id est ante hanc colla-
tionem ordinatus Calicis, & Patenæ præfata
traditione, & verbis ipsi correspondentibus, vere
& validè consecrat cum Episcopo ordinante;
potestas vero absoluendi à peccatis nequit vali-
de conferri ante collationem potestatis confir-
mandi: quia potestas in corpus mysticum Christi, id est, in fidèles supponit ex institutione
Christi potestatem in verum corpus Christi ip-
suis. Vnde sicut in ordinatione Sacerdotis repre-
sens duplex partialis ordinatio, & duplex par-
tialis potestas: ita etiam reperitur duplex Cha-
racter partialis, quorum quilibet habeat præfa-
tam annexam potestatem Itaque cum Sacerdo-
tis ordinacionibus, & potestatibus partialibus,
nempè conficiendi Corpus Christi, & remitten-
di alii peccata: necessariò debet duas habere
materias partiales distinctas, ex quibus una to-
talis, & adiquata consurgat. At hæc nequeunt
esse alia quam traditio panis & vini suis in
vatis, & impositio manuum Episcopi in ordinan-
di caput.

PROBL. XXIV.

*Impositio manuum Episcopi super caput
Ordinandi est, & non est Ordinis
Presbyteratus essentialis par-
tialis materia.*

159 **I**N vberiorum proximi Problematis expositionem hanc questionem adicio. Non quidem est partialis essentialis materia. Quia Concilium Florentinum non meminit impositionis manuum, sed solum prorectionis panis, & vini; Ergo hoc tantum, non illa erit essentialis & totalis Sacerdotij materia. Et quia *Cap. ultimo de Sacram. non iterand.* dicitur expresse, manuum impositionem non esse de Presbyteratus essentiali. Et quia per traditionem panis & vini, & illa verba: *Accipe potestatem offerendi Sacrificium in Ecclesiâ Dei, &c.* tanquam per formam: conferunt Sacerdoti vtraque potestas, scilicet conficiendi Corpus Christi, & remittendi peccata: Ergo ad hoc superfluit manuum impositionem, & verba illa: *Accipe potestatem remittendi peccata, quæ quidem solum sunt declaratoria potestatis iam tradite.* Sic Doctores pro primâ sententiâ Problematis proximicari. Quibus addo Richardum in *4. dist. 24. a. 4. Capreol. ibi, q. 1. a. 3. ad 2. Maior. q. 1. Sylvestr. v. Ordo 2. q. 4. Lublin. 1. p. sum. v. Ordo. Vinald. de Ord. v. 15. Lud. de San Juan q. 2. de Ord. 4. dub. 4. ex Petr. de Ledel. c. 3. concil. 4.*

160 **E**t plane partialis essentialis materia. Quia id clare habet in Concilio Carthagin. IV. cap. 2. ad 5. vbi statuitur, Sacerdotem per manuum impositionem esse ordinandum. Et Tridentinum *sess. 4. c. 13.* definit, Ministrum Extremæ Unctionis solum esse Sacerdotem ab Episcopo per impositionem manuum Presbyteri ritè ordinatum: Ergo impositionem manuum pars est essentialis Ordinationis Presbyterij. Et quia qui caret potestate remittendi peccata, non potest dici plane Sacerdos: sed hanc potestatem accipit ordinandus per impositionem manuum & formam remissionis peccatorum: Ergo impositionem manuum essentialis materia est Presbyteratus. Probo Minorem: Nam Christus Dominus diuus tempore suis consulto Apostolis potestate remittendi peccata, ac dedit conficiendi Eucharistiam: hanc enim impedit in ultimâ Cœnâ, illam vero post Resurrectionem *Ioan. 20.* Ergo etiam Episcopus diuersis temporibus halce duas potestates Sacerdotibus tribuit, scilicet Eucharistiam per traditionem panis, & vini, ac illa verba: *Accipe potestatem offerendi Sacrificium, &c.* Remittendi vero peccata postea per impositionem manuum, & illa verba: *Accipe potestatem remittendi peccata, &c.* Ita Sanch. *tom. 2. Confil. lib. 7. capit. 1. dub. 3. num. 3. Mart. trah. 2. part. 8. cap. 5.* citans Sylvestr. Comitol. Fernand. Reginald. Molfet. Sylvi. & Cornel. à Lapide, *Suar. tom. 5. d. 42. sect. 4. Dicastil. tr. 6. d. 1. dub. 10. num. 145.* Palaus *tom. 4. tr. 27. pun. 4. n. 7. Trull. 1. 6. dub. 2. n. 8. Diana p. 9. tr. 6. resol. 9.*

161 **E**ane præfero sententiam, nec enim credidimus, aliter Christum Dominum Sacerdotes in-

stituisse: quam instituit Ecclesia, cum hæc institutionem à Christo factam planè sequatur, nec valeat immutare.

PROBL. XXV.

Est, & non est vtraque materia Calicis cum vino, & Patena cum pane de necessitate Presbyteratus, & non solum necessitate præcepti, sed & Sacramenti necessitate.

162 **V**Traque materia, nempe Calix cum vino, & Patena cum pane est necessaria necessitate præcepti; quia etiam Missa sacrificium ex Ecclesiæ Sacramentum præcepto sub vtraque specie est perficiendum: tamen etiam panis leofsum acceptus, & vinum leofsum acceptum est sufficiens huius Ordinis materia. Quare si quis solo pane, & Calice vacuo ex obliuione, aut malitia Magistri ceremoniarum sacerdotio initiatetur Ordo minimè effici iterandus. Quia innocentius VIII. de facto dispensauit cum Novergii anno 1490. vt Missa sacrificium sub sola panis specie celebraretur, eo quod vinum illuc asportatum statim vel congelescat, vel acefcat, autore Volater. *l. 7. c. 4.* Genebr. in *Chronol.* & Onuphr. *ibidem*; & idem fuisse à Sede Apostolica dispensatum cum Danis testatur *Clad. de Euch. in repet.* Hac ergo supponit Hiftoriæ, certum videtur, Episcopos in illis regionibus Sacerdotes creantes solum materiam panis in consecratione adhibere, & per consequens, vtrumque materiam panis & vini non esse Presbyteratus Ordini necessariam necessitate Sacramenti, sed solum præcepti necessitate. Sic Henr. *l. 10. c. 6. Barth. ab Angel. dial. 8. de Sacr. Euch. §. 35.* Homob. *de exam. Ecl. sr. 4. c. 9. q. 75.* sententiam hanc probabilem esse iudicat *Tann. in 3. p. d. 7. q. 2. dub. 4. n. 99.* Faut D. Tho. in *add. ad 3. p. q. 37. a. 5.* quatenus dicit, in ipsâ datione Calicis sub formâ verborum determinatâ Sacerdotalem imprimi Chatacerem. Nam cum Doctor Angelicus non gerat panis memoriam, videtur velle vtrumque speciem leofsum acceptam esse sufficiencientem huius Ordinis materiam.

Vtraque materia Calicis vino, & Patena cum pane est necessaria non solum necessitate præcepti, sed & Sacramenti necessitate. Quia Concil. Florent. vtrumque materiam complexum est, cu in instrucl. Armenor. ait: *Sextum Sacramentum est Ordo, cuius materia est illud, per cuius traditionem conferitur Ordo: Sicut Presbyteratus traditur per Calicis cum vino, & Patene cum pane per rationem.* Et quia Christus Dominus vtrumque materiam ultimâ adhibuit in Cœnâ: Ergo sicutum expedit, vtrumque esse de necessitate tunc Eucharistie, tunc Sacerdotalis Ordinis. Ita Vafq. *to. 3. in 3. p. d. 223.* Scotia de *Sacrif. Missa l. 1. c. 6. Granad. tr. 1. de Ord. d. 3. m. 12. & 13. Richard. d. 14. art. 4. q. 3. Petr. Ledel. b. 1. c. 3. diffio. 3. Torres infel. p. 5. d. 21. dub. 2. Lubl. quem memorat, & sequitur Leand. tr. 6. d. 3. q. 9. Hurt. hic, diffio. 11. Marchin. tr. 2. p. 8. c. 5. prop. 2. Villalob. tr. 1. diffio. 4. n. 1. Diana p. 4. tr. 4. resol. 119. Dicastil. tr. 6. d. 1. dub. 10. m. 160. & 161.*

Longe probabiliorem hanc putatum sententiam, quia nescio quid meus Henriquez possit ad manifesta Florentini verba respondere. *longe probabili-*

Certe

Sectio II. De Ordine, Problemata. 219

Certè fabulosam existime illam Innocentij VIII. narrationem circa dispensationem cum Saxonibus & Danis. Imò afferuerim nullatenus posse dispensare, ut Eucharistie consecratio sub altera tantum specie fiat; quia hoc esset mutatio ius diuinum, & materiam Sacramentorum à Christo Domino determinat nobis reliquant. Quod si ceremoniarum Magister ex obliuione aut multa vinum in Calice non apponenter, illam ordinacionem nullam fore, & repetendam reor. Et quavis opinio Henrici, & aliorum probabilis esset, nihilominus repetendam sub conditione iudicarim, ad vitandum spirituale fidem detinutum. Nam si Clericus ille non esset coram Deo verus Sacerdos, neque verè Corpus Christi conficeret, neque peccata vite absoluueret. Vnde tunc charitatis praeceptum sequi partem tuiorem obligabit, ut Turrion. afferit in select. p. 1. d. 21. dub. 2.

PROBL. XXVI.

Materia proxima totalis Diaconatus est, & non est sola libri Euangeliorum traditio.

163 Et quidem sola traditio libri Euangeliorum. Quia Concilium Florentinum aperte afferit Ordinem Diaconatus per libri Euangeliorum dationem conferri. Ergo adaequata huius Ordinis materia in huiusmodi traditione consistit, nec est necessaria manuum impositionem, cum nullam de eâ Concilium gesse mentionem. Sic D. Thomas quest. 37. art. 5. ad 5. Valq. dist. 23. 8. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 1. punt. 5. Reginald. lib. 30. cap. 2. Villalob. tract. 1. 1. dist. 4. num. 1. & dist. 5. n. 2. Diana part. 3. tract. 4. resol. 188. Trullench. de Sacram. lib. 6. dub. 2. num. 9. Palaus tom. 4. tr. 27. punt. 4. n. 10.

166 Non est sola libri traditio, sed requirit etiam manuum impositionem. Quia Patres, Concilium, & Scriptura sapienter dicitant, Diaconum per impositionem manuum creari: nec abnegari potest, traditionem libri Euangeliorum ad Diaconatus substantiam pertinere, ut primae sententiae profiterentur. Autores ex Florentini definitione. Ergo profiteremus, utramque materiam simul esse Diaconatus ordinacioni. Nam sicut Sacerdos in sua ordinatione duplum recipit potestatem, consecrandi feliciter, & absoluendi, & duos realiter distinctos Characteres, quorum unus siue altero consistere potest: ita similiter diximus de Diacono; videlicet per impositionem manus Episcopi imprimi unum characterem, & dari Diacono potestem ministrandi Sacerdoti, & dispensandi in necessitate Eucharistiae: per traditionem vero libri Euangeliorum aliud distinctum imprimi. Charactem, & dati ei potestatem legendi Euangelium. Ita Bellarm. lib. 1. de Ord. cap. 9. referens Petrum de Soto, & Martinum Ledesim. Henr. lib. 10. cap. 8. num. 2. Coninch. dist. 20. dub. 7. conclus. 3. Adam. dist. 7. quest. 2. dub. 3. Laym. tr. 5. c. 5. n. 2. afferit. 3. Filliuc. tract. 9. n. 44. Card. de Lugo de Sacram. dist. 2. numero 100. Marchin. tract. 2. part. 7. capit. 2. Granadus. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

tract. 1. dist. 3. artic. 3. à numer. 26. & alij.

167 Existimo, nec solam manuum impositionem esse totalem ordinacionis Diaconi materiam, Ex isto, hæc ut Bonavent. dist. 24. a. 1. q. 4. Durand. 9. 2. Ca- sentia esse iet. tom. 2. Opus. tract. 11. Scot. q. 3. a. 2. affi- mant: nec solam libri Euangeliorum traditio- nem, ut primæ sententia Doctores contendunt sed utrumque simul. Vnde secunda sententia hærens sumiter, fundamentum primæ facile videor infirmari, si dixerim, Concilium Florenti- num expressisse quidem Euangeliorum librum materiam esse Subdiaconatus ordinacione ne- cessariam, non tamen negasse, impositionem manuum simul esse Diaconatus materiam. Memini autem Concilium potius Euange- liorum libri, quam manuum impositionis, quia Armeni haec in re errabant, & ideo de tali visu Ecclesiæ Romanae studiuntur.

PROBL. XXVII.

Materia proxima totalis in ordinatio- ne Subdiaconatus est, & non est libri Epistolarum traditio.

168 Sola libri Epistolarum traditio est materia totalis Subdiaconatus. Quia sicut ad Dia- conatus pertinet legere Euangelium tempore la- tritio est to- critici: ita etiam ad Subdiaconi pertinet legere talis materia. Epistolam: Ergo sicut in Ordinatione Diaconi materia proxima totalis est traditio libri Euangeliorum; ita etiam in Subdiaconi ordinacione traditio libri Epistolarum est proxima totalis materia. Sic Viguer. in institut. c. 16. §. 6. Director. Curatorum cap. 8. de Ordin. §. 1. Iauel. tom. 2. p. 5. tract. 7. cap. 2. Lublin. part. 1. summ. v. Ordo.

169 Non est totalis proxima Subdiaconatus ma- terialib. Epistolarum traditio sed simul neces- sariò est adhibenda traditio Calicis & Patenæ vacuæ, quæ quidem præscribitur in Florentino fante: Subdiaconatus vero per Calicis vacui cum Patenæ vacuæ superposita traditionem. Quia per utramque traditionem, & verba utriusque correspondientem denotatur, ac traditio potestas ad duplum distinctam actionem, quæ sunt pro- priae Subdiaconi, nempe Epistolam legere, & vasa Corporis, ac sanguinis Dominici Sacerdoti ministrare. Ergo negari nequit, utramque traditionem & verba utriusque correspondientia ad ordinacionem Subdiaconi pertinet tanquam materiam & formam. Ita Medina l. 3. de Con- tinens. c. 44. Fortunat. de Ord. c. 2. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. Hurtad. lib. 2. dist. 13. Filliuc. tr. 9. n. 45. Di- castil. tr. 6. d. 1. dub. 12. Petri à S. Ioseph. tom. 2. de Sacram. d. 7. seft. 5.

170 Sio, probabiliter sustineri posse, totalem ma- teriam Subdiaconatus esse, vel solam libri Epis- tolarum traditionem, & prima sententia con- tendit: vel solam Calicis vacui cum Patenæ vacuæ traditionem, ut Marchin. tr. 2. p. 6. c. 4. re ex dupli- traditio- n. 4. Coninch. Laym. Valentia, Palaus, Comito- lus & alij quos citat Leander tract. 6. dist. 3. quest. 14. afferuntur Concilii Florentini illis verbis haerentes: Subdiaconatus vero per Calicis vacuæ cum Patenæ vacuæ superposita traditione.

T. 3. n. 2.

220 Theologiae Moralis lib. XXIII.

nem. Attamen cum Doctoribus secundum sententiae affirmari potest ad duplum illam potestatem per duplicitis assignatae materie, & formae traditionem conferri. Verba autem sub quibus fit traditio vasorum, sunt illa, quae Episcopus, postquam singulis ordinandis tradit vas, dicit omnibus simul: *Videte cuiusmodi ministerium vobis traditur*; quia nulla alia aptiora, ut sint forma respectu traditionis vasorum, ab Episcopo ordinante proferuntur. Ea enim verba propter relata ad eam traditionem sufficienter denotant ad praefatam actionem potestatem, & moraliter cum eam traditione coniunguntur. Eis demum, qui afferunt solam traditionem Calicis vacui cum Paternâ vacua esse totalem. Subdiaconatus materiam respondeo, quamvis in Florentino non fiat mentione traditionis libri Epistolarum, id non probare ad substantiale huius Ordinationis complementum non pertinere; nam in Concilio non intendit Eugenius exactam doctrinam Sacramentorum tradere; sed tantum exemplum adhibere in unoquoque Sacramento traditionis rei, per quam tale Sacramentum conferatur.

PROBL. XXVIII.

Materia proxima adequata Acolythus est, & non est sola traditio Candelabri cum cero extinto.

171
Nonnulla supponit

Communis est Doctorum sententia, in ordinatione Ordinarij, materiam proximam esse clauium Ecclesie traditionem, & verba ipsi correspondetia esse formam: & materiam proximam in ordinatione Lectoris esse traditionem libri lectionum, qui Lectorius dicitur, & formam esse verba, sub quibus fit: & materiam proximam in ordinatione Exorcista esse libri exorcismorum traditionem, formam vero verba ipsi correspondetia. Quia per singulas praefatas traditiones, & per verba ipsi correspondetia denotatur potestas ad proprias singularum Ordinationum actiones iuxta Eugenij IV. decretum.

172
Materia totalis est sola candelabri traditio.

Quaeherim tamen, quanam sit proxima talis materia in Acolyti ordinatione. Certe materia proxima totalis est sola candelabri cum extinto cero traditio. Quia per eam traditionem, & verba ipsi correspondetia denotatur potestas ad ceros accendendos, & eos deferendos ante Sacerdotem qua est principia Acolyti actione. Sic Bonavent. in 4. diff. 2. p. 2. dub. 5. Richard. a. 4. q. 3. Angel. v. Ordo, num. 4. Abbas, Innocent. Albert. & D. Isidor. apud Syluestrum v. Ordo 2. n. 4. Pontificale Pij V. & alij.

173
Non est sola non est adequata materia Acolythus, sed coalescit ex traditione candelabri, & ex traditione vrecoeli vacui: forma autem sunt verba vtrique respondentia traditioni.

Quia per vtramque traditionem, & verba correspondetia ipsi denotatur potestas ad duas distinctas Acolyti actiones. Ita Viguer. c. 16. §. 6. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. D. Thom. diff. 25. q. 1. Vafq. d. 237. n. 33. Henrig. l. 10. c. 9. n. 1. Hurtad. h. 14. diff. 14.

Filliuc. tr. 9. n. 46. Marchin. tr. 2. p. 5. cap. 2. Lublin. v. Ordo, pag. 611. Trull. l. 6. de Sacram. dub. 2. n. 11. Palau. tom. 4. tr. 27. punct. 4. n. 19. Dicafil. tr. 6. d. 1. dub. 7. n. 198.

Scio, Sotum, Valentiam, Antonin. Durand. apud Granadum tr. 1. d. 3. n. 32. & Bonacinam d. 8. punct. 3. n. 6. Nugnum q. 37. a. 5. & Sanchez tom. 2. Conf. l. 7. cap. 1. dub. 12. afferunt solam traditionem vrecoeli vacui esse ad aquatam etiam Acolythus materiam: & verba ipsi correspondetia esse formam. Quia per eam traditionem, & per ea verba denotatur potestas ad implendos vrecoeli vino, & aqua, & ad eos suggestendos, quae est propria Acolyti actione. Ego autem secundum sententia hartens crediderim, nec solam vrecoeli vacui, nec solam candelabri cum cero extinto traditionem esse ad aquatam huius ordinationis materiam: sed vtramque per traditionem candelabri, & illa verba: *Accipe ceroferarium cum cero, ut scias te ad accendenda lumina Ecclesie mancipari in nomine Domini.* Conferatur ei prima potestas; per traditionem vero vrecoeli, & haec verba: *Accipe vrecoeli ad fuderendum vinum & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini.* tribuerit ei secunda: Ergo ad duplex aequaliter ministerium Acolyti duplice traditione duplex est impendenda potestas.

PROBL. XXIX.

Est, & non est valida Lectoris, vel Exorcista Ordinatio, si fiat per traditionem libri Euangeliorum, in quo Propheta aut Exorcisti non continentur.

175
Sufficit quidem libri Euangeliorum traditio.
Quia si Lectoris officium est legere prophetias, in Euangeliorum libro prophetia illustrissima à Prophetatum Rege Christo Domino prolate continentur. An non Hierosolyma prænunciat extitum? An non prædictis trinam abnegationem: Num non Iudea vaticinatus est ruium? Nonne Magdalena celebratorem ex inunctionis pietate præfignauit? Ergo sufficit libri Euangeliorum traditio. Si Exorcista munus expellere dæmones, in Euangeliō à Domino leguntur expulsi. Sic docti Moderni, quos consului.

Non sufficit libri Euangeliorum traditio, nisi in eodem libro sigillatim prophetiae & Exorcistae Non sufficiuntur continetur. Quia munus Lectoris est, hafce legere prophetias, sicut Diaconi Euangeli. Subdiconi Epistolas recitare: & Exorcista officium exorcismorum vi abigere dæmones. Ita Tabiena, Syluester apud Henriquez l. 10. cap. 9. num. 2. lit. I. Angel. v. Ordo, n. 11. & similiter Sanchez tom. 2. Conf. l. 7. c. 1. dub. 5. n. 5. Leand. v. 6. d. 3. q. 20.

Scio Syluestrum, & Tabienam addidisse, sufficere Epistolarum libritraditionem. Sed probabilius iudico, non sufficere. Quia Lectori non sufficiuntur prophetiarum lectio, Exorcista vero exorcismorum usus præscribitur.

PRO

Sectio II. De Ordine, Problemata.

221

PROBL. XXX.

proxima Ostiarius adequata materia est, & non est Clavium traditio.

¹⁷⁸ **N**on est sola traditio Clavium, sed debet ad diitraditio cymbali. Quia per ordinationem ^{de sola} Ostiarius duplex confertur potestas, altera aperiendi ac claudendi Ecclesie ianuas; altera campane pulsatione fidelis ad sacra officia convocandi; hec datur per Cymbali; illa per Clavium traditionem. Sic Bonac. d. 8. punct. 3. n. 9. Hillebr. n. 9. n. 4. 8. & alij.

¹⁷⁹ **S**ola traditio Clavium sub his Episcopi verbi, Sic age, quasi rationem Deo redditurus, pro ^{Clavium} his rebus; quia his clavibus includuntur, est adequata proxima Ostiarius materia. Quia praefata verba Episcopi solis Clavibus applicantur, de quibus solummodo verificari possunt: Ergo Cymbali traditio non est Ostiarius materia, alioquin sine forma materia daretur. Ita D. Thom. Richard. Tabie. Sylvest. quos citat, & sequitur Henr. q. 10. c. 9. n. 2. Marchin. tr. 2. p. 2. 1. Machad. tom. 2. lib. 4. p. 2. tr. 2. docum. 3. Dieul. tr. 3. d. 1. dub. 1. 3. n. 19. 2. dicens, sententiam hanc esse communem.

¹⁸⁰ **I**dem iudicó cum alterius materia neque apud Patres, nec Concilia, nec Canones mentionem fieri videam. Cymbalum ergo, quod in Ostiarius ordinatione traditur quandam ceremoniam esse crediderim signantem utique, minus etiam esse Ostiarii campanas pulsat.

PROBL. XXXI.

Ad valorem singularium ordinationum requiritur, & non requiritur ex parte ordinandi contactus physicus rei, cuius traditione ordinatur.

¹⁸¹ **S**uppono, necessarium esse necessitate praefata, quod ordinatus physicè tangat rem suam materiam remotam, cuius traditione Ordo confert, ut Calicem viceolum, librū, &c. ut ex Ecclesiæ præxi constat. Quæsierim vero, num tactus huius physicus nec clavis sit Sacramenti necessitate, sive ad Ordinis valorem.

¹⁸² **E**ste Sacramentum necessitate. Quia physicus tactus requiriuit ad verificationem formæ, in quæ dicitur *Accipe* (v. gr.) *librum*; nam quod non apprehenditur, aut tangitur, non accipitur. Ita enim requiriuit ad verificationem verbi illius; *Accipe portatum* &c. nam tunc verbum *Accipe* etiam referunt ad rem illam, cuius traditione confertur potestas: potestas enim tunc traditione rei, sive materiae exhibetur. Sic D. Thom. in q. diff. 24. q. 1. a. 1. quæst. 5. ad 3. Pahid. q. 1. a. 1. Viguer. c. 16. §. 6. Valent. tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 1. Coninch. d. 2. n. 7. Bonac. d. 8. q. vni. punct. 3. Muga. q. 3. 4. a. 5. Marchin. tr. 1. p. 1. c. 16. n. 1. Granad. tr. 1. d. 6. a. n. 4. Sanch. 10. 2. consil. c. 1. dub. 1.

Non est de necessitate Sacramenti. Quia ad

verificacionem formæ, nem pè *Accipe portatum* Non est de Sacramenti necessitate.

denotatam oblationem materia, ut contingit in maioribus Ordinibus: vel *Accipe librum*, ut in minoribus: non est necessarius tactus physicus materiae adhuc mediatus: Ergo absque fundamento ad valorem ordinationis requiritur. Consequentia patet. Antecedens probatur:

quia ut quis verè & propriè dicat: *Accipe hoc vel illud, non est necessarium, ut ille, cui offertur seu porrigitur, apprehendat, seu accipiat illud;* sed sufficit, ut ipsi offeratur, seu porrigitur, ut ex se patet, etiam si ut verba illa effectum moralem sui imperij habeant, necessarium sit conferri, & accipi, quod offertur. Certe nomen traditio, aliquando significat non translationem sed oblationem rei. Ita Victoria hic, n. 230. *Acci-*

mil. v. Ordo. m. 4. Vafq. d. 246. Albert. in 4. diff. 24. art. 38. ad 2. Caic. in summ. v. ordinantium peccata. Sa v. Ordo num. 3, in prima edit. nam in correctâ oppositum invenit. Henr. lib. 10. c. 10. n. 1. dit. D. Reginald. l. 30. n. 8. Laym. l. 5. tr. 9. c. 5. n. 4. Hutt. hic. diff. 1. 5. Diana p. 2. tr. 2. refol. 3. & p. 3. tr. 4. refol. 1. 8. 5.

Veriore hanc partem, reor, securiore verò primam. Nam cum certa haec non sit, ac proinde qui non tangeret physicè materiam non esset certò ordinatus; qui ordinatus est Sacerdos abique tactu materie, grauitate delinquit, si eo defectu & periculo extraordinario admodum non detecto, Confessiones audiat, & sacrificia pro aliis stipendio accepto offerat. Vnde in præ-

ferendam esse primam mentem existimo, adiciens tamen, ita ad valorem ordinationis requiri tactum physicum materiae remotæ, ut non requiratur immediatus tactus singulorum, quæ pro materia offescuntur. In ordinatione enim Sacerdotis non requiritur tactus immediatus vini & Hostiæ; sed sufficit tactus Calicis immediatus, quo etiam mediata tanguntur vīnum inclusum; & tactus immediato Patenæ, quo etiam mediata tanguntur Hostia super Patenam collocata. Certe in Rituali Romano, in quo nihil necessarium omittitur, non sit mentio immediati tactus vini, neque Hostiæ. Imò probabile satis existimo sufficere tactum, immediatum Calicis, quo mediata tanguntur vinum in Calice inclusum, & Patenæ, & Hostia supra Calicem posita, de quo inferius n. 188. Denique monuerim, necessarium non esse tangere ambabus manibus, sed una, imò & sat esse, uno dito tangere.

PROBL. XXXII.

Est, & non est Sacramentum nullum, si contactus simul non sit cum verborum prolatione.

¹⁸³ **N**ullum est Sacramentum. Quia nulla oratio verificatur, aut adimpletur, nisi figura-
natur ponatur in tempore consignificato: Sacramen-
tum est tempus confignitionis per orationem, quæ
est forma Ordinis, non se extendit extra totum
tempus prolationis verborum: Ergo nisi contactus
importatus per illa verba sit in eodem tem-
pore cum verborum prolatione, talis oratio à
veritate deficeret, & sic nullum esset Sacramen-
tum. Minor probatur, quia verbum *Accipe ita*
T 4 tempus

SCOBAR
6. e. 6. Mor.
om. III. IV.

222 Theologiæ Moralis Lib. XXIII.

tempus præsens designat, sicut verbum *Accipis*, solumque differunt, quod primum est per modum imperatiuum: secundum per modum indicatiuum. Sed si quis dicat, *Accipis hoc*, alio in præsenti non recipiente, falso dicere, quia indicaretur esse in præsenti quod in præsenti non esset. Ergo dum Episcopus dicere ordinando: *Accipe hoc aut illud*, illo in præsenti non tangendo, falso dicere, quia imperatur aliquid esse in præsenti, quod non esset: & sic deficiente veritate forma Ordinis, Ordo non erit. Sic Caet. apud Philibertum Marchinum *part. 1. tract. 1. cap. 16. num. 12.*

186 Non est Sacramentum nullum, sed planè *validum est* lidum. Quia ad substantiam huius Sacramenti, & ad præceptum implendum sufficit si contatus & verba simili sunt in eodem tempore, morali quadam ratione, qua in rebus moralibus est attendenda. Ita Petri Ledefini *sum. tom. 1. tit. de Sacram. Ordin. cap. 3.* Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 5.* Chamerota de *Sacrament. tract. 11. c. 3. dub. 4.* Valq. *d. 246. c. 2. n. 19. & 20.* Nugus, *in addit. ad 3. p. 10. 1. q. 24. a. 5. diff. 2.* Diana *p. 1. tr. 16. resol. 3.* Marchin. *citatus.*

187 *Huius sum menis.* Improba Caetani subtilitatem, quia moralis res non sunt nimium acutè discutienda. Unde secundu[m] hærescs sententia defendo ab acri Cardinalis reprehensione Episcoporum eorum confutendum, qui multos eodem Ordinе initiatu[m], ne nimium ordinatio differatur, verba formæ in numero plurali, *Accipite potestatem, &c.* simul proferunt, aliquibus solum materiam contingentibus, deinde reliquis successentibus, licet non exiguum temporis spatiu[m] inter ordinandorum contactu[m], & verborum prolationem elabatur. Quia contactus & forma moraliter censentur esse simili, dummodo continuatio quadam talis geratur attactus. Porro huiusmodi ordinationem esse validam Congregatio Romana declarauit, si credendus Martinus Fortianus *in addit. ad Tolet. de Sac. Ordin. c. 2. n. 5.* Approbat id Marchin. *vbi supra*, nec improbat Leand. *tractat. 6. distin. 3. quæsitione 23.*

PROBL. XXXIII.

Sacerdos in ordinatione tetigit Calicem & Patenam, sed non Hostiam: Est & non est sub conditione Ordinandi ille repetendus.

188 *Nomina superpono.* *Contra Sotum diff. 24. q. 1. art. 2.* existimo, sufficere ad ordinationem Sacerdoti tangentem immediatè Calicem & Patenam super quam est Hostia, licet hæc immediate non tangatur. Quia sicut qui tangit immediatè Calicem censetur in eum saltē remorē tangere: ita & ille, qui Patenam tangit censetur & attingere Hostiam: vt docet Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. pun. 5.* & Hurtad. *diff. 1. 5.* *Contra Lublinum citatum à Coninch. d. 20. n. 57.* *Profero, non esse de Sacramenti necessitate, vt ab ordinando tangantur immediatè Calix & Patena: sed sufficere, tangere Calicem, super quem Patena est apposita. Quia qui Calicem tangit, Patenam ei superpositam censetur contingere, vt censet Hurtad. citatus & Diana p. 10. tr. 13. resol. 50. & 88.*

Contra Sylvestrum *v. Ordo 2. q. 5. diff. 4.* & Angelum *v. Ordo 1. n. 10.* censeo, de præcepti necessitate esse, vt Sacerdotio initianus tangat immediatè Calicem & Patenam, licet Hostiam non tangat. Quia hæc est Ecclesia praxis præceptum satis inducens, & in Rituall Romano prescribitur; vt affirmat Valq. *d. 146. c. 2. n. 19. & 20.* Hurtad. *vbi supra* & Diana *p. 2. tr. 2. resol. 3.*

Quæstioni autem do, an si Sacerdos in ordinatione tetigit Calicem, & Patenam, sed non *Hostiam*: vel contigit Calicem, sed non Patenam, sicut sub conditione denuo ordinandus? *Mic* nimè quidem. Quia si probabilia sunt, quæ supposui ob rationes expostas, vnde nam talis iterationis necessitas exoriri potest. Sic præter eos, quos citauit Marchin. *tr. 1. p. 1. c. 1. 6. n. 16.* Zambum, summa Corona, Chamerota, Ledesma, Vega, Victorel, Bonac. & Nugus, quos referit, ac sequitur Diana *p. 2. tr. 6. resol. 3.* Ludou. de San Iuan *de Ord. art. 4. diff. 2.* At Dicastil. *de Sacram. tom. 1. tr. 6. d. 1. art. 14. num. 205.* id asserit casu, quo ordinandus tangeret Calicem, & Patenam, quamvis Hostiam non tangeret; certum enim moraliter esse putat ordinationem valere, nec iterandam.

Denuo est sub conditione ordinandus. Quia Ecclesia vult & Calicem, & Patenam, & Hostiam immediatè tangi, vt ex Rituall colligatur: At quicunque deest in collatione Ordinis id, quo Ecclesia vritur, & adeat opinio pro vtrâ parte probabilis, quod sit validus Ordo collatus, & quod non sit validus: Sacramentum est sub conditione iterandum. Nam si rei opinio est falsa à parte rei, ordinatus bonâ fide non conficit Sacramentum Eucharistie, non absoluiri peccata. Ita Baucius in *Micellian. causum conscienc. tom. 2. post Opus. 4. in append. q. 4. citans Villalob. & Doctores Vniuersit. Salmanticensis.* Approbat ex parte Diana *p. 10. tr. 13. resol. 50.*

Hanc sententiam veram esse crediderim casu, quo quis solum Calicem attingeret, non Patenam, neque Hostiam. Nam in re quæ certa solutio non est solum moraliter circa essentiam Ordinis, quod deest non supplet Ecclesia. Non sic quando agitur de iurisdictione; quia quando adeat probabilis opinio, quod v. gr. talis casus potest absoluiri à carente potestate circa referentia: & alia opinio docet oppositum: tunc Ecclesia confert iurisdictionem, ac proinde remaneat absolutum peccatum, etiam si forte à parte rei non potest absoluiri. Nam opinio probabilis confer iurisdictionem, vt communiter docent Auctores, tcs Lefsi de *Iust. l. 2. c. 29. dub. 8. n. 68.* Secus dixerim de Sacramento Ordinis, quia ordinatus licet bonâ fide sententia probabilis hæres, si verè ordinatus non est, nec conferre nec absoluiri potest. Nec potest Ecclesia supplens efficere vt non Sacerdos consecratur, vel absoluatur. Idecirco arbitror collationem illam ordinis sub conditione debere iterari. Causa autem quod ordinandus Calicem, & Patenam contigerit, sed non Hostiam, puram cum Dicastillo, repetendam non esse sub conditione ordinationem; quia valere tunc est moraliter certum, in eoque virtusque sententia Auctores conuenienter qui attente legerit, annotabit.

CAPUT

CAPVT X.

Circa Ordinis Ministrum tam Ordinarium, quam à Pontifice delegatum.

PROBL. XXXIV.

Episcopus hereticus, excommunicatus, vel
degradatus potest, & non potest
valide Ordines conferre.

192 **N**on potest validè Ordinem conferre. Quia qui fide caret, vel auctoritate Christi membrum est, quomodo habebit potestatem confi-

ON potest validè Ordinem conferre. Quia qui fide caret, vel aerefactum Christi membrum est, quomodo habebit potestatem confi-
ciendi vera Christi Sacramenta? Sic Agrippi-
nus Episc. Carthagin. auctore D. August. lib.2.
de Baptism. cap.7. successit Agrippino in Epis-
copatu D. Cyprianus, & sui prædecessoris fe-
tentiam acriter defendit, multoq[ue] Africæ Epis-
copus in suam opinionem peccatit, qui coacto
Concilio, hanc fetentiam de fide credendam
eis determinauit, feruata tamen cum Romana
Ecclesia unitate, & concordia. Vnde constat,
Partes hos nullo modo in hæresim lapsos fuisse,
cum sine pertinacia, inimicu[m] debita subiectio-
ne ad Romanam Ecclesiam fetentiam huius-
modi fecerint factati. His Doctoribus accessere
Panormit. Innocent. & alij ad Cap. *Quanto de*
confusione, alescerent, posse Pontificem ab hæ-
resi Episcopis tollere validè confirmandi, &
ordinandi potestatem. Poreft quidem validè
cap.16. s. 17. Suar. tom.5. disf.3.1. feft.1. Henr. lib.10. cap.5. num.2. & cap.21. lit.B. Sa.v. Ordo, num.2.3. Sanch. tom.2. confil. lib.7. cap.1. dub.14. num.9. & alij.
Poreft validè conferre. Quia Episcopus per
saltum ordinatus est verus Episcopus, & habet *Confere* *po-*
Episcopalem Charakterem: Ergo poterit pro-
teftare actum sibi proprium, nempe ordinacionem
sicut majorum, ita & minorum. Consequientia
est manifesta. Nam qui habet aliquam potesta-
tem, poterit illius exercitium habere: sed qui
habet Charakterem Episcopalem habet potes-
tatem cunctos Ordines conferendi, que potes-
tatis non amittitur ex Ordinatione Episcopi per
saltum: Ergo, Ita Marchin. tral.1. part.2. c.19.
num.4. Vafq. disf.143. num.24. Molfes. in sum.
tral.2. cap.17. num.5. Laym. tral.9. cap.9. n.8.
Hurtad. diffo.17. Dicastil. tral.6. disf.1. dub.16.
num.218. Palaus tom.4. tral.27. punct.1. 4. n.1.
Henr. lib.10. c.12. n.3. Praeposit. c.3. p. q. de Ord.
dub.12. n.1. 14. Diana p.8. tr.2. resol.4.

Hanc eligo sententiam , assertens , hoc non
esse , plus iuris transferre in alium quam ipse te-
neat : aut dare aliquid , quo ipse prius non ha-
beat. Quia contingit , causam effectum in se
claudere duplice via : primum formaliter , ut ignis
ignem ; secundum eminenter , & superiori ratione ,
sicut solemnitate continet calorem , quem produ-
cit. Quare licet Episcopus carens minoribus
non habeat minores formaliter : habet tamen
potestatem superiori & eminentiorem , nem-
pè Episcopalem Charakterem. Nec est simile ,
quod de Sacerdotio respectu Episcopatus ab
Homobono dicebatur : liquidem Episcopatus
claudit intrinsecè Sacerdotalem Charakterem ,
ita ut non Sacerdos non sit Episcopus ; ut carens
minoribus , vel inferioribus Ordinibus , Epis-
copus esse non desinit.

PROBL. XXXVI.

Ante Ordinationes inquit Episcopus:
Non intendo Ordinare excommunicatum, irregularē, &c. *Si quis excommunicatus, aut irregularis, &c. ad Ordines accedat, manet, & non manet Ordinatus.*

Vidimus *scilicet* i. requiri in ordinante Episcopo, ut habeat intentionem actualiē, aut *Quasiōnū* virtuale ordinandi secundum Ecclesie ylīm exponitur. 197
cos.

224 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

cos, quibus Ordines confert, sine qua intentio-
ne nullum sit Sacramentum. Quæstum tamen
quando Episcopus ante ordinationes de more
dicitur, ne quis hæretici filius, aut excommu-
nicatus, aut irregularis ad suscipiendos Ordines
accedat, sed foras egrediar, claraque voce
restatur, se non intendere eos ordinate: num si
quis ex huiusmodi viris ad Ordinationem acce-
deret, valida foret Ordinatio, an vero esset repe-
tenda?

198
*Non esset ua-
lida.*

Valida minimè foret, idèque iteranda. Quia
sine intentione Sacramentum agendi, nullum
est Sacramentum. Patet autem Episcopum in-
tentionem habere non Ordinandi, quia scit se
cenfuram incurre, si aliquem eiusmodi vitis
irreputum scienter admittit ad Ordines, ex cap. 1.
de eo, qui furtive Ordines suscepit. Sic Moifes
in summ. rr. 2. c. 2. n. 45.

199
Valida esset.

Foret valida Ordinatio, idè non iteranda.
Quia illa verba ab Episcopo dicuntur primò ad
tertiorum eorum, qui impedimento aliquo deti-
nentur; secundò vt declarat, se nolle scienter
aliquem vitia parientem ordinare, ne ipse ali-
quæ Censuram incurre, & idè est præsumendum,
Episcopum Ordinantem non caruisse in-
teriori necessaria intentione ordinandis intrusos.
Id colligo: quia eti Episcopus prohibeat, ne
quis indignus ad Ordinationem accedat, ha-
beatque intentionem generalē illos scienter
non ordinandi: potest tamen habere intentionem
intentionem magis specialem, se velle Ordinare
etiam indignos, si ipse nesciente ad Ordines
accendant; hac enim duo diuersa valde sunt.
Imò si non intenderet Ordinare indignos, graui-
ter delinqueret, quia occulta vitia puniri non
possunt. Ita Marchin. tract. 1. part. 2. cap. 11.
num. 16. Nauar. lib. 1. Conf. de tempor. Ord. confil. 8. Graffis. Eidem confil. 3. num. 2. Rodrig. in
sum. part. 2. cap. 13. n. 3. Sa v. Ordo. num. 38. Sic
fatus: Si Episcopus dicat: Nolo vel non intendo
Ordinare excommunicatos, vel irregularares: intel-
ligitur, si sciat, aliquem talem esse; quare quem
Ordinat, non sciens talem esse, vere est Ordinatus.
Leand. tr. 6. dist. 4. q. 5.

200
*Cum his op-
nor.*

Cum his opinor, quia manifestè colligo, Epis-
copum, illa protestatione non obstante, habere
veram intentionem ordinandi etiam indignos,
ex eo, quod post huiusmodi protestationem statim
afflole Ordinandos à quacumque excom-
municatione absoluere, & in omni irregulari-
tate dispensare, vt habetur in Ponficali, vbi di-
citur. Téque absoluentes ad effectum praesentium
assequendum. Quibus verbis tollit Episcopus
quodcumque occultum impedimentum, scilicet
excommunicationem, irregularitatem, suspen-
sionem, & interdictum, vt notaui Nauar. l. 5. de
fensi. excom. confil. 28. n. 11. Monerim autem,
licet occulta haec vita patientes Episcopus ab-
soluant ad effectum suscipiendi validè Ordines:
tamè post ordinationem statim reuulsare
Censuras illas, & impedimenta, à quibus
iterum debet absoluiri, & innuitur verbis illis:
Téque absoluentes ad effectum praesentium asse-
quendum.

PROBL. XXXVII.

Cardinales Presbyteri possunt, & non pos-
sunt, suis familiaribus primam Tonsu-
ram, aut Ordines minores conferre ex
privilegio vel consuetudine.

Presbyter Cardinalis non Episcopus minimè
potest ex privilegio vel consuetudine mi-
nores Ordines aut Tonsuram conferre suis sub-
ditis. Quia Christus Dominus nullum alium
Ministrum Ordinationis instituit, nisi Episco-
pum. Sic Adrian. in 4. quest. de Sacram. Confirm.
art. 3. Major. dist. 7. quest. 1. n. 1. Anafas. Germoni.
tract. de induit. Cardin. num. 20. Et id esse
rendum post Tridentinum docet Sanch. tom. 2.
confil. lib. 7. cap. 1. dub. 19. num. 21. Inclinat Azor.
p. 1. lib. 4. c. 3. q. 2.

Potest plenè etiam post Tridentinum. Quia
confuetudo id eis præstabilit, vt restatur Rota
In una Cremon. 3. Decembr. 1581. quam referit n. 1.
Barbol. de potest. Episc. part. 2. alt. 1. n. 1. 15. num. 15.
Ita Sorus dist. 2. 5. quest. 1. art. 1. ad 2. Valsq. dist.
2. 43. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 3.
Hurtad. diffic. 18. Diana part. 5. tract. 2. resol. 5.
Palauus tom. 4. tract. 27. punct. 1. 4. n. 3. Marchin.
tr. 1. p. 2. c. 1. o. 1. & 2.

Potest plenè etiam post Tridentinum. Quia
confuetudo id eis præstabilit, vt restatur Rota
In una Cremon. 3. Decembr. 1581. quam referit n. 1.
Barbol. de potest. Episc. part. 2. alt. 1. n. 1. 15. num. 15.
Ita Sorus dist. 2. 5. quest. 1. art. 1. ad 2. Valsq. dist.
2. 43. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 3.
Hurtad. diffic. 18. Diana part. 5. tract. 2. resol. 5.
Palauus tom. 4. tract. 27. punct. 1. 4. n. 3. Marchin.
tr. 1. p. 2. c. 1. o. 1. & 2.

Potest plenè etiam post Tridentinum. Quia
confuetudo id eis præstabilit, vt restatur Rota
In una Cremon. 3. Decembr. 1581. quam referit n. 1.
Barbol. de potest. Episc. part. 2. alt. 1. n. 1. 15. num. 15.
Ita Sorus dist. 2. 5. quest. 1. art. 1. ad 2. Valsq. dist.
2. 43. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 3.
Hurtad. diffic. 18. Diana part. 5. tract. 2. resol. 5.
Palauus tom. 4. tract. 27. punct. 1. 4. n. 3. Marchin.
tr. 1. p. 2. c. 1. o. 1. & 2.

PROBL. XXXVIII.

Parochi, Ministri, Piores, Guardiani,
Prepositi, Rectores, &c. possunt, &
non possunt suis subditis primam Tonsu-
ram ministrare.

Oppunt quidem. Quia prima Tonsura non est
Ordo, & nullia aliudè apparet repugnat. Possunt quidem.
Panormit. in cap. 4. de consuet. num. 9. Archi.
diac. ad cap. Nullus Episcopus de tempor. Ordin.
Hugo & Innocent. ad idem cap. Sic de Parocho
affirmant. Verum de Ministris, Prioribus, &c.
affirmit Franciscus Marchi. decis. 1082. contendens
id eis de iure competere.

Minimè possunt Parochi. Quia id nec fieri,
nec vñquam factum esse constat. Ita Sœus Non possunt
in 4. dist. 2. 5. quest. 1. art. 1. Azor. part. 2. lib. 3.
cap. 4. 8. quest. 2. Henr. lib. 3. cap. 23. numer. 3.
Fornar. de Ord. cap. 5. Marchin. tract. 1. part. 2.
cap. 10. num. 3. & 4. Nullatenus possunt Prio-
res, Rectores, Guardiani, &c. ex iure. Quia li-
cer Tonsura non sit propriè Ordo, est tamen
proxima ad Ordines dispositio: At eiusdem
virtutis ac facultatis est inducere formam, ac
vñtriam dispositionem: ergo ex iure id munus
solummodo potest ad Episcopum spectare.

Nec

Sectio II. De Ordine, Problemata. 225

Nec ex confutidine possunt. Quia vñs talis facultatis nec vñs, nec auditus vñquam fuit: ergo ex confutidine hñd eis potest competere. Ita Marchin. *vbi suprā*. Leand. *tr.6.d.4.*

9.8. & omnes communiter.

Hoc certissime tenendum affero, primamque sententiam nullo solido fundamento niti existimo.

106

PROBL. XXXIX.

Omnes mitrati Abbates possunt, & non possunt suis subditis secularibus minores Ordines ministrare post Tridentinum.

107 *V*ppono contra Zerolam p. 1. *praxis Episcop. Abb. non omnes Abbates indiscriminatim posse suis subditis Regularibus Ordines minores conferre, sed solum illos, qui hisce sint qualitatibus ornati: Debent esse Sacerdotes, consecrati, aut benedicti, vel qui saltem ex privilegio Pontificis valeant Pontificalia exercere, debent esse mitrati, id est, habentes ius ferendi mitram, annulum, & baculum. Si vnum horum defit, Ordinatio erit nulla. Quia etsi Abbas simplex possit frui iurisdictionis potestate, non tam potestate Ordinis. Quæsi tam, nam omnes Abbates hisce qualitatibus inligniti, possint suis subditis secularibus minores Ordines ministrare?*

108 Omnes mitrati Abbates possunt: nec enim eorum privilegium circa hoc à Tridentino est revocatum. Quia hoc privilegium est concessum à Synodo VII. generali cap. 14. & habetur in Cap. *Quoniam, dif. 69.* At revocatione decretorum Concilii sufficiens non censetur, nisi in specie fiat eorum derogatio his verbis: *Non obstante aliqua lege, vel constitutione etiam in Concilio generali statuta; vt colligitur ex Cap. Ex parte, Cap. ult. de Capel. Monach. & tener. Convar. 4. variar. cap. 16. num. 6. & Felin. cap. Non nulli, de re script. Sic Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. cap. 1. dub. 19. num. 10. Diana part. 4. tract. 4. resol. 147 & part. 5. tr. 13. resol. 93.* licet in contraria videatur inclinare.

109 Non omnes Abbates mitrati possunt secularibus subditis Ordines minores conferre: sed solum magnates habentes plenam iurisdictionem temporalem, & spiritualem in illos. Quia Tridentinum *sef. 23. cap. 20.* clarè determinat Abbates solum posse suis subditis Regularibus Ordines conferre: ergo post Tridentinum nequeunt Abbates communes etiam mitrati Ordines secularis subditos. Possunt autem id gestre magni Abbates. Quia habent in subditos secularis Episcopalem iurisdictionem: Ergo si cut possunt illis dimissorias concedere, vt ab aliis Episcopis ordinentur, poterunt & ipsis Ordines ministrare. Ita Henr. *lib. 14. cap. 18. num. 2.* Alced. *in praxi Episcopor. pari. 2. cap. 5. num. 7. 8.* Gauant. *in Euchirid. Episcop. v. Abbas, num. 3. 8.* Sa. *Correctus v. Ordo, num. 16.* Molfes. *tract. 2. cap. 2. num. 17. & 18.* Marchin. *tract. 1. p. 2. cap. 10. num. 9.*

110 Primum sententiam probabiliorem esse iudicatum est. Quia privilegium hoc Abbatibus ministratis concessum insertum est in corpore iuris, non in catim.

111

Cap. *Cum contingat de etate & qualit. Cap. Abbatibus, de privileg. in 6.* At in generali privilegiorum revocatione, qualis est illa Tridentini, non comprehenditur privilegium insertum in corpore iuris: ergo non censetur hoc privilegium revocatum. Attamen quia Quaranta v. *Ordo*, afferit declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, hoc non ad omnes Abbates, sed ad magnates illos pertinere, si (verum id sit) à secunda sententia recedere.

PROBL. XL.

Abbates, qui suis subditis Regularibus minores Ordines valent conferre: possunt, & non possunt eos suis Nouitij ministrare.

112 *N*on possunt. Quia Tridentinum requirit *Non possunt.* in Ordinando ab Abbatte hacte conditio- nes: quod sit Regularis, & subditus Abbatii ordi nanti: sed Nouitius non est proprius Regularis, nec absolutè, ac plenè subditus Regulari Prae la to quadam Ordines recipiendos: sed solum quo ad munus probationis vnde non possunt. Praeterea Regularates Nouitii suis dimissorias concedere: quia non plenè subiactent Praetorium Regularium iurisdictioni; sed hoc munus spectat ad Episcopum locus nouitatus: Ergo Abbates non possunt Nouitii suis Ordines minores conferre. Sic Say. *de Censur. lib. 4. cap. 13. num. 5.* Rodrig. *de Regular. tom. 3. q. 2. 3. art. 2.* Miran. *in Manua. Praet. tom. 1. q. 3. 8. art. 9. concl. 2.* Barbo. *de Offic. & potest. Episcop. alleg. 3. num. 8.* Zerol. *part. 1. praxis Episcop. v. Abb. Palau. tom. 4. tract. 27. num. 14.* Marchin. *tractat. 1. part. 2. cap. 10. num. 18.*

Possunt quidem. Quia Iulius II. Cistercien sisibus Abbatibus impedit privilegium initiandi *Possunt plas.* Nouitios Clericis Tonfuræ ergo in iuris Pontificis eos plenè subditos hisce Abbatibus reputare. Præterea Abbates iure antiquo habebant hanc facultatem initiandi quoscumq; etiam nouitios: Cap. *Abbates, de privileg. in 6.* Sed Correctio Iuris antiqui, quantum fieri potest, vitanda est: Ergo verba illa indulti: *Regularibus suis amplè accipi possunt; ita ut etiam Nouitios comprehendant, qui in aliis multis veniunt in materia favorabili sub nomine subditorum Regularium.* Ita Suan. *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. num. 12.* Laym. *lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 2.* Sed non tam aseueranter sicut Suanus. Leand. *tr. 6. dif. 4. q. 11.*

113 *I*mmixtiò Philibertus Marchinus afferit, mi nus rectè Suanum meum concessisse Abbatibus, vt possint Nouitii suis Ordines minores conferre, pendente probatione. Quia hæc sententia nec videtur tuta, nec rationabilis, cum Nouitij recepto indelebili Charactere possint dimitti, & ad seculum redire. Vndenam pre cor ille minus tutam sapientissimi Suanij affer tionem, arque irrationaliter inuenit? Quid si redent ad seculum? An esse minoribus Ordini bus initiatos obstat, ne Matrimonium ineat: aut ne possit Episcopus eis maiores Ordines, si causa adit, abnegare? Si possunt præfati Abbates suis Nouitii dimissorias concedere, vt fert do cissimorum sententia (de quo inferius) cur non potest

Cum E. op. nor. Suanum à Marchino defendens.

226 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

poterunt, eis minores Ordines ministrare: Nonne ex Tridentino *eff. 23. c. 10.* constat, Abbes mitratos posse suis subditis Regularibus Ordines minores conferre: Poterunt ergo & Nouitios initiare, cum in favorabilibus tanquam Regulariis, ac profecti habeantur, ut docet *Rebus. quem sequitur Diana p. 3. tr. 2. ref. 73.* & alij quam plurimi. Igitur, mi Philiberte, tibi licet à Suaric sententia, cum libuerit, recedere, sed minus decenter de ea loqui, minime licet.

PROBL. XLI.

Possunt, & non possunt Abbates hi, Regulares alterius Ordinis minoribus Ordinibus initiare.

214 *Non possunt.* **N**on possunt. Quia priuilegium expressè praetribit, vt Abbates valeant Ordines minores impendere suis subditis Regularibus: At alterius Ordinis Regularis non sunt subditi Abbatum: Ergo Abbates eis non poterunt hos Ordines minores ministrare. Sic *Barbos. de offic. & potest. Episcopi, alleg. 3. n. 12. Mirand. to. 1. p. 8. a. 9. Palau. tom. 2. tr. 17. punct. 4. num. 4.*

215 *Possunt qui.* **R**um Praetoriorum habeant, & consenserunt Episcopi loci, in quo conferendi sunt Ordines. Quia per consensum suorum Praetorum concedentium Dimissiorum sunt Abbatum ordinantium Subditi. Ita *Azor. lib. 12. c. 20. q. 7. Laym. l. 5. tr. 9. c. 9. n. 2. & alij, quos refert, & sequitur Diana p. 5. tr. 1. 3. resolut. 9. 3. Machad. tom. 2. lib. 5. p. 3. tr. 1. docum. 2. n. 4. Machim. tr. 1. p. 2. c. 10. num. 15.*

216 *Ho[m]ili] pro-babilis.* **C**erte Barbosa ubi supra postquam afferuit, id fuisse à sacra Congregatione declaratum, subdit, se adhuc dubitare de huiusc decisionis veritate proper illa verba Tridentini relata: *Regularibus suis, id est sui Ordinis.* Verum sufficit fieri suos per consensum suorum Praetorum, qui concedentes Dimissiorum suis subditis, quo ab aliquo Abbate ordinentur, iurisdictioni eius illos subiiciunt exemplo vnius Episcopi cum alio, dum subdito suo Dimissiorum concedit, quis ab illo ordinetur. Do sacra circa hoc Congregationis verba: *Abbates Regulares habentes iurisdictionem baculum, & mitram, postquam faciat ordine Ordinem, & benedictionis munus suscepit, possunt tonsuram, & minores Ordines conferre alii Regularibus, qui haberint Dimissiorum literas speciales suorum Superiorum, & speciale consensum Episcopi loci, ubi Ordines suscipere coepiunt.*

PROBL. XLII.

Abbates mitrati hi possunt & non possunt Clericos secularares Ordinibus minoribus initiare, et si habent Dimissorias.

217 *Non possunt, et si habent Dimissorias.* **N**on possunt, eti Clerici hi habeant dimissorias à suis Episcopis, & speciale conseruatum consensum. Quia extat decisio Rotæ Roma-

na relata à Seraphino *decis. 9. 85. p. 1.* id expressè prohibens. Sic *Barbos. de offic. & potest. Episcopi, alleg. 3. n. 12. Sellius in select. can. c. 19. n. 8. Campanile in diuersorio Iuris Can. rubr. 6. c. 2. n. 6. & alij.*

Possunt omnino. Quia si haec potestas conceditur Abbatis erga Regulares non sibi subditos, & vidimus *Probl. 41.* cur non concederet etiam erga Clericos secularares, cum virtute sint ab eorum exempti iurisdictione: eti Regulares alterius Ordinis illis virtute Dimissiorum subduntur: etiam virtute earundem possunt illis Clerici secularares submitti. Ita *Marchin. tr. 1. part. 2. cap. 10. num. 15. Quaranta. Azor. Bonac. Capucin. quos afferit, & sequitur Tambur. deinceps Abbat. tom. 2. dist. quas. 7. num. 2. Præpos. Fornar. Macer. Hugol. Gavant. Lezana. Laym. Zerol. Zanard. Molfes. quos citat, & sectatur Diana part. 5. tr. 1. 3. resolutione 9. 3. & alij.*

Cum his opinor iudicans Rotæ Romanae decisionem non obstare, cum oppositum video *Cum in quo à tot Doctoribus affirmari, & à sacra Car. nondinalium Congregatione praescribi. Abbates (inquit) Regulares habentes iurisdictionem baculum, & c. possunt tonsuram, & minores Ordines secularibus Episcopali iurisdictioni subiecti conferre, si modo consenserit ipsius Episcopi accedat, qui literas Dimissiorum speciationi recipienda Ordines commiserit; ita ut non sufficiat, id generatim ab Episcopo concedi, sed haec concessione semper opus sit singulis.*

PROBL. XLIII.

Potest, & non potest ex Pontificis priuilegio quilibet Ordinatus aliis eundem Ordinem conferre, quo ipse est initiatus.

Potest quidem quilibet cuilibet conferre Ordinem, quem ipse recepit. Vnde *Sacerdos potest quilibet Ordinatus, Diaconus Diaconatum, Subdiaconatum, & minores, Subdiaconus Subdiaconatum, & inferiores: & sic de ceteris. Quia eti qui alium ordinat, & illum ad Ecclesiasticam dignitatem eleuat, cumdem debeat dignitate superare: Diaconus Subdiaconum, Subdiaconus alios in minoribus Ordinibus constitutis dignitate antecellit. Et Diaconus ut à Pontifice ad tale officium delegatus esset alio Diacono Superior, licet in eodem Ordine conuenirent; non enim ex vi sui Ordinis, sed ex potestate sibi commissa hoc munus exerceret. Præterea ex Pontificis priuilegio vnuis Episcopus potest ab alio solo consecrari, licet ex diuinâ institutione ad eius consecrationem tres Episcopi requirantur. Cur ergo non poterit vnu Presbyter ab alio vnu Subdiaconus ab alio Pontificis mandato, & facultatis plenitudine creari, & sic de reliquis inferioribus ordinibus: Sic *Innoc. in cap. Quan- do, de confusione. Glossa cap. Munus, de conser- dist. 5. Angel. v. Ordo, n. 2. Inclnat. Marchin. tr. 1. part. 2. c. 1. 3. num. 16.* licet num. 17. dicat, se hanc sententiam Ecclesie confutare committere. Idem agit Diana p. 8. tr. 1. ref. 3. 8. Faut Coninch*

Sectio II. De Ordine, Problemata. 227

Coninch. d. 20. num. 86. dum asseruit praefatam sententiam debere amplecti omnes, qui negant Ordines Sacerdotio inferiores, minores pricipue esse Sacraenta. Nam iuxta horum opinionem (ait ille) potest Pontifex praedictam potestatem non Sacerdoti committere. Egidio consensit Petr. à S. Ioseph. tom. 2. de Sacram. dif. 8. et assert. 2.

Non potest quilibet quemlibet initiare Ordines, quem ipse recepit; nam qui Sacerdos non est neque ex delegatione Pontificis valer. Ordines aliquem quatumvis minorem alii conferre. Quia probabilis est, omnes Ordines etiam minores (ut vidimus) esse Sacraenta: ergo hoc supposito, non poterit Pontifex facultatem non Sacerdoti concedere ut validè illos administret. Deinde licet Sacraenta non effent minores Ordines, imo & Diaconatus, & Subdiaconatus: tamen tale exemplum nec vifum, nec auditum est in Ecclesia. Ita D. Thom. in addit. quæst. 38. art. 1. ad 3. Palud. in 4. distin. 7. question. 4. Dicatil. de Sacram. tr. 6. d. 1. dub. 17. num. 237. Trullench. ibi lib. 6. dub. 6. num. 3. Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. cap. 1. dub. 18. num. 7. Sylvest. v. Ord. quæst. 7. Victor. num. 234. Henr. l. 10. cap. 2. num. 3. Filliac. tract. 9. num. 95. Granad. tract. 2. dif. 3. num. 3. Hurtad. dif. 1. 18.

222 Scio Nugnum in addit. ad quæst. 38. assert. uisse, secundum hanc sententiam ita esse certam, ut opposita sit temeraria, & proxima errori. Quam censuram nimium rigidam esse crediderim. Nam ex sententia affirmante, Sacraenta non esse Ordines Sacerdotio inferiores, primum placitum sua probabilitate non catet. Longè vero probabilis secundum duxerim afferens communem esse Doctorum mentem nullum non Sacerdotem posse esse Ministrum ex commissione Pontificis Ordinationis à Christo institute, cui conuenit Sacramenti ratio.

PROBL. XLIV.

Ex delegatione Pontificis simplex Sacerdos potest, & non potest Ordines minores, Subdiaconatum, & Diaconatum conferre.

223 Generatim nec Diaconatum, nec Subdiaconatum, imo nec minores Ordines potest ex Romani Pontificis commissione ministrare. Sacerdos, licet sit Cardinalis. Quia Christus Dominus nullum alium Ministrum Ordinationis nisi Episcopum instituit. Sic Adrian. in 4. quæst. de Sacram. art. 3. Maior dif. 7. quæst. vii.

224 Potest simplex Sacerdos ex Pontificis Romani commissione omnes Ordines Sacerdotio inferiores conferre. Quod inductione probatur. Potest Minores. Quia & id sapienter est, & ex speciali iuris privilegio, & consuetudine Abbates, & Cardinales Presbyteri conferunt. Ita præter Richardum, Sylvestrum & Couarruia citatos ab Hurt. dif. 18. D. Th. q. 83. a. 1. ad 3. Henr. l. 10. cap. 23. Potest dare Subdiaconatum. Quia de facto Innocent. VIII. anno 1489. concessit cuidam Abbatii Cisterciensi, nomine Ioannes, & alii quatuor Abbatibus eiusdem Ordinis, facultatem Ordinandi Monachos in Subdiaconos. Ita Victor. numero 235. ybi E. cob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

testatur, se propriis oculis vidisse, & legisse hoc indulsum, & Roderic. qq. Regular. tom. 1. q. 18. art. 3. affirmat, se accepisse a Patribus Ordinis Cisterciensis, Abbates illos eo priuilegio fuisse vicos. Potest Diaconatum ministrare. Quia praefatis Cisterciensibus Abbatibus indulsum etiam Pontifex, ut possent Diaconatus Ordinem exhibere. Ita præter Franciscum Turrian. Hurtadum, Gabriel in 4. dif. 25. quæst. 1. art. 3. Aucta. fa de Ord. quæst. 3. scilicet. 3. Caramu. ad Regul. D. Benedicti cap. 62. num. 1626. Vinald. de Ord. tit. de Ministro. n. 8. Angel. v. Ord. 2. Archang. Rodrig. Victor. Ochagau. & Marchin. quos sequitur Leand. tr. 6. dif. 4. quæst. 19.

225 Indubitatum mihi, posse Sacerdotem ex Pontificis Romani commissione (Romani dixi, nam nec facto aliquo, nec alicui fundamento agnoso posse ex commissione alterius) omnes Ordines inferiores Sacerdotio conferre. Video enim quod ad minores in esse nunc facultatem Cardinalibus, non Episcopis etiam, & Abbatibus exemplis: quamvis in Trident. ss. 23. cap. 10. Abbatibus, & alii quibuscumque exemplis existentibus intra aliquam Diocesim prohibutum sit, ne vili nisi suo subdito Regulati primam Tonsuram, nec minores Ordines conferant. Quoad Subdiaconatum, & Diaconatum scio commissam de facto ab Innocentio VIII. facultatem illam Abbatibus Ordinis Cisterciensis conferendi suis subditis omnes Ordines præter Sacerdotium. Adest Bulla exemplar in noua compilatione priuileg. Ordinis ipsius priuilegio 118. Eius audi tenorem: Ac ne Monachis dicti Ordinis pro suscipiendo Subdiaconatus, ac Diaconatus Ordinibus extra claustrum hinc inde discurrere cogantur: Tibi & successoribus tuis, ut quibuscumque dicti Ordinis Monachis: aliis vero quatuor Abbatibus praefatis, ac eorum successoribus, ut suorum Monasteriorum predicatorum Religiosis, quos ad idoneos repereritis, Subdiaconatus Ordines huiusmodi liceat rite conferre. Non ignoramus nullus abijcere, non potuisse Pontificem huiusmodi in cultum praefatis Abbatibus conferre. At obiectionem hanc nimis audacem esse crediderim. Dicere enim Pontificem in re tanti momenti eraſſe, non exiguam Sedi Apostolice irrogat iniuriam. Alij alter in epiſt. quidem nituntur huiusce priuilegij vim infusare.

PROBL. XLV.

Ex delegatione Pontificis potest, & non potest simplex Sacerdos Presbiteratus Ordinem impetrare.

226 MInimè potest. Quia nunquam huiusmodi potest alteri quam Episcopo commissa fuit, quod est indicium, conferri non posse. Sic test. Archang. Petr. à S. Ioseph. Victor. Gab. Vinald. Laym. Palatus apud Leandrum tract. 6. dif. 4. quæst. 20. Opatoni. de ord. d. 5. numer. 16. Candid. tom. 4. d. 4. art. 3. dub. 17. Auct. de Ord. quæst. 3. Granad. in 3. part. contr. 9. tract. 2. dif. 2. num. 4.

Potest plaus. Quia si potestas Pontificis delegantis consideretur, cum plenissima sit, ad omnem potest plaus. Ordines aequaliter se videtur extendere; si con-

y sideretur

227

SCOBAR
F. de Mor.
om. III. IV.
F. IV.

SCOBAR

F. de Mor.

om. III. IV.

F. IV.

228 Theologiæ Moralis Lib. XXIII.

sideretur Presbyter delegatus, ille maiorem dignitatem non confert, quam ipse non contineat; si spectetur causa talis delegationis, maior causa subesse potest, cur ob populi utilitatem propter Sacerdotum penu iam, absentibus Episcopis, opus sit aliquos Presbyteros creare, quam solos Diaconos, & Subdiaconos. Certe quareatione aduersari dicunt, non posse Pontificem facultatem dare simplici Sacerdoti, ad alium creandum, eadem nos affirmare possimus, neque posse Pontificem facultatem creandi Diaconum, aut Subdiaconum simplici Sacerdoti concedere. Ita Auteol. apud Capreol. dist. 25. quest. 1. artic. 2. Angelus v. Ordo 5. numero 2. Innoc. IV. ad capia. de confecr. num. 4. Valsq. dist. 243. cap. 4. Biescas in apol. pro doct. D. Thom. quest. 11. artic. 4. dub. 5. propos. 6. Ochagau. de Ord. 9. 7. num. 11. Hurtad. diff. 18. Diana pars. 8. tr. 1. resolut. 36. Dicastil. d. 1. dub. 17. num. 241. & alij.

228 Hanc mentem probabiliorem esse reor, sciens, Engenium VI. in suo Decreto dixisse: *Ordinem probabilitatem Minister huius Sacramenti (Ordinis) est liber esse reor, quam adhuc Episcopos.* Vbi particula illa, *Ordinarius Minister indicat, non Episcopum posse ex commissione esse Ministrum Ordinis, ac proinde omnium; quia omnes sunt Sacraenta, & non est maior ratio unius, quam alterius. Evidem quamus demus, nunquam huiusmodi potestatem alteri, quam Episcopo fuisse concessam; fuit tamen simillima huius impensa, nempe ad Diaconum creandum, ut Problem proximo vidimus ex quo cum eadem sit ratio, facile coniuratur, posse etiam ad Presbyteratum concedi: Imò afferuemus concessam iam fuisse huiusmodi facultatem, si Choropiscopi solùm simplices Sacerdotes erant, vt D. Isidor. Ayala, Turrian. & alij apud Marchin. tr. 1. p. 2. c. 13. n. 15. affirman, grauissimis adducti fundamentis. Etenim Choropiscopi ex consensu Episcopi loci Sacerdotes creare potuisse manifestum est ex Concilio Antiocheno c. 10. Vbi postquam Choropiscopis dixit facultatem inesse Ordinandi Lectores, Exorcistas, & Subdiaconos, statim hæc verba iuxta tertiam translationem correctiorum subdit. *Nec Presbyterum vero, neque Diaconum audeant ordinare præter conscientiam Episcopi, id est, ipso ignorantem: ergo poterant ipsi scientie, & conscientie. Porro Choropiscopos solùmodo esse simplices Sacerdotes præter Auctores memoratos, ex Concilio Ancyrano satis liquet. Igitur ex commissione Papæ, quam iam impendisse ostendi, simplex Sacerdos Presbyteratum impendere potest.**

PROBL. XLVI.

Potest, & non potest Episcopus facultatem Ordinandi, aut saltem primam Tonsuram impertiendi Parochio, aut simplici Sacerdoti concedere.

229 *P*otest ex iusta causa stando iuri diuino solùm: (iure enim humano poterit id esse prohibitum. Quia quidquid potest Pontifex toto in Orbe, potest sua in Diœcesi Episcopus, nisi Papa illud reseruauerit sibi. Deinde quia Episcopus potestem Confirmandi simplici Sacerdoti com-

mittere potest secundum Ledesmam 3. p. 9. 72. a. 1. & alios: Ergo & ordinandi aut saltem primam Tonsuram conferendi. Præterea quia D. Isidorus l. 2. de Offic. Eccles. n. 6. de Choropiscopis sermonem habens, quod ad exemplum separata Senjorum creatos esse, simplicesque fuisse Sacerdotes dicit: *Ipso multa subdit: Subdiaconos ordinare non audeant, præter conscientiam Episcopi, in cuius regione præfæ nos sumus.* Ergo supponit, tales Choropiscopos cum scientia & facultate Episcopi Diœcesis potuisse Subdiaconos constitutere Tonsuramq; & inferiores Ordines ministrare. Sic Marchin. tr. 1. p. 2. c. 13. n. 18. qui quidem hisce rationibus affectus hanc sententiam non improbabilem omnino esse assertum, & oppositamque solummodo longe veriorem dixit.

Minimè id potest. Quia ad delegandam ordinandi facultatem, quæ est inter omnes superius requiritur plenitudo potestatis, qualis solo tenuit. In Pontifice reperitur. Ita D. Thom. in 4. dist. 7. q. 3. a. 1. questione 1. & dist. 38. a. 1. ad 3. Henric. lib. 10. cap. 2. 3. m. 2. Victor. num. 2. 3. 6. Bonac. d. 8. punct. 4. num. 6. Marchin. citatus. Archangel. dist. 2. 4.

Adeò hoc mihi certum, vt nequeat in questionem vocari, cum contrarium nullo solidio fundamento possit affirmari: Congruum tissimum enim nullatenus videtur Christum Dominum hoc Sacramentum ita instruisse, vt quilibet Episcopus posset alteri Sacerdoti facultatem Ordinandi subdelegare, sufficit enim illi posse subdelegare ea, quæ sunt iurisdictionis: non autem que sunt Ordinis, vt habetur expressè in Cap. Quarto, de confecr.

CAPUT XI.

Circum Sacramenti Ordinis subiectum.

PROBL. XLVII.

Ex Pontificis dispensatione fæmina posse, & non possunt prima Tonsura, & minoribus Ordinibus iniciari.

 MITTENS fabulam de Ioannâ illâ 232 quæ affirmant heretici quidam, & possunt quæ ex Catholicis Scotus, Sotus, Melissia, & Platina pro Ioanne VIII. habitan fuisse: quæ quidem licet historia esset, verum minimè gesisse Pontificatum: requiro, num fæmina ex Pontificis dispensatione saltem possint prima Tonsura, & minoribus Ordinibus iniciari? Potest quidem prima Tonsura, etiam hæc tribuatur masculis tanquam prævia præparatio ad Ordinationem. Quia hæc Ordinationis est ex sola Ecclesia institutione: & non repugnat, scemnam esse capacem illius, quod in masculis est præparatio prævia, quamvis non sit capax eius, ad quod est præparatio in masculis. Et ob eandem rationem possunt ex dispensatione Ponti

Pontificis quatuor minoribus Ordinibus initiati. Quia non sunt hi ex Christi institutione, sed tantum ex institutione Ecclesie. Sic Paludan. in 4. diff. 25. q. 3. a. 1. & tenentur sustinere, qui credunt, minores Ordines esse solum ex Ecclesie institutione, ut credunt Vasquez & alii apud Hurtadum diff. 20.

Nec prima Tonsura, nec minoribus Ordinibus. Feminei postulunt initiari. Non his. Quia longe probabilius est, quatuor minores Ordines esse vera Sacramenta a Christo Domino instituta, de quo supra. Et qui admittunt, quod sunt solum Sacramentalia ex institutione Ecclesie, adhuc repugnat feminis huiusmodi Ordinibus initiari, quia cum sint praeparatio ad Sacerdotium, cuius feminus sexus capax non est ex iure divino, & omnes Catholici profiteruntur: ne huic præparationi erunt capaces. Ita Sotus in 4. diff. 25. q. 1. a. 2. Vasq. d. 245. c. 12. n. 12. Dicastil. d. 1. dub. 19. n. 287. Diana p. 8. a. 1. resol. 39. Non prima Tonsura. Quia eti verum sit quod haec fuerit ab Ecclesie instituta, est tamen instituta ut quædam prævia ad Sacerdotium, cuius feminæ sunt incapaces. Ita D. Thom. q. 39. a. 1. Nogus ibi. Coninch. d. 20. n. 94. Vasq. citat. Henr. l. 10. c. 16. Granad. tract. 2. d. 1. n. 1. Ochag. q. 8. n. 4. Laym. l. 5. tract. 9. c. 6. Palaus tom. 4. tractat. 2. punct. 6. numer. 1. Diana ubi supra. Leandr. tractat. 6. d. 5. questione 3. C. 4.

Ego quidem si de minoribus Ordinibus loquar, primam sententiam non reputo temerari, vel proximam errori, ut vocatam immemor Nogus: nec enim contemnendo natus fundamento, si minores Ordines Sacramentalia sint ab Ecclesie instituta. At certa mihi secunda est sententia. Si vero de primâ Tonsura sexu geratur, minori certitudine puto, secundam sententiam longè esse probabiliorem.

PROBL. XLVIII.

Hermaphroditus, in quo præualeat sexus virilis, potest & non potest sine Pontificis dispensatione Ordinibus initiari.

Vidimus scilicet 1. prævalente in Hermaphroditico sexu, validè ordinari non posse quia ut feminæ est habendus, l. Quæritur 10. diff. 2. statu humanum. Nec si aquæ utrumque sexum participet, quia quævis ex eâ parte, quia est, est Ordinis capax: tamen quia aquæ est feminæ, obsoletæ incapax Ordinis dici debet: eo enim in casu Sacramentum Ordinis suspensus maneret, nec Charakterem imprimetur. Quid si sexus virilis præualeat? Validè ordinari potest: quia vir est censendus.

Quæsi enim vero, an hic Pontificis dispensatione indiget, ut ordinari possit? Indiget quidem. Quia Hermaphroditus irregularis est, & sexus virilis præualeat, non definit esse. Hermaphroditus. Sic Nauar. c. 27. n. 203. Sayt. fol. 3. Vasq. d. 245. c. 2. n. 3. Molfel. in sum. tr. 2. c. 1. n. 4. 8. Sa. 2. Ordo. n. 3. 4. Villalob. tract. 1. diff. 10. n. 3. Henr. l. 14. c. 8. n. 6. Filliuc. tr. 9. num. 73.

Non indiget dispensatione. Quia nullus Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

textus prohibent posse sine dispensatione ordi- Non indiget dispensatione
nari: si ergo irregularis ex iure non est, vir omni- nino est habendus, adeoque potest sine dispensatione Ordinibus initiari. Ita Tolet. l. 1. c. 6. n. 1. 13. Fornat. de Ord. c. 3. n. 1. Hurt. d. 2. de irregular. difficult. 1. 4. Machad. 10. l. 1. 3. p. 1. 17. 4. aben. m. 5. n. 1. Leandr. tr. 6. d. 5. q. 6. March. tr. 1. p. 4. n. 1. 1. Dicastil. d. 1. dub. 20. n. 291. sententiam hanc valde probabilem appellat.

Existimo, nullatenus esse irregularē, cum nullo id iure deducatur. Quod autem sit mon- Cum his op-
itrofus, non oblat; quia quævis fitalis, & pu-
blicè notus, potest ab illo que grani nota ministrare, sicut potest Eunuchus à naturâ, & qui in pede sex digitos haber. Monet Marchinus, tuum esse à Papâ dispensationem petere; sed opus non esse huiusmodi cautela, prorsus affirmat.

PROBL. XLIX.

*Femina, prorumpente ipsa naturâ, trans-
sist in virum: Hæc potest, & non potest
ad Ordines licetè admitti.*

Casum esse possibilem, & actu sèpè exposi- 2. 39
tum ex Plinio præmitto, qui quidem l. 7. Præmitto, ta-
c. 4. fatur: Ex feminis mutari in mares, non
est fabulosum. Inuenimus in Annalibus, P. Li-
cinio Cratlo, & C. Crasso Longino Consul. Cas-
simi puerum factum ex virgine sub patentibus,
iussuque Aruspicum deportatum in Insulam de-
sertam. Peretus Comment. Ling. Latin. epig. 2. ait,
Argis Arethusa nomine primâ nocte nuptria-
rum sexum permutasse, barbam erupisse, muta-
toque nomine, & vxore ducta, Ariscontem ap-
pellatum. Andreas Eborens. p. 3. Tib. titul. de
Miraculis. duo alia exponit exempla. Alia
congerit noster Del. Rius in suis Magieis Di-
quisitionib. Quare de huius casus possibilitate, &
cuento non dubito.

Igitur voluitur in questionem, utrum feminæ Non potest
huiusmodi facta vir possit licetè ad Ordines admitti. Non potest. Quia admiratio, & scandala-
lum noxiū excitaretur, cum Altari ministran-
tem videnter homines eam quam feminam di-
gnouissent. Vnde haec deformitas Canonicum gi-
gnit impedimentum c. 2. de Cler. agrot. Sic Mar-
chin. tr. 1. p. 4. c. 2. n. 18. Maiolus l. 1. de Irregular.
c. 2. 7. n. 5. vers. Huc periret. Henr. l. 14. c. 8. n. 6.
adiciens posse licetè ad Ordines admitti, si res
sit occulta: minime vero si publica sit, proper
excitandam necessariò admirationem, Diana p.
10. tr. 13. resol. 36.

Potest plane licetè ordinari. Quia iam vere est
vit, capax quidem Ordinis: & nullum est mani-
festum ius, quod hoc illi prohibeat. Ita Leandr.
tract. 6. d. 5. q. 7. afferens id colligi ex doctrinâ
P. Gasparis Hurtad. hic. d. 2. de Regal. diffi-
cul. 14.

Huiusmodi feminam factam virum non du-
bito posse validè ordinari, quia vere est iam vir.
An autem valeat Episcopus cum ad Ordines ad-
mittere, licetè merito dubitamus, & in oppositam
sententiam inclinor. Nec allicet, ut secunda
adhæream ex P. Hurtado doctrina citata, quæ sic
se habet: Toletus & Turrecremata docent non
esse irregularē (Hermaphroditus, in quo
præualeat sexus virilis) & merito, quia nullo

230 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

iure deducitur; quia quavis si talis, & publicè notus, potest sine graui nostra ministrare. Hec P. Hurtado sententia, ex qua non bene arguitur, licet posse feminam factam virum ad Ordines admittit: nam transmutatio hac majori proculdubio ex admiratione scandalo subiicit, & grauiorem annotat indecentiam.

PROBL. L.

Infantes antè rationis usum sunt, & non sunt Minorum, ac Maiorum Ordinum capaces.

243 Capaces non sunt. Quia Episcopus ordinis omnis in forma ordinationis dicitur: *Accipe nunc capaces potestatem, aut Accipe Spiritum Sanctum, aut Accipe librum, vel aliam rem sensibilem: quæ verba cum sint imperij, necessarii sunt dirigenda ad eum, qui capax est imperij passiu, cuius infans ante usum rationis non est capax.* Sic Durand. in 4. dist. 25. q. 2. Pet. Soto de institut. Sacerd. scilicet 5.

244 Sunt planè capaces. Quia quo ad Ordines minores & Subdiaconatum supponitur in Cap. vni. de Cleri. per salutem promoto. quod si infans ante rationis usum est Ordinum minorum, & subdiaconatus capax, etiam erit Diaconatus, ac Presbyterij. Ita Hurtad. hic dist. 21. ex D. Thom. in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. questione 2. Scot. questione 2. Vafq. distinct. 246. & alij communiter.

245 Cum his opinor: quia infans capax est omnium Sacramentorum, quæ non requirunt conditionem aliquam statui infantiae repugnare: nam est capax Baptismi, Confirmationis, & Eucharistie: non enim requirunt talis conditionem; & non est capax Pœnitentiae; ac Matrimonij: essentialiter namque requirunt actus liberos: neque Extrema: Vnctionis, quia instituta est pro iis, qui tempore quo confertur possint peccata actualia habere, aut peccata restantis debitum, vel egere auxiliis ad demoni resistendum. Sacramentum autem Ordinis nullam requirunt conditionem statui infantiae repugnare. Porro illo verbo *Accipe* in ordinationis forma, non denotatur imperium propriæ, & in rigore, quod tantum dirigitur ad eum qui est capax imperij passiu, cuius infans capax non est: sed tantum denotat efficaciam, & infallibilem vim Sacramenti Ordinis ad collationem potestatis, & gratiae, quarum capax est infans. Et quavis ad valorem ordinationis, requiratur tactus physicus materia illius, cuius oblatione potestas confertur, infans capax est illius.

PROBL. LI.

Episcopatus potest, & non potest validè infantia antè usum rationis conferre.

246 Si puer ante usum rationis Episcopus consecratur, eiusmodi consecratio est invalida. Non potest usum rationis validè consecrari.

Quia Episcopatus Sacerdotio addit potestatem in corpus mysticum, ad quam potestatem recipiendam requiritur rationis usus. Nam qui sit Episcopus, Pastor animarum constituitur: Pastor vero animarum necessari, & essentialiter exigit usum rationis. Non sic si puer ante rationis usum ad Sacerdotium assumetur: nam cum quis ad Sacerdotium assumitur, non sit immediate, ac proxime animarum Pastor; sed solum in habitu, ut in radice. An si infans viius anni ad pontificatum assumetur, valida est talis assumptio? Minime quidem, quia Vicarius Christi essentialiter debet ratione polle, cum sit supremus, ac generalis omium Pastor: Ergo idem pari modo dicendum est de Episcopo, qui est particularis Pastor in actu. Sic D. Thom. in 4. dist. 25. q. 2. art. 1. & 3. præ in addit. q. 3. 9. art. 2. Bonav. d. 25. art. 2. g. 2. Scot. ibi Granad. r. 3. de Ord. d. 1. n. 6. & 7. Vafq. distinct. 246. Marchin. tractat. 1. part. 4. caput 4. n. 9.

Esset valida consecratio pueri ante usum rationis ad Episcopatum assumpti. Quia alij potest validè Ordines præcipue maiores non minus sunt Sacra-²⁴⁷mentum, & non minus imprimunt Chara-²⁴⁸cterem, quam Episcopum Episcopatus: At infans capax est omnium Sacramentorum, quæ non requirunt essentialiter conditionem aliquam statui infantiae repugnare. Vnde, ut dicebam Problem. proximo, est capax Baptismi, Confirmationis, Eucharistie & Ordinis, quia non requirunt talis conditionem: Matrimoniij vero & Pœnitentiae capax non est, quia essentialiter liberos actus requirunt. Ergo (argues) non est capax Episcopatus; quia Episcopus est sponsus Ecclesie, & Matrimonium nullum potest esse sine contrahentium consen-²⁴⁹tu. Respondeo, sponsus profecto esse ratione iuri-²⁵⁰dictio ad quam fateor usum rationis requiri. Ita Hurtad. difficult. 21. Vafq. d. 246. Leand. tract. 6. d. 5. quest. 10. Petrus à Sancto Ioseph tom. 2. de Sacrament. d. 8. sectione 2. Palauis tomo 4. tractatu 27. punto 7. numeratione 5. Lege Dianam parte 8. tractatu 1. resolu-²⁵¹tione 32.

Ego autem crediderim, posse huiusmodi infantem valide assumi ad Episcopatum quantum ad Charakterem & potestatem Ordinis: non autem quantum ad iurisdictionem & curam animarum. Nam hæc suscipi nequit absque rationis usu; cum ad acquirendum beneficium acceptatio acquiratur: & hoc solum probare primæ lenteientiae fundamentum existimo.

PROBL. LII.

Peccaret, & non peccaret lethaliter Episcopatus, qui puerum ante usum rationis usum ad Minorum Ordines, aut ad priuam Tonsuram assumeret.

249 Peccaret lethaliter, qui admitteret puerum eiusmodi ad maiores Ordines. Quia Ordines sacri annexum habent castitatis votum, potest m-²⁵⁰inistrare, & non potest emittere, de, aut Ton-²⁵¹suram. Non vero peccaret si ad Ordines minores assu-²⁵²meret. Quia potest adesse talis necessitas, aut spes profectus, ut non solum Ecclesie iniuria non

232 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

& Urbanus VIII. alia constitut. incipiente: Alias felicis recordationis Gregorius XV. omnia viuæ vocis oraculo priuilegia concessa reuocauit, & annullauit: ergo. Ita March. tract. 1. part. 5. cap. 2. num. 9. Ochagau. tract. de Ord. quæst. 7. num. 7. Hurtad. diff. 21. Cordub. de casib. quæst. 154. Rodrig. tom. 1. sum. cap. 65. & tom. 3. de qq. Regul. quæst. 23. artic. 6. Azor. part. 2. libr. 6. cap. 9. quæst. 9. Miranda tom. 1. quæst. 39. artic. 1. Diana part. 3. tract. 2. resol. 59. Laym. lib. 5. tract. 10. cap. 7. num. 1. Dicafil. tract. 6. diff. 1. dub. 21. num. 302. Palau tom. 4. tract. 27. punct. 7. num. 8. Leand. tract. 6. diff. 5. quæst. 5.

257
Audit. mens.

Profecto mens Gabriel Vasquez pro prima sententia citarus, licet concedat præsumptum priuilegium nunc pro foro conscientiae vigere: non tamen concedit, sed potius negat, Mendicantes eo priuilegio vti ad Ordines posse. Afferit verò n. 45. ad hoc solùm posse Regularibus prodeesse, vt si forte aliquis bona fide ordinaretur ante vigesimumquintum annum post vigesimumsecundum, posset Provincialis dispensare cum eo, vt Ordines exerceat. Igitur quamvis Gregorius XIII. vt Cardinales Congregationis Tridentini restarunt, restituerit Mendicantibus sua priuilegia, sed in foro tantum conscientiae eis vti permisit: & ideo non possunt vti priuilegio hoc dispensandi in ætate ad Presbyteratum requisita. Quia superiores non aliter ordinant suos subditos, quam mitrend eos ad Episcopum cum literis dimissoriis, in quibus debet contineri vera testificatio artatis, vt priuilegium proficit: ac proinde dispensatio in ea parte non potest fieri nisi in foro exteriori, ad quam vt sic non habent priuilegium.

PROB. LV.

Ad Ordinum legitimam susceptionem sufficit, & non sufficit annum præscriptum esse inchoatum per exiguum temporis spatium.

258
Nonnulla sup. pon.

restit. pono, in Concilio Viennensi factam fuisse nullum ordinandorum atatem moderationem. Nam Subdiaconis annum decimum ocaum, Diaconis vigesimum, Presbyteris vigesimum quinuum præscriptis Clementina Generale, de ætate, & qualitate ordinand. At cum vinculum continentia Subdiaconis impositum grauissimum sit, & mens adolescentium levissima, idcirco Concilium Tridentinum s. 3. cap. 12. summo iudicio, ac maturitate prouidit, ne quis in posterum ad Subdiaconatum ante annos viginti duos, ad Diaconatum ante annos viginti tres, ad Presbyteratum ante annos vigintiquinque atatis sue admittantur. Ex quibus verbis deducitur, sufficere annum esse cœptum, cum Concilium tantum præcipiat, vt ante præsumptum tempus i definite nemo ac facros Ordines promouatur, & in favorabilibus dies cœpta pro completa censeatur, l. Quæ atate, ff. de iestam. ubi in fauorem testamenti statuitur sufficere incepitam esse diem, que atatem requisitam ad testandum constituit: Ergo similiter in casu nostro sufficit dies incepitus. Quandomam autem incepitum annum esse sit iudicandum ambigui-

tur. Quæstum itaque, non sufficiat, annum præscriptum esse cœptum per tempus admotum exiguum, v. gr. per dimidium horæ quadrantem?

Non sufficit sed necessarium est, vt sint inchoati anni ad Ordines præscripti per unum integrum diem. Sic plures Doctor. apud Natbonam l. de ætate & anno 22. q. 1. n. 10. Opus est ad singulos Ordines suscipiendos, inchoatos esse annos a Tridentino præscriptos per diem dimidium. Sic Coninch d. 20. n. 102. Bonac. d. 8. pun. 5. n. 12. Diana p. 2. tr. 2. resol. 29. Requiritur ad minus, vt anni hi sint incepti per unum horam. Sic Narbo. n. 10. & anno 25. q. 5. Diana p. 5. tr. 5. resol. 17. cum Basilio Legion. Omnium fundamentum est: Quia non videtur annum præscriptum attigisse, qui per aliquid spatium ab anno antecedenti, in quo non licebat admitti ad Ordines non recepsit.

Sufficit, inchoatum esse præscriptum annum per tempus pere exiguum, v. gr. per dimidium horæ quadrantem. Quia qui per tempus hoc exiguum licet, viginti duos, tres, aut quinque annos attigit, verè constitutus est in anno vigesimo secundo, tertio, aut quinto a Tridentino præscripto, quod sufficit ad maiores Ordines recipiendos. Ita Leand. tract. 6. d. 5. q. 7. Hanc mentem non reprobat Diana part. 9. tract. 9. resol. 50.

Ego autem non solùm non reprobto, verum approbans addiderim, nec dimidij horæ quadrantem spatium esse necessarium, sed sufficere ad Subdiaconatum terminatum fuisse iam annum vigesimumprimum, & sic de Diaconatu, & Presbyteratu. Quia illud iam incepit esse annum vigesimumsecundum, tertium, aut quintum Ordinandum in præscripta a Tridentino ætate constituit. Qui verò vel exigu tempore ante terminationem anni vigesimoprimi, secundi, aut quarti, & inchoationem vigesimi secundi, tertii, aut quinti Ordines suscipiet, mortaliter delinqueret, & suspensionem tanquam ordinatus ante atatem legitimam incureret. Quia non attigit verè atatem a Concilio præscriptam.

PROBL. LVI.

Complect quis requisitam a Concilio atatem Sabbathio post meridiem: Hic potest, & non potest eadem die manè sarcis Ordinibus iniciari.

Non potest eadem die manè Ordinem suscipere. Quia spatium illud ante anni implementationem in anno præscripto nondum est, ideo eadē die manē Ordinem suscipere non potest. Non ordinari. que annus vigesimus secundus (v. gr.) ad recipiendum Subdiaconatum nondum aduenit. Sic Nauar. l. 1. de temp. Ordinand. consil. 9. Villalob. tr. 1. 1. diff. 1. num. 1. Narbo. anno 22. quæst. 1. num. 10. Machado tom. 2. l. 4. p. 1. tract. 7. docum. 3. n. 4. Pasqualig. in qq. Canonie. centen. 2. quæst. 12. 2. num. 5.

Potest eadem die manè Ordinem suscipere. Quia ubi lex aliud non præscribit, patim pro patet quia nihil reputatur. At Tridentinum nihil de hoc dem. casu aduerit, qui potest non semel contingere: ergo perfectus debet iam annus vigesimus secundus

dus reputari. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 2. n. 7. Petrus Ledeil. sum. tr. de Ord. c. 7. Diana p. 2. tr. 16. refol. 29. Trullench. de Sacram. l. 6. pos. hab. t. 10. n. 4. fauet, dum dicit, post factum libe. hanc sententiam sustinet. Quia parum temporis in moratibus poterit pro nihil reputari.

164. *Exstimo posse Ordines illum recipere cùdem die manè, nullatenusque suspensionem incurere. Quia vespera illius diei ad manè trahitur, cum ex vitroque vna dies perficiatur. Vnde morali continuatione quis sic Ordinibus iniciatur, ordinati dicirur absolute anno vigesimo secundo, aut tertio, aut quinto.*

PROBL. LVIII.

Quis bona fide ob aliorum testimonium,
vel cum ignorantia vincibili non
affectata Ordinem sacrum ante legi-
timam suscepit statem: Hic incur-
rit, & non incurrit suspensionem,
& celebrando irregularitatem.

269

Suspensionem incurrit. Quia in re tanti
momenti non sufficit vulgaris diligentia,
qualis est testimonij aliorum, sed necessaria est
diligens ex libro (v.g.) Bapstinati indagatio.
Cum autem lex loquatur per verbum *Presum-
psent*, qui ignorantia vincibili licet affectata no
lit Ordinem sacrum suscipit, verè præsumit, &
pœna præscripta vulneratur. Sic de eo, qui
Ordinem recipit ante ætatem legitimam ob
testimonij aliorum, Hinopolain direlt. v. Or
do Sacerd. De eo autem, qui ex ignorantia
vincibili suscipit, Fuscus de visit. lib. 2. cap. 2. 8.
num. 37. Laym. lib. 5. trattat. 9. cap. 10. num
ero 2. Bonacin. de Censur. d. 3. punt. 5. §. 1.
num. 2.

Non incurrit suspensionē, qui aliorum testi- 270
monio credens bonā fide Ordinem sacram fuf. Non incurrit
cepit. Quia Pij 11. constitutio virut verbo *suspensionem.*
Præsumperit, at lex, quæ pœnam imponit
præsumptiōi aliiquid facere, non imponit
illam ei, qui bonā fide ex parentum, Prælatum,
aut aliorum, quies fides possit adhibere re-
stimonio gerit; licet posset strictiorem præbere
diligentiam. Nec qui ex ignorantia vincibili,
sed non affectata sacram Ordinēgo init. Quia
Pius II. ad incurriendam suspensionem hanc re-
quirit *præsumptionem*, *dolum*, & *contumaciam*:
ita Nauar. cap. 27. numero 15. Suar. de *Censur*,
distinctione 31. *sectione*. 1. Tolet. libro 1. capite
48. numero 7. Rodrig. in *summ.* tomo 2. capi-
te 16. numero 1. Aula de *Censur*. parte 3. *dis-*
tinzione 5. *dubio*. 7. Villalob. tractat 11. *dis-*
tinzione 11. numero 6. Coninch *distinctione* 16.
numero 36. *Præposit*. in 3. *parte* *questione* vni.
de *Sacramento Ordinis*, *dubio* 17. numero
167. Diana *parte* 3. *tractat* 4. *resolu-*
tione 12.

Putarim, hanc suspensionem minimè ligare eum, qui, vel parentum, vel Iui Superioris testimonio bona fide Ordines etiam maiores ante legitimam atatem recipet. Quia Pontifex solum scandala tolleret, & excessus reprimere intendit, aut nimiam ad Ordines accedendi temeritatem. Quia omnia locum non habent in, illo, qui ex probabili ignorantia Iuris, vel facti ante legitimam atatem ordinantur. Imò excusare reor ab hac suspensione, & irregularitate consequenti ignorantiam crassam, dummodo affectata non sit. Nam Pius II. requirit presumptiōnem, & contumaciam.

PROBL. LIX.

Bonâ fide quis antè etatem legitimam inuit Sacerdotium, postmodum verò adueniente malâ fide, antè vigesimum quintum annum celebrat: Hic incurrit, & non incurrit Irregularitatem: peccat, & non peccat lethaliiter.

272 Mortaliter peccat, qd. Irregularitatem incurrit. Quia mala fides interuenit, cum iam euidenter agnoscatur, haud rite incurrat.

273 Nec peccat celebrans, nec incurrit Irregularitatem. Hanc non incurrit. Quia cum Presbyteratus suscipiens non incurrit suspensionem, nec mala fide aduentantem incurrit celebrando: haec enim ab illâ derivatur. Nec mortaliter peccat. Quia cum hic sit legitimè ordinatus, ius habet ut possit Ordine accepto exerceri. Ita Nauat. c. 27. n. 156. Machad. tom. 2. lib. 4. p. 1. tral. 7. docum. 4. n. 5. & 6. Ledesim, ait hanc sententiam esse probabilem. Alij à Marchino citantur, sed non bene.

274 Ego autem minimè Irregularitatem incurrit, reor. Quia cum à principio non incurrit, non in suspensionem, non est, vnde celebrans in Irregularitatem incurrit. Attamen delinqueret cum lethali exercitio existimari. Quia licet suspensus non sit, attamen præscriptam iure etatem ad eum Ordinem exercendum non habet. Vnde si peccatum mortale esset, recipere Ordinem mala fide, cur mortale etiam non erit eundem Ordinem mala fide exercere? Apè id annotauit Ludovic. de San Iuan q. 2. de Ord. articul. 8. difficult. 3. & dub. 3. difficult. 7. conclusio ne 3.

PROBL. LX.

Malâ fide quis ordinatur ante etatem legitimam, & incurrit suspensionem: Hic quidem etate completâ potest, & non potest sine dispensatione susceptum Ordinem exercere.

275 Potest sine dispensatione exercere Ordinem. Quia iam habet legitimam etatem, ob cuius defectum suspensionem incurrit. Sic Cordub. in sup. casu 144. Sotus in 4. diff. 15. q. 1. a. 1. Medina lym. 1. c. 11. §. 6.

276 Non potest sine dispensatione Ordinem acceptum exercere. Quia cum maneat suspensus quia mala fide suscepit, non satis ei est etatis legitimæ affectio, haec enim non auctor suspensionem, quia in pœnam delicti illius imposita est. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 3. n. 12. Henr. l. 13. cap. 38. n. 1. lit. F, Bonac. de Censur. d. 3. q. 1. punct. 1. Rodrig. tom. 3. de Regul. q. 2. 4. a. 14. & in sum. p. 1. cap. 165. Diana p. 3. tr. 4. resol. 182. citans alios.

277 Qui bona fide Ordinem sacram ante etatem

legitimam suscepit, postquam ad etatem legitimam peruenit, potest ab illo impremita dispensatione susceptum Ordinem exercere; quia suspensionem non incurrit, & ex alio capite habens iam etatem legitimam, non est vnde indigat dispensatione. At secus dicendum, si mala fide ante etatem legitimam fuit initiatus; tunc enim cum maneat suspensus, non satis est legitimæ etatis affectio, sed necessaria est à suspensione absolutione. Porro ab huiusmodi suspensione, completa etate, dispensat Episcopus, vel Prelatus Regularis quod suos, dummodo suspensus ante etatem legitimam, actum Ordinis non exercerit; si verò exercerit, Irregularitatem incurrit à solo Pontifice summo dispensabilem, ut voluit Sextus VI. Constitutione Sanctorum, & salutare, aduersa male promoto. Leg. P. Henr. l. 14. c. 20. n. 3.

PROBL. LXI.

Potest, & non potest Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ absoluere à suspensione incursa per receptionem Orationis ante legitimam etatem.

Non potest. Quia id non potest Commisarius Cruciatæ cuius potestas maior est ea quam habet Confessarius per Bullam: Ergo virtute Bullæ non poteris huiusmodi suspensus à Confessario absoluiri. Sic Rodrig. in addit. ad Bullam. §. 9. n. 5. 9. Nauar. c. 27. n. 250. Canonista communiter. Henr. de Indulg. lib. 7. cap. 18.

Potest quidem. Quia Bulla absolutè & simili potest concedit facultatem absoluendi ab omni Censura, & alia ex parte nec explicitè, nec implicitè præstatam excipit suspensionem: Ergo cum illa suspensio sit Censura, in generali illa facultate absoluendi ab omni Censura comprehenditur. Ita Diana p. 5. tr. 10. resol. 53. Coronatio in 3. p. 1r. 5. de suffr. d. 4. casu 3. Medin. in Instrucl. l. 1. c. 11. §. 8. Auila de Censur. p. 3. c. 6. dub. 2. Trullench. in Bull. l. 1. §. 7. cap. 2. dub. 16. num. 3.

Existimo, suspensum ob malam promotionem ad Ordinem Sacrum ante etatem legitimam, posse virtute Bullæ absoluiri, non tamen in Censura, nisi suscepto Ordine ministrare ante etatis comple- mentum; quia absoluere suspensionis quidem, non verò legitimæ etatis potest impedimentum tollere. Altero itaque virtute Bullæ posse Confessarium absoluere ab omni suspensione siue in Sacramento Pœnitentia, siue extra illud: siue suspensio sit à Iure, siue ab homine: siue penal, siue nominativum, modo pars laeta modo posibili sit satisfacta. Commissario autem ablata est potestas absoluendi à suspensionis huius Irregularitatem, quam incurrit, qui suspensus celebret, aut actum Ordinis ante etatem legitimam exercet. De quâ eo quod Censura non sit, non potest quis absoluiri per Bullam, quia solum habet clausulam absoluendi à qualicunque Censura.

PRO

PROBL. LXII.

Ante etatem legitimam Petrus suscipit Sacerdotium, Ioannes Diaconatum, Antonius Subdiaconatum, & ideo suspensionem incurunt: Petrus celebrans cum Episcopo ad Ordinem suscipiens, Ioannes Euangelium canens, & Antonius Epistolam, incurunt, & non incurunt etiam Irregularitatem.

tionis lata sententia Missa celebratio interdicteretur, prima vice celebrando eriam si excommunicatus maneret, non tamen fieret, secundum omnes, irregularis. Cum igitur qui Presbyteratum, Diaconatum, aut Subdiaconatum suscipit, & Episcopo concelebrat suspensus maneat, per eundem actum Irregularitatem non incurrit. Profecto hic est Romana Cancellaria stylus, ut hos irregulares non censeat.

PROBL. LXIII.

In supputanda Ordinandorum etate dies bissextilis est, & non est enumerandus.

181 **I**ncurunt non solum suspensionem, sed & Irregularitatem. Quia qui suspensus celebat, sit irregularis: Ergo ille celebrans Missam cum Episcopo ordinante, irregularitatem simul incurrit: Sic Nauar. l. 5. Conf. 8. de Clerico excommunic. ministr. Sorbus in compend. priuili. Mendic. v. Ordines sacri. Cuar, in cap. Aula mater p. 2. § 3. n. 5. vers. 9. Barbol. de Offic. Episc. p. 16. n. 16. Bonac. d. 8. punct. 5. num. 13. Efficacius autem id afferendum de canentibus Euangelium, & Epistolam in Missa ordinationis. Quia haec actiones vere sunt post completam Subdiaconi Ordinationem. Sic Aula de Censur. p. 3. d. 5. dub. 7. Hurtado apud Leand. tractat. 6. dist. 5. quastio- ne 18.

182 Incurrent suspensionem, sed non Irregularitatem. Quia quamvis verum sit, Sacerdotes qui suspensi celebrant, Irregularitatem incurunt: nam Petrus, qui Presbyter initiatur, & cum Episcopo ordinante consecrat, non complete adhuc Sacerdos, quia non est ei concessa absolucioni potestas, ac proinde tunc non incurrit Irregularitatem, quae tantum incurritur ob celebrationem post ordinationem completam. Ita Henr. l. 13. c. 10. n. 1. lit. F, citans Medinam, Sylvestrum, & Maiolum, Suar. de Censur. d. 31. fest. 1. n. 70. Say. Vgolin. Quaranta, Aula, Nald. Homobon. quos assert, & sequitur Marchin. tract. 1. pars. 1. cap. 3. num. 36. Diana p. 5. tr. 10. resol. 37. Coninch d. 16. n. 56. Profecto nec Ioannes Euangelium canens, nec Antonius Epistolam suspensi quidem, incurunt Irregularitatem. Quia praefatae actiones non censent fieri mortaliter logendo post ordinationem, cum hoc durate censeantur, dum durat Missa in qua geruntur. Ita Suar. Coninch, & Mercurius apud Leandrum citatum.

183 **V**ero item hanc reputo sententiam. Quia illi qui Presbyter initiatur, vel canit Euangelium, aut Epistolam, non celebrant, aut canunt ex propria voluntate, sed solum Episcopo celebranti se accommodant; is autem solum sit irregularis, qui propriam voluntatem malâ fide ante etatem legitimam celebrat, aut actum eius Ordinis gerit. Ergo dicendum est, Ecclesiam pro primâ Missâ illam solam habere, quam Sacerdos postmodum per se ipsum celebrat; & illos Diaconatus & Subdiaconatus actus illos ducere, quos postea suspensi illi Diaconi, & Subdiaconi primum excent. Adde, propter vnum & eundem actum, etiam si diuersas specie maiestas concineat, non incurritur duplum personam. Vnde illi, cui sub persona excommunicata

284 **N**umerandus necessariò non est: quare si Ordinandus Presbyter compleat annum vigilium quartum die 23. Februario, & die 24. cipiat agere vigilium quintum occurrente bissexto, poterit die 24. ordinari, nec necesse erit expectare diem vigilium quintum bissextili. Quia annus à Iure determinatus constat ex diebus 365. qui est annus ordinarius, quem per se leges intendunt: quod si eo anno contingit his 365. diebus diem aliam bissextili, per accidens debet reputari. Sic Panormit. ad Cap. Quasfuit. de verbor. significat. Sylvestr. v. Atas. 9. 3. & v. Religio 3. 9. 10. Henr. l. 10. c. 19. lit. C, Fonnar. de Ord. c. 3. n. 6. Riccalis allegaris. in praxi. fori Ecclesiast. post resol. 276. in nosab. de Mater. Sacr. Ord. Gallet. in Margar. casu. conscient. v. profiteri, punct. Barbol. de Offic. & potest. Episc. allegat. 101. n. 13.

285 **N**ecessariò enumerandus est. Quia in Ordinationibus accipiens est annus Ecclesiasticus secundum variationem temporum: At ritu Ecclesiastico dies bissextilis computatur: Ergo. Deinde quia eadem ratio est de uno anno bissextili ac de ceteris: sed tot anni bissextiles iam præteriti connumerandi sunt, secus parete poterant non modicam varietatem: Ergo etiam includi debet præsens dies bissextilis. Præterea in Iure utraque dies vigesima quarta, & vigesima quinta bissextulis pro vniâ habetur, l. Cum bissextus. ff. de verbor. signif. & Cap. Quasfuit. eodem rit. Ergo necessariò computanda, ne necessaria ad perfectam etatem dies desideretur. Ita Marchin. tract. 1. p. 5. c. 4. num. 24. Mofsc. in sum. 17. 2. c. 12. n. 8. Bonac. d. 8. q. vni. punct. 5. num. 14. Dicast. tract. 6. d. 1. dub. 22. Leand. tr. 6. d. 6. q. 20. Diana p. 10. r. 11. resol. 67.

286 **C**um his opinor, & à simili confirmo. In com- plendo anno probationis nouitij dies bissextilis Cum his epi- est necessariò includendus: Secus professio cl. nor. fess. 25. c. 15. vt sustinet Graff. to. 1. conf. l. 3. conf. 6. n. 2. Rodrig. tom. 3. de Regul. q. 15. a. 4. & 5. Molina tom. 2. de Iust. tr. 2. d. 57. 3. Lessi. l. 2. de Iust. c. 41. Sanch. de Mar. tom. 1. lib. 2. distinct. 24. num. 2. Ergo idem dicendum in etate ordinandorum computanda. Dicastillo legen- dus.

CAPVT XIII.

Circa Ordinandorum scientiam.

PROBL. LXIV.

Defectus scientia ad Ordines requisita facit, & non facit ordinandum irregularem esse, ita ut nec ordinari posset, nec in recepto Ordine ministrare.

287
Facit irregu-
larem esse.

Hacit irregularem esse. Quia Gelasius Papa c. 1. dis. 36. illiteratos ab Ordinibus repellit. Vnde qui prima Tonsura initianus est, fidei rudimenta, legere (falem vulgaris lingua) & scribere scire debet. Qui minoribus Ordinibus, linguam Latinam. Qui Subdiaconatu, & Diaconatu, & quæ ad suum Ordinem exercendum, pertinent. Qui Sacerdotio, scientiam Sacramentorum, ac Censuram callere tenetur: iuxta Tridentinum *eff. 23. c. 11. 13. & 14.* Qui igitur praescripta scientia non pollet nec ordinari potest, nec in suscepto Ordine ministrare.

288
Non facit scientia esse irregularem.

Non facit scientia esse irregularem. Quia Tridentinum solum praescribit, ordinandum ad hunc, vel illum gradum, hac, vel illa scientia praeditum esse debere: nullam tamen ipsum, aut alij Canones adiecerit Irregularitatem. Ita *Sayr. de oenf. l. 6. c. 13. n. 8. Henr. l. 14. c. 8. num. 11. lit. A. Reginald. l. 30. num. 36. Hugolin. de Irreg. c. 3. §. 1. Homobon. in examin. 4. c. 9. 9. 7. 2.*

289
Per distin-
ctionem.

Ego autem crediderim, distinctione videntur, ut duas sententias oppositas concilium. Si ordinandus, sit omnino illiteratus, ita ut officium in Ordine susceptum nequeat exercere, plane est ad Ordines inhabilis & consequenter irregularis, ut constat ex cap. *Illiteratus. dis. 36.* Deinde est contra ipsum ius naturale, prohibens, quem munus aliquod exercere, quod ignorat. Et hoc affere e prima partis Autores censuerim. Si vero adit aliquis scientia sufficiens ad ritu obeundum munus suscepit, licet non sit tanta, quantum Tridentinum requirit: non incurri Irregularitatem existimo: quia nec Tridentinum, nec vli Canones scientiam hanc, aut illam in omnibus ordinandis praescriptentes de Irregularitate subeunda gesserit mentionem. Concilium (ex gr.) dicit initianum prima Tonsura, fidei rudimenta scire oportere, & tamen Irregularis minimè foret, si quis ignorans mystera fidei, Tonsuram acciperet. Idem Tridentinum nullam scientiam in eligendis ad Episcopatum, & Presbyteratum praedefinit; & tamen si absque illa scientia quam Canones in Episcopis, aut Presbyteris exigunt ad Episcopatum, aut Presbyterium eligerentur, non sicut Irregularis; quia hæc Irregularitas non est expressa in iure. Ita etiam de aliis Ordinibus dicendum.

PROBL. LXV.

Episcopus potest, & non potest licet admittere ad Ordines cum, qui linguam Latinam non bene callet, sed est bona in deo preditus, unde speratur, ut postmodum necessaria ediscat.

Suppono Pontificem nullatenus dispensare posse per se, ut omnino illiteratus eos recipiat Ordines, qui ad exercitium scientiam requirunt: v.gr. cum eo, qui nescit legere, ut Ordines Lectoris, Exorcista, aut Subdiaconi accipiat; quia horum Officium est legere Psalmos, ac Prophetias, Exorcismos recitare, Epistolam canere. Bene tamen posse dispensare per accidens, vel ad tempus cum omnino illiterato, ut ediscat, licet interim susceptum Ordinem exercere non valeat. Et cum eo, in quo defectus scientia est contra Canones Ecclesiasticos. Legendum Naustrus c. 27. n. 205. Quæsiem verò, num Episcopus possit ad Ordines admittere eum, qui linguam Latinam non bene callens, ob docilitatem spem exhibet, quod postmodum opportuna ad Ordinem susceptum ediscat?

Hoc non potest Episcopus. Quia Tridentinum expressè postulat, ut ordinandus Latinam Linguam calleat. Sic Ledesm. a. 7. de Ord. concil. 4. Sanch. Leandr. tr. 6. d. 7. 9. 4. Palau. tom. 4. tr. 27. punct. 8. n. 11.

Potest plane. Quia Tridentinum *eff. 23. c. 11.* dum limitat scientiam pro minoribus Ordinibus, subdit: *Nisi alius Episcopo expedire magis videbitur.* Ergo circa hoc Episcopis Concilium impedit potestatem. Præterea quia attendendo finem praepeti ab Ecclesia praescripti, sufficieret fit ei satis, cum ex bona ordinandi inde speraret, postmodum perficiendum circa scientiam ad receptum Ordinem exercendum necessariam. Ita Henr. l. 14. c. 8. n. 11. lit. E, Perez, Hostien. & alij ab ipso citari. Rodig. Peirin. Menoch. & alij, quos referit, & sequitur Diana p. 3. tr. 2. ref. 8. 6. Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 10. Tamburin. de iure Abbat. tom. 2. d. 2. 9. 21. n. 5.

Idem affirmat. Quia quemadmodum magnigenij Scholasticus non est à Docto-
ratus laurea repellendus etiam ante quinque-
nium, quando spes ediscendi manet, ut docet
Menochius: ita non est ab ordinibus repellendus
Clericus bona indolis, & pro æate docilis,
etiam si Latina lingua non satis polleret. Quod
maximè debere ab Episcoporum examinatori-
bus obseruari monuerim ad scrupulorum sed-
tionem.

PROBL. LXVI.

Regularis potest, & non potest cum mino-
ri scientia, quam secularis, Ordini-
bus initiari.

Minimè potest. Quia Tridentinum gene-
ratum scientiam in ordinandis requirit Non potest
gradui

Sectio II. De Ordine Problemata. 237

gradui proportionatam, nec de scientia quā debent Regulares pollere speciatim loquitur, vel distinguunt. Imo maiori Scientia deberent informari Regulares, quia ad ministeria proximorum frequentius afflumuntur, & si Monastico recellui sint adicti, debent dexterius, quam sacerulares Clerici suis incumbere Ordinibus exercendi. Sic Ledesm. cap. 7. de Ordin. cclv. 4.

195 Poteſt quidem. Quia de Regulari verosimilius iudicatur, propter Doctorum virorum ſocietatem, in literis profuturum: quæ praefumpto in ſeculari Clerico hanc ita ſacure locum habet. In Glosa v. Inſtructioſ in cap. Legi, 16. q. 1. Sylvestr. v. Clericos 2. n. 1. Graff. p. 2. deſc. l. 3. c. 2. n. 4. Mirand. Manual. Prelat. tom. 2. q. 8. a. 7. Barb. de offi. & poteſt. Epif. alleg. 46. n. 1. 4. R. o. d. de Regul. tom. 1. q. 24. a. 7. Maiol. l. 1. de Irregulari. 31. n. 5. & 10. Henr. q. 1. 10. cap. 16. & alii apud ipsum Menoch. Centuria 5. de arbiſtr. Iudic. caſu 42. 5. n. 58. & 59. adducens Turcicam, Rebuffum, Geminianum, & Inno- centium. Marchin. tral. 1. part. 5. cap. 1. nu- m. 9.

196 **Q**uæ probabile hoc eſſe reor in Regularibus, qui cum proximis diuertuntur ob addendum fundamentum. At in Regularibus à proximorum ministerio abſtractis reputo probabilius; quia hi Ordines non recipiunt ad curam animarum habendam ſicut Clerici ſacerulares regulariter; ergo tanta peritia non indigent. Vnde aliterum, licere Epifcopo faciſ, imo Sacerdotio initiate Regularem, qui bene legit, & cantat, quamvis minus sit literatus: ſic enim in aliorum ſocietate, & pro officiis Religionis videtur idoneus Minifter, & in edifcendi comoratur ſchola. Legendum Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord. a. 9. difſc. 6.

PROBL. LXVII.

Regulares Ordinibus initiandi ab Epifcopis, non à Prelatis: à Prelatis ſuis, non ab Epifcopis debent examinari.

197 **D**ebent examinari ab Epifcopis, non à ſuis Prelatis circa ſcientiam necessariam ad ſuscipiendo. Quia Concilium Tridentinum ſeff. 23. c. 12. id praefribit, dum ait: *Regulares quoque nec minori etate, nec fine diligenti Epifcopi examine ordinentur, priuilegium quibuscumque quod hoc penitus exclusi. Sic Vafq. in 3. p. 10. 32. d. 24. 6. c. 6. n. 5. & alij, quos refert, Diana p. 2. tr. 16. ſeſol. 31.*

198 **D**ebent peritia ad Ordines ineundos necessaria debent a propriis Prelatis, non ab Epifcopis examinari. Quia ad Regulares priuilegium ab Epifco- pio obtinere: Nam Eugenius IV. Monachis S. Benedicti Congregationis Italie, Sixtus IV. PP. Predicatoribus, Gregorius XIII. Religiosis noſtris Societatis IESV conſeruerunt, vt abſque praeſuio per Epifcopum examine ſaliquo, ad Ordines recipiēntur. Ita Ioannes de la Cruz in Epif. 1. 2. c. 3. dab. 5. & docent Recentiores alii qui apud Vafquez citatum, & probabile eſſe ait Ludou. de San Iuan de Ordin. question. 3. artio. 1. dab. 4.

Fargor hanc ſententiam me etiam probabilem ſatis exiftimare, non ſolū ob priuilegium memoratum, ſed quia ſorſalē quiſ non inep̄e Concilij verba interpretabitur, ſi dicat dico, poſe id Epifcopum debere diligens examen praemittere circa dimiſſoriarum relationem, an in eis alſo ratur ſufficienti peritia ordinandum pollere, & an ipsa veræ ſint dimiſſoriarum. Attamen quæſtio-

ni ſic aptius repondeo: Poteſt quidem Epifcopus Regularē ordinandum circa peritiam

Probabile hoc, ſed ſamem in-

terpretabit, ſi dicat dico, poſe id

Epifcopum, gerere Epifco-

rum, ſed non

circum dimiſſoriarum relationem, an in eis alſo

toneri.

ratur ſufficienti peritia ordinandum pollere, &

an ipsa veræ ſint dimiſſoriarum. Attamen quæſtio-

ni ſic aptius repondeo: Poteſt quidem Epifcopus

Regularē ordinandum circa peritiam

necessariam examinare: quia id patet ex Tri-

dentini testimonio. Attamen ad id non tene-

tur: quia praeterquam quod probabile eſt pra-

fatum priuilegium ſuum hodie obrinere. Vigor-

em: nullo ad priuilegium respectu huiusmodi

poteſt examen omittere; quia ſufficit Epifcopo,

ſi ei conſet de ordinandi peritia per Regularis

Prelatū literas dimiſſoriales. Nam ſi examina-

tori, ad quem ordinandum affolent remittere,

cedunt, cur non credendum Religionis Prelatū,

qui accuratius praemittere conſuſcunt ex-

amen, aut ſubditum apertius agnolent, num ſit

aptus ad Ordines ſuppiendum. Vnde affirma-

ri, fine vlo ſcrupulo poſſe Epifcopum dimiſſoriarum relationem fidem adhucere. Lége Dia-

nam ubi ſuprā, mecum opinatum.

PROBL. LXVIII.

Qui ad Presbyteratum eſt admittendus, debet, & non debet tanta ſcientia polle, quanta eſt ad Confessiones audiendas necessaria.

199 **D**ebet quidem. Quia cum fit Sacerdos per- fectus traditur ei potestas ad confeſcandum, & mox ad abſoluendum à peccatis. Vnde Concilium Bracharenſe II. can. 10. definiuit ad Sacerdotum promouendos priuilegium fore in iis, quae ad ſcientiam Confessionis ſpectant, examinando. Idque ex Tridentino ſeff. 23. cap. 1. vi- detur colligi dum praefribit, Sacerdotem inſtru- dum eſſe debere, vt & populum edocere, & Sa- cramenta ministrare valeat. Vnde videtur pars haec ſuā probabilitate non carere.

Minima debet. Quia nullo id Iure praecipitur Concilium enim Bracharenſe loquitur ſolum de illis, qui ad Sacerdotium promouentur ſimil cū animatum onere, vt conſtat ex annotationibꝫ que ante idem Concil. apponuntur. Tridenti- num verò ſeff. 23. c. 15. decernit, nullum Sacer- dotem etiam Regularē Confessiones ſacer- ralium audire poſle, niſi priuilegium de ſcien- tia ab Epifcopo approbetur. Ergo mens Concilij non fuit, vt qui pro Sacerdotio ſuscipiendo examinatur, etiam pro audiendas Confessionibus idoneus tunc Minister iudicetur. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 12. Rodrig. tom. 1. de Regul. q. 24. a. 6. Vafq. d. 24. 6. Ludou. q. 2. art. 9. dif- f. 6. Dicastil. tr. 6. de Ord. d. 1. dub. 22. n. 332. & 333. Leand. tr. 6. d. 7. q. 8.

200 **H**oc quidem indubitatum mihi, imo & com- muni Doctorum placito, quem vſus manifeſtè Hoc mihi cor- confitatur: alio enim modo periculum fit de Sa- cerdote ad Confessiones audiendas, quam de Diacono ad Sacerdotum promouendo.

CAPV

CAPVT XIV.

Circum Ordinandorum Intentionem.

Est, & non est peccatum mortale, quem prima initiari Tonsura, & minoribus Ordinibus, sine intentione ad alios Ordines ascendendi.

303
Peccatum le-
thale est.

ECCATVM lethale est. Quia recipere Tonsuram, & minores Ordines cum proposito retrocedendi à Clericatu, nihil aliud est, quam Christum, & Ecclesiam irridere, nec non maximum leuitatem, & inconstitiam pro se ferre. Suaderet id exemplo Nouitii, qui licet in ingressu Religionis non teneatur habere propositum perseverandi; non tamen licet ei habere non perseverandi propositum; sed saltet teneatur habere animum experiendi Regularis institutioni onera: Ita similiter ordinandus, quamvis non teneatur habere propositum ad factos Ordines ascendendi, non tamen ei licet ab initio habere voluntatem resiliendi: hæc enim intentione peruersa est, nec potest vila ratione iustificari. Sic Marchin. tr. 1. p. 8. c. 1. n. 9. citans Bañes, Viatoriam, Ledefimam, & Molfesium.

304
Peccatum le-
thale non est.

Peccatum lethale non est. Quia nullo iure tenetur quis ad factos Ordines ascendere: ergo nec tenetur habere animum illos recipiendi: Ergo potest habere animum illos non recipiendi, ingrediens Clericatum. Ceterè nemo tenetur intendere aliquem auctum, si actus huiusmodi sub precepto non cadat: nullaque intentione est magis peccaminosa, quam sit ipsum factum, à quo voluntas omnem malitiam recipit: sed non est lethalis retro cesso à statu Clericali ad laicalem iis, qui solum Tonsura, aut minoribus Ordinibus sunt initiati: Ergo neque intentione ad id habita in Clericatus ingressu. Ita Nauar. Man. c. 2. n. 106. & de Orat. c. 22. n. 112. Garc. de Benef. p. 3. c. 4. n. 43. Coninch. d. 20. n. 104. Laym. 1. 5. de Ord. c. 7. Rodrig. in sum. p. 2. c. 17. n. 2. Hurrad. b. 1. diff. 22. Sanch. 1. 7. de Matr. d. 31. n. 16. Bonac. de Mar. q. 3. p. 1. n. 5. Di- castil. dub. 22. n. 329. Palau. tom. 4. tr. 27. pun. 8. num. 8.

305
Nullum pe-
ccatum esse reor.

Nullum existimo peccatum committere cum, qui prima Tonsura, aut minoribus Ordinibus initiatu animo non ascendendi ad Superiores. Quia nullo iure cautum est, suscipientem primam Tonsuram aut Ordines minores obligatum esse ad Superiores ascendere. Nam Tridentinum s. 2. c. 4. tantum prohibet non initiari prima Tonsura eos, qui Sacramentum Confirmationis non acceperint, & fidei iudicamenta edicti non fuerint, quique legere, & scribere nesciunt, & de quibus probabilis conjectura non sit eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vita genus elegisse.

PROBL. LXX.

*Peccat, & non peccat lethaliter qui pri-
mam Tonsuram, & Ordines mino-
res suscipit solum animo euadendi se-
culare iudicium.*

L Ethaliter peccat. Quia Tridentinum s. 2. c. 4. de reformat. profatur: *Tonsura non peccat, eos non secularis iudicij fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vita genus elegisse.* Si ergo Concilium hanc appellat fratrem secularis iudicij, quomodo tale crimen non erit mortiferum, cum in maximum Reipublicæ detrimentum, necnon in grauem Ecclesiæ verget iniuriam. Et quia ordinandus sola intentione forum secularis declinandi in re magni momenti Ecclesiæ, & seculo defraudat, & mortaliter loquendo laxiore vitam (ait Marchinus citandus) degere intendit, indequè anfam atripit, arma prohibita deferendi, ait, siq; laetandi abf;q; secularis fori timore: At hic finis est per se perverissimus: Ergo iste lethaliter peccabit. Sic ille tr. 1. p. 8. c. 1. n. 4. Huic hæ-
rent sententia Bañes 2. 2. q. 12. a. 1. concl. vi. 1. Petr. de Ledesm. b. 1. dub. 2. concl. 2. Viator. in sum. tr. de Sacr. Ord. n. 240. Rodrig. in sum. c. 17. n. 2. p. 2. Molfes. in sum. tr. 2. c. 18. n. 1. Barbol. de offic. & p. 1. Epis. alleg. 10. n. 30. & alleg. 1. n. 1. 2. Leand. tr. 6. d. 7. q. 11. Ludou. de San Iuan q. 2. de Ordin. n. 1. diff. 3. Trul. 1. 6. dub. 1. n. 10. diff. 8.

Lethaliter non peccat. Quia rationi confor-
num est, Ordinem suscipere sub intentione omni-
um, quæ sunt Ordini annexa: At Ordini annexa est exemplo à seculari iudicio: Ergo sus-
cipere Ordinem sub hac intentione non est ratione disfonsum. Neque huic intentioni obstat
Tridentinum citatum; quia in hac intentione nullam fraudem ordinandus committit: quippe virut iure sibi concessa. Illum ergo exclu-
dit Concilium ab Ordine suscipiendo, qui non
ut fidelem cultum Deo præstet, ordinandus; sed
secularis iudicij fugiendi fraude: fraus autem
non est censenda committi, nisi ex gratiâ aliquæ
causa apud secularis iudicium incepta ini-
tiatur, tunc enim conferetur ordinandus fraude
viti in seculari iudicio fugiendo. Ita Laym.
1. 5. tr. 9. c. 7. n. 2. citans Sanchez, Rodrig. & Na-
varrum. Palau. tom. 4. tr. 27. pun. 8. n. 7. Martin.
à San Joseph in Manu. tom. 1. 1. tr. 1. 3. de Ord.
n. 5. Nald. in sum. v. Ordo. n. 1. 5. Hurtad. diff. 2. 2.
Villalob. in sum. 10. 1. tr. 1. 1. diff. 1. 4. n. 2. Auerla
de Sacr. Ord. q. 4. s. 1. 2. Bonac. Io. Bapt. de Fabris.
Homobon. & alij, quos, me citato afferunt, & se-
quuntur perdoctus Diana p. 10. tr. 16. refol. 6. 1.

Crediderim Tridentini sententiam illam (probabiliter admodum) præceptum non in-
dicere, sed adicere monitionem, vnde ordi-
nandi ciusmodi non delinquent, quia contra
præceptum non agunt, optimoque adhærent
statu, licet finis omnino perfectus non existat.
Lubet autem à Philiberto Marchino rogatæ,
vndenam probabile mortaliter agnoscit, eos qui
hoc fine Clericatum incurrunt, inveniendere, laxiore
vitam ducere, ut inde anfam atripiant arma
prohibita

Sectio II. De Ordine, Problemata. 239

prohibita deferendi lèdendique àios? Equi-
dem doctum plancè virum vix auctor facrum à
temeraria excoigitatione excusare. Legi etiam
Chetum *Theſſaniana* tom. i. v. *Clericus*, q. 10,
prima sententia ſectatores hanc contra am-
cissimum meum R.P. Antoninum Diana clau-
ſulam appouſſile. Peccat mortaliter, qui reci-
pi minores Ordines, vel primam Tonſuram
cum incatione euitandi forum ſeculare. Hoc
exprefſe habemus ex Concilio Tridentino *eff.*
23.4.4. de reform. & ſic docet Bañes 2.2. art.1.
Quidquid in contrarium dicat Diana tract. 16.
mis. cel. 2. ref. 22, qui responderet ad authorita-
tem Concilij, dicens, ipsum ſolum attendere
quid ipsa decentia, & illius ſtatus reverentia
polulfat, &ideo nullis vitor verbis preceptuſis
ad peccati mortalitatis obligationem ſufficien-
tibus. Sed ita hallucinatur: &c. Haecen ſi ille. An
hallucinatur Diana quia *Sic docet Bañes*: &
non potius hallucinabitur Ghetius quia con-
traſt edocent Concilium explicantes San-
chez, Coninch, Nauar, Rôdrig, Laym, Nald.
Bonac, Fabris, Hurtad, Homobon, Villalob.
Aueras, San Ioseph, Palaus, & alij viri doctiſſi-
mi: & quam probabilem eſſe Leander, & Ma-
chado, & Garfas proſtituent?

PROBL. LXXI.

Peccatum est, & peccatum non est minoribus Ordinibus initiatos Matrimonium inire.

309 **P**eccatum est lethale. Quia retrocessio à Clericis fratibus ob vxorem ducentam, est quædam apostolus ab Ordine cum Sacramenti contemptu. Sic Cæteran. 2.2.9.12. a.1. Sanch. 1.7. de Matr. a.1. n.7. casu, quo id absque iustitia causâ fiat.

310 Nullum peccatum est. Quia potest ob iu-
nitione statim adeo causam fieri, ut non solum peccatum non sit, verum possit esse meritorium v.gr. si quis ineat Matrimonium per carnis tentationem potquam quis suam expertus est fragilitatem. Ita dicit Caifer, retinacens sententiam in sum. v. *Apostolica*. Tolct. l. 4.c. 18. n. 8. Angel. v. *Apostolica*. n. 2. Azor. l. 4. c. 1. 4. q. 1. 4. March. tr. 1. p. 8. c. 1. n. 22. Leand. tr. 6. d. 7. q. 1. 3. Bonac. de imped. Mar. q. 3. punt. 9. n. 2. & 3. citans Val-
lent. & Rodig. Palauis tom. 4. tract. 27. punt. 8.
num. 9.

311 *Nullam committi culpam reor, si causa iu-
sta intercedat, puta si coniugium ineatur ad
carnis tentantibus medendum, ad sedandas
inimicitias, ad indoratae formae succurrendum.
Mortalem autem nullatenus culpam
esse affirmo, etiam si quis sine causa iusta ab
Ordinibus hisce recedat. Quia suscepito Ot-
dinum ipsa sub intentione Matrimonium con-
trahendi non est ab Ecclesiâ specialiter interdi-
cta, nec iure naturali videtur faltum sub gra-
ni piaculo interdicere. Vnde meus Castro Pa-
lao liberat a veniali peccato Vniuersitatis Re-
ctorem, qui vt iurisdictiōnem exerceat, quam
alias exercere non valet, prima Tonfura in-
signitur tamē animum habeat postmodum,
terminato officio, ad nupicias transeundi.
Demum si iusta non addit. causa grauis non
Ecol. & Mend. Theol. Moral. T. III.*

erit culpa; quia non est ab Ordine apostolâ: est enim apostolâ ab Ordine, cum quis in sa- cro Ordine constitutus ducit vxorem non au- tem è minoribus Ordinibus ad coniugium transit; quia nulla lege quis obligatur ad sa- cros Ordines recipiendes. At sine causâ à minoribus recedere ob inconstantiam in me- liori bono iam incepto, piaculum leue esse iu- dicarem.

CAPVT XV.

*Circa ordinandorum ad proprium
Episcopum subiectione.*

PROBL. LXXII.

*Episcopus impertiens primam Tonsuram
alterius subdito, incurrit, & non in-
curit pœnam suspensionis lat.e
in Cap. Eo qui.*

RAMITTO, Episcopum licet va- 312
lidè possit Ordines subditis Epis- Nonnulla pra-
copi alterius conferre: non tamen mitto.
licet; quia id interdictum est Epis-
copis in Concilio Niceno, 17. & in Tridentino
sess. 14. c. 2. & sess. 23. c. 3. & 8. & can. 7. Et
in Capit. *Eos qui, de tempor. Ordin. in 6. vbi*
Episcopo Ordinibus initiati non subditum
imponit pene suspensionis a collatione Ordinum
per unum annum: & ipsi ordinato ab
exercitio Ordinum sic suscepit omni ad bene-
placitum proprij Episcopi. Vnde colligo fa-
cias initiatum ab Episcopo alieno ipso iure esse
suspensus, & si ante absolutionem celebret, ir-
regulariter. Quia sic habetur in Extrau. *Cum ex*
Sacrorum Pij II. Quam Extravagantem ad eos
etiam, qui ad minores Ordines, & ad primam
*Tonsuram afflantur, extendo. Porro si Epis-
copus alterius subditum ignoranter ordinaret,*
præfata suspensione minime afficeretur: quia
cap. eos qui imponent pene ordinati alienum
lineam licet uia Episcopi, requirit, & id gerat
scienter, vel affectata ignorantia.

His præmissis, quæstionis, num hanc pos- 313
nam incurrat, qui subdito alterius scien- Episcopus non
ter primam Tonsuram impetrerit? Non incurrit. Episcopus non
incurrit hanc
pa-ram.

Incurrit planè. Quia hic casus habetur ex- 314
presè in cap. *finali*, de tempor. ordinat. in 6. vbi *Incurrit pl-*
suspenditur collator à prima Tonsona colla-
tioni sì abfque licentiā Ordinatij primam Ton-
sonam conferat: & recipiens priuilegiis Cleri-
calibus priuatur. Sic Marchin. tract. 3. p. 5. 6. 10.

num. 8. Rebuff. de lite dimissor. n. 5. Azor. p. 2. l. 3. c. 49. q. 4. Lessi. l. 2. c. 44. dub. 19. n. 91. Verner. in addit. ad Tolet. de Sacr. Ord. c. 5. n. 3. Bonac. de Sacr. d. 8. q. 4. punt. 4. n. 26. Leand. tract. 6. d. 7. q. 4.

315 Hanc sententiam longè veriorem esse puto.
 Hanc partem ^{veriorem exi-} sacrorum Canonum regulas, & modum lo-
 quendi eorum: sed in iure Canonico sub no-
 mine Ordinis etiam prima Tonsura compre-
 henditur, ut patet cap. *Cum contingat de etat. & qual.* Ergo sententia lata contra conferentes, vel
 recipientes Ordines sine proprij Episcopifacul-
 tate, etiam conferentes, & recipientes primam
 Tonsuram comprehendit.

PROBL. LXXIII.

Potest, & non potest Episcopus extra pro-
 priam Diocesim suis subditis Or-
 dines impendere, consensu pro-
 prij Episcopi non petito.

316 Potest quidem. Quia si potest Parochus con-
 fessiones suorum subditorum extra Dioces-
 sim audire, ut permulti graues Theologi edo-
 cent; quanto verius poterit Episcopus extra
 Diocesim suum subditum ordinare? secus tam-
 men esset in iurisdictione contentiosum. Sic Re-
 buf. in praxi beneficij de Clericis à quibus, &
 quomodo crecentur, n. 12. Alberic. in l. *Emancipati-*
 de adoption.

317 Minime potest. Quia Tridentinum id pro-
 hibuit Episcopis suspendens per annum in aliena-
 nā Diocesē pontificalia exercentes: & ordina-
 tos vsu Ordinis ipso iure priuat. Ita Marchin.
 tr. 1. p. 5. c. 5. n. 12. Leand. tract. 6. d. 5. q. 6. & alij
 communiter.

318 Hoc certum existimo. Quia & ante Tridentinum idipsum vetuit Concilium Antiochenum c. 2. 2. ut refertur in cap. *Episcopum* 9. qua-
 stion. 2. vbi scriptum inuenio: Episcopus non
 debet in alienam iurueit. Ciuitatem, quæ illi
 probatur non esse subiecta: neque in regionem
 quæ ad eius curam minime nolcitur per-
 tinere ad aliquid ordinandum, neque Presbyte-
 ros, aut Diaconos constitueret ad alios Episco-
 pos pertinentes, nisi forte cum voluntate, &
 testimonio propriæ regionis Episcopi. Ita
 ibi.

PROBL. LXXIV.

Potest quis, & non potest Ordinibus ini-
 tiari ab Episcopo, in cuius Diocesi
 fortuitus est natus.

319 Ecolo ex sett. 1. triplici titulo posse quem
 Quidam sup- alicui subiici Episcopo. Primo ratione
 pono. Originis: quia scilicet in eius Diocesi natus,
 aut baptizatus fuit. Secundo ratione Domi-
 cili, quia videlicet in eius Diocesi domicilium
 habet, licet alibi natus, vel baptizatus fuerit.
 Tertio ratione Beneficij, quia scilicet in eius
 Diocesi Beneficium obtinet, etiam si alibi natus
 fuerit, aut domicilium habeat; vnde ille qui in

vna Diocesi est natus, in altera baptizatus in
 tertiâ habet domicilium, & in quartâ benefi-
 cium: potest à quolibet ex hi quatuor Epis-
 copis Ordinibus initiari: vel ad id literas Di-
 missoriales accipere. Sic habetur in cap. *Nul-*
lus de temp. Ordin. in 6.

Quazierim vero, num ille qui fortuito natus 320
 in aliquā Diocesi, instante partu, dum parentes Non potest,
 transiunt, possit ab illius Diocesis Episcopo.
 Ordines suscipere? Minime potest. Quia ad ius
 Originis contrahendum, non satis est natus esse
 aliquem in loco, vbi parentes domicilium non
 habent, sed fortuitò, aut alia de causa ad tempus
 aderant, etiam si per decennium. Sic Dicastil.
 tract. 6. de Ord. d. 1. dnb. 16. n. 22. 5. Palaus p. 4. tr.
 27. pun. 15. n. 2. Trul. 1. 6. de Sacr. dnb. 7. n. 3. Dia-
 na p. 8. tr. 2. resol. 11. Henr. I. 10. c. 22. Lessi. l. 2.
 c. 34. dub. 19. n. 9. 2. Bonac. d. 8. punt. 4. n. 13. Fil-
 liuc. tract. 9. num. 10. 1. March. tr. 1. p. 5. cap. 6.
 num. 8.

Potest equidem. Quia ad effectum Ordines 321
 suscipiendi sufficit illa Diocesi licet fortuito. Potest quidem
 natus esse, cum verè dicatur illius Diocesis
 originarius: quamvis verū sit, quod id non
 sufficiat, ut filius ibi natus dicatur illius Oppidi
 filius. Ita Leand. tr. 6. d. 8. q. 8. Hurtad. hic. diffi-
 cult. 17. vñs ad huius sententiae probationem veri-
 bis Capitis *Nullus*, vbi absolute locus originis
 illi dicitur, vbi qui natus est.

Hec sententia probabilis satis est mihi; quia 322
 alia sacerdotes aliquis, qui titulo Natalitij Ordini-
 bus initiari non posset. At primam sententiam
 probabilem reor, (Leandri veria) quam tot
 grauissimis Doctoribus stipatam intuor. Vnde babiliter
 affiro, illum qui fortuito in eā Diocesi natus
 est, siue mater paret in itinere, siue in loco, vbi
 parentes ad tempus aderent; Originem trahe-
 re ab eo loco, vbi parentes constans obtinent
 domicilium: sive minime priuatum titulo
 Originis ad Ordines recipiendos. Adde illis
 Doctoribus Salzedum in suā practicā casu 75.
 num. 27. & Sanchez plures alios referens l. 3. de
 Mair. d. 23. n. 3.

PROBL. LXXV.

Patris origo sub aliquo Episcopo, est, &
 non est sufficiens, ut eius filius
 alibi natus ab eo possit Ordini-
 es suscipere.

323 Nō est sufficiens. Quia præscribitur in
 cap. *Cum nullus de temp. Ordinat. pro-* Sufficiens
 priam originem, & non paternam communis-
 est.
 pono. & sic dici illi propriam. Et Cap. *Quod*
 translationem, de temporib. Ordinat. vbi di-
 citur, Græcum non ordinari debet à Græ-
 co sed ab Episcopo Latino, cui est subditus.
 Ergo Græci parentis origo non sufficit, ut quis
 ordineretur à Græco. Sic Graff. p. 2. decis. 1. 3.
 tit. de Clerico. circa ordines. c. 23. n. 4. & lib. 1. conf.
 conf. 2. de temporib. Ordin. n. 15. Henr. I. 10. c. 22.
 l. 1. C. plures referens Quaranta v. Ordo, ver.
 Quod tertium. Alcedo in praxi Epist. p. 2. c. 5.
 n. 44. Tusch. tom. 2. v. Ordo, concl. 592. Cæsar
 Graff. decis. 1. 5. sub titulo, de probat, vbi multis
 hinc inde relatis, tandem asserit, Rome id fuisse
 resolutum.

Origo

Sectio II. De Ordine Problemata. 241

314 *Offic. et. 1.1.1.* **Origo** patris sufficit, ut filius etiam alibi semper commoratus, possit ab Episcopo, cui pater erat subditus, ad Ordines assumi. Quia l. *Assumptio. §. 1. ff. ad municipal.* dicitur, filium esse originarium Civitatis, ex qua pater originem naturalem duxit. Idem colligitur ex L. *Liberius. C. de municip. & originar. §. 1. & ex L. Filius. ibidem.* Sed Canones absolute dicunt, posse quem ordinari ab Episcopo originis: Ergo non excludunt originem paternam. Dicinde paterna origo facit filium municipem quantum ad honores, quos pater habebat, ut afferit Holtiens. *infus. §. Quibus ex causis. n. 6.* Sed assumptio ad Ordines est ad maximum honorem assumptio: Ergo. Ita (plura alia congerens) March. *tr. 1. p. 5. 6. n. 1. o.* afferetur pro hac sententia Ancharanum Francum *de usuris in 6. Angelum Ricium. Panormit. Molfes. Vgolinum. Comitol. Consonat. Bonac. d. 8. pun. 4. n. 1. 3. Toreb. l. 1. præf. c. 1. 3. n. 9. Palauis tom. 4. tr. 27. pun. 1. 5. n. 1. Diana p. 8. tr. 2. resol. 1. 2.*

315 *Offic. et. 1.1.1.* Scio aliquos Doctores afferuisse, antea factum non licere filio, absque licentia proprii Episcopi, Ordines recipere ab alio Episcopo, sub cuius Diocesi pater eius est natus: post factum autem excusant tam Episcopum ordinantem, quam ordinatos a suspensionis pena. Ita illi *ad cap. cum Nullus. ad tempor. Ordin. Geminianus. scilicet n. 10. Ioan. Andre. n. 3. Francus n. 4. Marianus Socinus in Rubric. de foro comp. vers. 87.* Verum si hi post factum tam ordinantem, quam ordinatos excusant, clare indicant, secundum sententiam (quam amplectior) esse ab omni culpa immunem: fucus nec post factum efficiunt illi excusandi. Quare præfati Doctores solum indicant, rursum ac conuenientius esse, Ordines ab Episcopo proprii Originis recipere, quod ingenitè profiteor: an non tollunt, quin etiam in aliquibus casibus præfitem deficiente propriae originis Episcopo possit quis ab Episcopo sub quo pater eius est natus, vel domicilium haber, ad Ordines assumi. Textus autem in contrarium à Graffio pro primâ sententia adductos non obstare Marchinus citatus aperitè demonstrat.

PROBL. LXXVI.

Qui origo sufficit, & non sufficit, ut Ne-
pos ab Episcopo loci illius possit
ordinibus initiari.

326 *Offic. et. 1.1.1.* **N**ON sufficit aut, aut aliorum ascendentium origo, ut nepos ab illius loci Episcopo valat Ordines suscipere. Quia daretur processus in infinitum, nec satis dignosci posset, cui Episcopo quis fore subiectus. Sic Marchin. *tr. 1. p. 5. 6. n. 1.* dicens omnes in hoc Doctores conuenire. Sed non legit eos, qui ab eâ conuenientia omnino recedunt, Trullench. *l. 6. de Sacr. dub. 7. n. 1.* Et hi sunt omnes Doctores, quos conuenire Philibertus dicitur.

327 *Offic. et. 1.1.1.* Sufficit aut origo, ut nepos ab Episcopo loci illius Ordinibus initietur. Quia nepos etiam est originarius Oppidi in quo avus natus est, (ut colligitur ex l. *Assumptio. §. 1. ff. ad municipal.* ex l. *Liberius. C. de municip. & originar. §. 1. & ex l. Filius. ibidem.*) sicut est & Oppidi Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

in que, pater est natus. Ita plures Doctores, quos referr, & sequitur Henr. *l. 10. c. 22. n. 1.* *lit. B.* fatus: Et quamvis pro iure ad rest temporales filius acquirat domicilium originarium in loco ubi pater, aut avus natus est. *l. Assumptio. §. 1. ff. ad municipal.* ubi *Glossa Barthol. Oldrad. Iacob. Aretin. Angel. v. Domicilium. Bernard. præf. c. 8. fin. &c. Sic Henr. & idem March. consensit n. 25. Hinc arguo: sed Canones absolute, & simpliciter docent quemlibet posse Ordinibus initiari ab Episcopo originis: ut expressis verbis Marchinus fatur n. 10. Ergo si cut non excluditur origo patris, ita non excludetur origo avi quam nepos æquè participat. Porro licet Henr. & hanc sententiam expref- sè non teneat, tamen probabile est fatur dum adiicit: *Sed respectu Ordinum probabilis est filium non dici oriundum, ut accipiat Domicilium in Diocesi, ubi pater, aut avus natus est.* Ergo oppositum esse probabile clare indicat. Ex prel. id afferit Leand. *tr. 6. d. 8. q. 10.**

328 *Offic. et. 1.1.1.* Cui quidem adhæreo ut in ore saltem duorum hæc sententia constat. Monuerim vero, in filiis illegitimis non esse attendendam patris originem, sed matris tantum: Vnde hi non poterunt ratione originis ab Episcopo, in cuius Diocesi pater, aut avus nati sunt Ordinibus initiari. Pote tamen ab Episcopo, sub cuius Diocesi mater, aut avia eius originem habuissent. Leg. Castrum Palao tom. 4. tr. 17. pun. 1. 5. num. 2.

PROBL. LXXVII.

Petens quis dispensationem ad Ordines suscipiendum narrat se oriundum esse ex Vrbe Burgensi, cum tamen sit Vallisoleto ortus, sed pater eius ortus erat Burgis: In hoc casu literæ Apostolice censentur, & non censentur esse subreptitiae.

329 *Offic. et. 1.1.1.* **S**ubreptitiae esse censentur. Quia de stylo Cu-
tria oriundum pro orto accipitur, teste Men-
doza ad Regul. Cancellar. reg. 16. q. 40. & confe-
querter literæ subreptitiae erunt, cum falsa nar-
ratione supposita sint expeditæ. Sic Garzia de
Benef. p. 7. c. 9. n. 25.

330 *Offic. et. 1.1.1.* Non censentur subreptitiae. Quia oriundum dicitur à nativitate tam propria, quam paterna. Ita Iafon in l. *Huiusmodi. §. legatum n. 1. 8. ff. de legatis 1. Mendoza ubi supra, non recte pro*
aduersa parte à Garzia allegatus. Marius An-
ton. idem in nostro casu afferit. l. 1. variar. re-
sol. vlt. casu 3. Barbola de offic. & postf. Episc.
alleg. 4. n. 8. Leand. tr. 6. d. 8. q. 12. Marchin. tr. 1.
p. 5. c. 6. n. 25.

331 *Offic. et. 1.1.1.* Existimo minimè fore subreptitias literas hasce. Quia sufficit genitorem Burgis fuisse Cum hu epip-
naturum, aut inibi domicilium habuisse. Docto-
ribus autem, qui pro nostrâ sententia militant, addiderim Trullenchum *de Sacram. l. 6. dub. 7.*
num. 4.

PRO

SCOBAR
in eod. Mori
tom. III. IV.
ET IV.

PROBL. LXXIX.

Potest, & non potest quis Ordines suscipere ab Episcopo, in cuius Diocesis Beneficium simplex, non residuale obtinet.

332 Non potest. **N**on potest quis Ordinibus initiari ab Episcopo, in cuius Diocesis habet Beneficium simplex.

Quia tunc posse Episcopum aliquem promouere ad Ordines, Canones solummodo disponunt Beneficioratione, quando Beneficium residentiam sub tali Episcopatu requirit. Nam ex huiusmodi residentia obligatione fit Beneficiarius quasi originarius, vel domiciliarius illius loci. Sic Abbas in Cap. 1. de foro compet. Felinus *ibidem*. Angel. v. Domicilium. Marius Anton. Iauencis in sua praxi c. 48. n. 3.

333 Potest ordinari ab Episcopo Diocesis, vbi obtinet simplex beneficium. Quia lex generaliter prolatam generaliter debet intelligi, Cap. Consulnisti 2. q. 5. sed textus in cap. *Cum nullus*, de temporib. Ordinat. in 6. generaliter loquitur de quocumque Beneficio absolutè accepto, ratione cuius potest quis Ordinari. Ergo non requiritur, quod tale Beneficium residentiam, vel curam animatum habeat annexam; sed suffici si tale Beneficium sit sufficiens ad sustentationem. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 4. Henr. l. 10. c. 22. n. 1. Quaranta v. Ordo, vers. circaseundum. Hugolin. de Offic. Episc. c. 26. n. 3. Marius Anton. lib. 1. variar. resol. 112. casu 28. Gatzia de Benef. p. 2. c. 4. n. 9. Barbos. de offic. & potest. Episc. alleg. 4. n. 46. Riccius in praxi fori Eccles. resol. 258. & 280. Squillantes de priuile. Clericor. c. 4. a. n. 237. Francus in capite *Cum nullus*, numer. 3. & alij.

334 Profectò si Beneficiatus solum per residentiam fieret Diocesanus, & posset ordinari ab illo Episcopo, in cuius Diocesis situm est Beneficium; iam non darentur tres tituli, ob quos quis posset Ordines suscipere contra textum in Cap. *Cum nullus*, & contra omnium Doctorum sententiam. Quod autem ex contraria sententia hoc sequatur sic ostendo: Obtinens Beneficium cum residentia acquirit Domicilium in loco, in quo tale Beneficium est situm, ut docent Maseard, conclus. 534. n. 5. Tuschus v. Domicilium, concl. 596. n. 1. Farinac in fragmen. criminal. p. 1. lit. D. n. 226. Ergo non est, vnde Beneficij titulus possit vigere. Nam Beneficium habens residentiam annexam, arguit animum permanendi in loco Beneficij, & consequenter facit contrahere Domicilium. Si ergo solum Beneficiatus cum residentia potest ordinari ab Episcopo loci Beneficij: sequitur, hunc titulum non distinguere a Domicilij titulo: Et sic solummodo esse duos titulos, non tres, nempe Originis, Domicilij, & Beneficij; incepè ergo cap. *Cum nullus*, tres enumerasset. Propter eandem rationem affirmo, eum, qui Præstimonium possidet, posse ordinari ab Episcopo loci, in quo adest Præstimonium. Quia Præstimonium est quodam Beneficium, & per illud Domicilium contrahitur. Sic Henr. l. 10. c. 22. n. 1. lit. A.

Riccius in praxi, resol. 258. Barbosa de offic. & potest. Episcopi, alleg. 4. n. 48.

PROBL. LXXX.

Potest quis, & non potest ad titulum Beneficij valde tenuis Ordinibus initiari.

335 Non potest. **N**on potest. Quia ad hoc ut quis ordinari valeat, Tridentinum self. 21. c. 2. de reform. requirit Beneficium ad sustentationem sufficiens. Sic Prosper, Ricci, Vgolin, Squillantes Piaferius apud Dianam p. 6. tr. 8. resol. 24. & p. 8. tr. 2. resol. 21. Praxis Episcopalis noua p. 1. v. Beneficium, §. 3. Sotus de Iust. l. 1. q. 5. a. 3. Quaranta v. Ordo, Molfet. tr. 2. c. 2. n. 7.

Potest quidem. Quia textus in Cap. *Cum nullus*, non explicat qualitatem, & valorem Beneficij, sed simpliciter, & abolutè dicit, posse quem ratione Beneficij Ordinibus initiari ab Episcopo, in cuius Diocesis situm est Beneficium. At vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Ita Garzia de Benef. p. 2. c. 4. n. 8. Barbos. de iure Pontifici. l. 1. c. 3. n. 3. 8. & de Offic. & potest. Episc. alleg. 4. n. 4. Henr. l. 10. c. 2. n. 1. & alij.

Ego vero sic dirimere questionem. Non potest quis ordinibus initiari ad titulum Beneficij valde tenuis absolutè loquendo: potest tamen si illi adiungatur aliquid patrimonii, quod cum fructu Beneficij tenui conjunctum sufficiens sustentationem reddat. Mecum Philibertus Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. num. 1. & 2. Vgolin. & Quaranta citati. Diana p. 4. tr. 4. resol. 51. Leand. tr. 6. d. 8. q. 14.

PROBL. LXXXI.

Qui obtinet duo, vel tria Beneficia sub diuersis Diocesis, potest, & non potest à quolibet illarum Antistite ad Ordines admitti.

338 Non potest. **N**on potest. Quia effectus quis subditus vnius ob primum Beneficium receptum, non debet fieri alterius subditus in prioris præiudicium. Sic Molfet. & Archidiac. apud Diana p. 6. tr. 7. resol. 35. Trullench. l. 6. de Sac. dub. 7. n. 18.

Potest profecto. Quia hoc in casu trium illorum Episcoporum est subditus, vnde potest à potest quidem singulis ad Ordines recipi: nec est potius ius priori, quam reliqui, cum ob tria Beneficia singulorum subditus efficiatur. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 8. Riccius in praxi, resol. 258. Gatzia p. 2. c. 4. n. 2. & 15. Rubeus v. Ordo, num. 7. Leand. p. 6. d. 8. q. 15.

Hoc mihi longè probabilius. Quia non videtur vnde non sit ille qui obtinet Beneficium in triplex Episcopatu, subditus singulorum subditum esse reor, non secus ac qui sub diuersis Patrochis æquè habitat, qui potest plenè à singulis Patrochis Sacraenta recipere.

PRO

Sectio II. De Ordine Problemata. 243

PROBL. LXXXII.

*Antonius non habet sub Diaecē Valli-
Soletano Beneficium, sed Episcopus
Vallisoletanus optans illum ad Ordinē
nō promouere, ei beneficium confert:*
Poteſt Antonius, & non poteſt, ad huius
Beneficij titulum Ordines ſuſcipere.

341 Poteſt ad huius Beneficij titulum ordinari,
Quia rexus ſolū requirit, vt quis legitimē
Beneficium obtineat, nec diſtinguit, qua ratione
quis obtineat: Ergo nec nos debemus diſtingueſſe. Sic Vgol. de off. Episc. c. 26. §. 3. Leand. tr.
6. d. 8. q. 9. March. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 9. probabi-
le eſſe profitetur.

342 Ordinari non poteſt. Quia huiusmodi colla-
tio Beneficij videtur eſſe in fraudē legi, ſcilicet
ad examinandum illum Clericum, cui Beneficium
conferunt, a proprie Episcopi iurisdictione: At
fraud & delus nemini debet patrocinari. Et quia
ſi idicione poteſt, kuſtra Trid. ſeff. 23. o. 9. de
reform. deſtiſſet, Episcopum tunc ſolū poſſe
aliquem alterius Diaecēſis ad Ordines promoue-
re, cum per triennium fuerit cum eo commo-
ratus, dummodo ſtatim Beneficium ei confeſſat:
iuxta primam enim ſententiam non requiri-
retrū triennalis illa cum Episcopo commoratio. Ita
Francus ad cap. nullus. Glosſa Cap. Eos qui-
de temp. Ordin. v. Fiſtigium. Quaranta v.
Ordo. Ricci. refol. 2. 62. Barboſ. de offiſio, &
poteſtate Episcopi, alleg. 4. num. 57. Marchin. vbi
ſupra.

343 Hanc ſententiam valde probabilem exiſti-
tum ſe-mo, fed pumam ut benigniorem eligo. Quia
fundamenta contraria haud multum videntur
vigeſſe; fraudem enim legi non molitur, qui
vitare inceſtum, quod ipſa nititur lege. Prater-
ea quia cauſa noſter diſſert a cauſa triennalis fa-
miliaris, in quo poteſt ſequi collatio Beneficij
ordinationem, vt colligetur ex verbis Concilij:
Beneficium ſtatim re iſa illi confeſſat, quaſi di-
cat: ſtatim poſt ordinationem: in noſtro autem
cauſa collatio Beneficij debet ordinationem p̄-
cedere.

PROBL. LXXXIII.

*Satisfacit, & non ſatisfacit Episcopus
Oneri triennali familiari confeſſandi
ſtatim Beneficium, confeſſando illud
cum primum vacauerit.*

344 Suppone Episcopum poſte triennalem fami-
liari alterius Episcopi ſubditum Ordinib.
initiare, dummodo ſtatim poſt ordinationem il-
li Beneficium confeſſandi. Quia haec
facultatem confeſſandi Episcopis Tridentin. ſeff.
23. o. 9. & docet Henr. l. 10. c. 22. n. 2. Suar. de
cauſa d. 5. ſalt. 2. Hurt. diſſic. 17. Valq. d. 243.
n. 49. & alii. Quæſierim verò, num huic oneri
confeſſandi triennali familiari Beneficium ſtatim,
ſatisfacit Episcopus, confeſſando ei Beneficium
cum primum vacauerit?

Eſeb. & Mend. Theol. Moral. T. III.

*Satisfacit quidem. Quia Tridentinum con-
cedens Episcopo, vt poſſit ordinate familiare ſu-
mum quamvis non ſubditum, qui cum ipſo fue-
rit per triennum commoratus cum onere
concedendi ei Beneficium ſtatim, ſupponit
id Beneficium vacaturum poſt Ordinum colla-
tionem. Nam ſi intenderet Concilium noſ
prius ordinandum eſſe ſubditum, quam va-
cauerit Beneficium, quod poſſet ei Episcopus
ſtatim, poſt ordinationem confeſſare: facilius
preſcripſit, poſſe triennalem familiare ad-
mitti ad Ordines dummodo confeſſet illi Epi-
ſcopus prius Beneficium ad cuius titulum poſſeſſet
riū ordinari. Sic Hurtad. h̄c, diſſic. 17. Valq.
& Henr. citati.*

345 Non ſatisfacit, niſi collationem Beneficij ge-
rat Episcopus intra decem dies à die ordinatio-
nis. Quia particula ſtatim, qua Concilium cit.
vitrur, non admittit per longam dilationem: &
ſupponit, velle, Concilium, Episcopum iam pra-
manibus habere Beneficium, quod confeſſat ſic
ordinato, cum intendit eum ad Ordines recipi-
re. Ita March. quem refert, & ſequitur Leand. tr.
6. d. 8. q. 22. Zerol. in praxi p. 1. §. Dimiſſoria, & p.
2. v. Ordo. Molf. Ricc. & alii apud March. Diana
p. 8. tr. 2. ref. 33. Auct. de ord. q. 3. ſalt. 6.

*Ego quidem hanc partem amplector, pu-
tans Tridentinum illam particulam ſtatim, at-
tentè admodum appoſuifſe, ne cauſa aliquo ſic amplexor.
Hanc partem ordinatus congrua fuſtentatione fraudaretur.
Poſſet enim morte p̄ſenari Episcopus ante ſe-
ram Beneficij collationem. Vnde vt Episcopus
illi oneri ſatisfaciat ante Ordinum colla-
tionem debet, auctore me, iam quaſi pra-
manibus (vt n. 344. dicebam) Beneficium
habere, quod poſt parum à die ordinationis
temporis interſtitium ei poſſit impendere.
Certe Marchinus refert, quendam Episco-
pum ſubiuſſe poenam p̄ſcriptas ordinanti non
fuos, eo quod collationem Beneficij ſuo trien-
nali feciſſe poſt ſex à die ordinationis Men-
ſes.*

PROBL. LXXXIV.

*Poteſt, & non poteſt Episcopus ad titu-
lum patrimonij, vel Pensionis ſuum
triennalem familiare Ordinibus
initiare pro ſue Eccleſia utilitate,
vel neceſſitate.*

346 Poteſt quidem. Quia utilitas aut neceſſitas
Eccleſia bona eſt voluntatis legiſlatorum
intrepes. Nam ſi Concilium ideo exigit, vt
ſtatim Episcopos poſt collatos Ordines confeſſat
familiari Beneficium, vt ei de congrua fu-
ſtentatione prouideatur, videtur Concilio ſati-
ſificari, ſiquidem ex patrimonio, vel Pensiōne con-
gruam obtinet fuſtentationem, p̄cipue cum
Eccleſia utilitas, aut neceſſitas, probabilitate
indicas hanc eſſe Concilij voluntatem. Sic
Garzias de Benefic. part. 2. cap. 5. num. 81. Bar-
bola de offiſio, & poteſtate Episcopi, allegatio-
ne 5. num. 12. & 13. Valq. in 3. p. tom. 3. d. 245.
num. 49.

347 Minime poteſt. Quia ratione Pensionis, vel
Patrimonij nemo efficitur alieni Episcopi ſu-
bitus: ſed ad collationem Ordinaria tam ac-
tum

uum, quām passiuā necessaria est subiectio ordinandi: Ergo ratione Pensionis, vel patrimonij non potest Episcopus suum triennalem familiarem Ordinibus initiare. Ita Marchin. tract. 1. p. 5. cap. 9. num. 15. Leand. tract. 6. d. 8. q. 26.

350 *Eis adhuc.* His adhæreo. Quia necessariam esse ordinandi subiectionem, ut ad Episcopo Ordines possit suscipere in cap. *Cum nullus præscribitur.* Nullum autem effici subditum alicuius Episcopioratione Pensionis, vel patrimonij constat aperte: quia nec Penitio, nec patrimonium est Beneficium. At cum triplex sit ad Ordines suscipiendos subiectionis titulus, nempe Beneficij, Originis, & Domicilij, nullo ex titulo triennalis illi familiaris subditus illi Episcopo existere appareat. Benigna vero illa propter Ecclesie utilitatem, aut necessitatem Concilij interpretatio gratis exequitari reor. Potest autem ob Ecclesie utilitatem, in modo quamvis haec non adiicit, non expectato triennio suum familiaritatem ordinare, si conferat ei ante Ordinationem Beneficium. Quia tunc iam nona conferat Ordines suo familiari ratione familiaritatis, sed prætexu Beneficij ab eo collati ratione cuius subditus efficitur. Monutum vero, Episcopis Titularibus (vulgo *De anillo*) non licet suis triennalibus familiaribus Ordines conferre; quia expressè eis à Tridentino *ff. 14. cap. 2.* interdictum est.

PROBL. LXXXV.

Licet, & non licet Episcopo suis subditis conferre primam Tonsuram sine Episcopi Diocesani licentia in priuato Oratorio.

351 *Non licet.* Non licet. Quia generatim Tridentinum *ff. 6. c. 5.* prohibet, ne Episcopus in alienā Diocesi Pontificali exercet sine proprio Episcopi facultate: At collatio primæ Tonsuræ ad Pontificali pertinet cum solus Episcopus possit id munus exercere. Et quia in iure Canonico sub nomine Ordinis etiam prima Tonsura comprehenditur. Igitur si Episcopus publicè non valeat in Diocesi aliena Tonsuram conferre, quomodo poterit in oratorio, quod quidem ad candem pertinet Diocesum? Sic Campanil. in dñis. *Iuris Canon. rubr. 6. c. 1. n. 2.* Barbola de Offic. & potest. Episc. alleg. 6. n. 15. Sanch. tom. 2. consil. 1. 7. cap. 1. dub. 5. num. 2. Cæsar. Madius de Sacris Ordin. c. 2. n. 4. qui de stylo, ac consuetudine restatur. Diana p. 2. tr. 4. resol. 194. citatur à Marchino, sed requirens hanc inuenire potuit.

352 *Licet plane.* Quia eti Episcopus non possit in alienā Diocesi sine Ordinarij licentia Pontificalia exercere: tamen vbi collatio Tonsuræ in priuato cubiculo, aut oratorio fieret, ad actus Pontificales spectaret, cum Tonsuræ Ordo non sit: & soleat alieno Episcopo concedi sine Pontificium exercitio. Ita Henriquez l. 3. c. 6. n. 6. Barbati. in Cap. *Nanit.* n. 18. de offic. legati. Rebuffi. in praxi. *Benefic. rubr. de Ecclesiast. à quibus & quomodo creantur. n. 15.* Molfci. cap. 2. num. 15. Bonac. d. 8. quest. vni-

punct. 4. n. 18. Fornat. de Ord. c. 3. n. 6. Azor. p. 2. l. 3. cap. 48. quæf. 5. Villalob. tom. 1. *summ. tracta- tu 8. diffic. 7. n. 17.* Diana p. 4. tract. 4. resol. 143. & p. 5. tract. 10. resol. 45. Matchin. tract. 1. p. 5. c. 10. n. 9.

Hoc probabilius esse existimo. Quia si potest Parochus suis ouibus extra propriam Diocesim in itinere Sacramentum Pœnitentia impende- *Hoc potest probabilius.* recur Episcopus cum Pontificia non exerceat non poterit suis subditis etiam extra Diocesum prima Tonsura in recessu Oratorij, vel cubiculi initiare? Postò cum Episcopus ad Ordines conferendos in aliena Diocesi inuitatur, poterit ibi ordinare proprios subditos, immo etiam subditos Episcoporum aliorum, dummodo literas dimissorias habeant. Quia sufficit generalis illa licentia, quam à Diocesano ad ordinandum habet. Et sicut licet proprio Episcopo Ordinibus initiare cunctos, qui dimissorias literas obtinent, non est cur inuitato illi Præfulti non licet, cui generatim videtur omnis proprij Aneistis collata potestas, dum non limitatur exprefse. Mecum Bonac. citatus, & Nauar. Tolet. Villalob. Fornarius, Alzedo, Lufi. de Torres, aliisque, quos contra Mirand. & Barbos. citat, & sequitur Leand. tr. 6. d. 8. q. 3. o.

PROBL. LXXXVI.

Episcopus Ordines conferens sine Dimis- foriis alieno, est, & non est per annum non solum ab Ordinum collatione, quos male contulit, suspen- sus; sed ab omnium Ordinum colla- tione.

354 *Et per annum ab omnium Ordinum colla- tione suspenitus.* Quia id habet iure an- *Ep. suspen-* *no in cap. 2. de tempore Ord. in 6. & iure no-* *ab omnibus Ordinib. con-* *venient.* VIII. contra male ordinantes, & male ordina- tos, ibi: *Alias preuocentes ad annum ab exer- cito Pontificium suspenitus maneat.* Vbi videtur Concilium Episcopum non solum à tra- diti Ordinis collatione per annum, sed & ab omnium Ordinum exercito suspendere. Sic Glossa Cap. 2. de temp. Ordin. in 6. in ver. Om- nium. Sayr. de Cenfur. l. 4. c. 12. n. 30. Campanil. in dñis. *Iuris Canon. rubr. 9. c. 1. n. 16.* Barbos. de offic. & potest. Episc. alleg. 8. n. 1. qui citat Sua- riūm to. 5. d. 3. sett. 1. n. 15. de quæstione ista ne verbum proferentem: & Hugolinū de offic. & potest. Episcopi. c. 26. §. 22. n. 2. qui oppo- sitam sententiam approbat.

355 Non est per annum suspenitus ab omnium Ordinum collatione, sed solum ab Ordine illo *et non ab om- quen male contulit.* Quia in Cap. fin. de temp. *nib. suspen-* *ord. in 6. suspendit collator à collatione prime Tonsuræ, si line Ordinarij licentia primam Tonsuram conferat: & recipiens priuatum priuilegii Clericibus, nec in dicto casu suspenditur ab omnium Ordinum collatione, sed solius Tonsuræ cum tamen Tonsura iuxta Canonistarum sen- tentiam sit Ordo. Ita Geminian. Ioan. Monach. & Archidiac. ad Cap. 2. de temp. Ordin. in 6. Na- *et non ab om-* *nat. l. 1. consil. 31. & 39. de tempor. Ordin. Graff.* *edem**

edem tit. conf. 2. Sayt. edem tit. decisi. 32. & 33.
Ricci. in praxi decisi. 297. num. 1. Molfes. sum.
trat. 2. cap. 2. numero 12. March. trat. 1. part. 5.
cap. 10. num. 3.

356 Cum his opinor. Itaque si Episcopus male
contulit Diaconatum, eti solummodo à Diacon-
atus collatione suspensus: si Presbyteratum,
male ministravit, exi per annum suspensus so-
lum à Presbyteratus collatione. Nam pœna non
extenditur ultra culpam: sed culpa commissa
solum sicut in collatione unius, vel alterius Ord-
inis: Ergo non est ad omnes Ordines exten-
denda. Clausulam Bulla Urbani sic interpretor:
Ab executione Pontificalium suspensus maneat,
circa illum Ordinem, quem male contulisse
confiterit.

PROB. LXXXVII.

Licit, & non licet Episcopo Ordinibus ini-
tiare subditum alterius cum rati-
habitionis spe.

357 Non licet. Quia in iis, quæ sunt contra
nos, alterius quæ tangunt iurisdictionem
non est facile presumenda ratihabitione, præser-
tim cum videmus, tot de iurisdictione altercationes
vigere: & aliis proprii Prælati consensus
facile per literas valcat obtinere. Nec conve-
niens est, sub hoc colorato titulo ratihabitionis
iura Episcopalia perturbari. Sic Salzedo in pra-
xi. cap. 26. Rebuff. tit. de liter. dimiss. num. 11.
Patr. conf. 136. vol. 4. Quaran. v. Ordo, versu.
Ampliæ hanc extravagantem. Iulius Cas. Ma-
dius de fac. Ordin. cap. 4. num. 18. Bonac. d. 8. q.
vnic. pauli. 4. num. 28. Barbol. de Offic. & potest.
Epif. alleg. 8. num. 4. Turrian. de Censur. lib. 5.
d. 46. dab. 1.

358 Licit quidem. Quia ad incurram huius-
modi suspcionem requiritur præsumptio, quam
excusat bona fides saltem in foro interno. Col-
ligitur ex verbis textus: *scienter, seu affectata
ignorantia, vel quocumque alio signo quefato,
præsumpti erit ordinare.* Ita March. tr. 1. p. 5. c. 10.
num. 12. Mandol. de regul. Cancel. 24. q. 4. For-
nat. de ord. cap. 5. n. 4. Molfes. tr. 2. c. 2. n. 14. Suar.
tom. 5. d. 3. 1. set. 1. num. 17. Franc. Marcus, decisi.
Delphini. 105. lib. 10. Tusc. v. Ordo, concl. 188.
num. 41. Maiol. de Irregular. lib. 4. cap. 2. num. 7.
Cherubin. ad conf. 40. Clementis VII 11. Dia-
lios.

359 Existimo, an factum id facile non debere
permitti: post factum vero ratione bona fidei in
foro conscientie excusari à Censura tam Ordin-
antem Episcopum, quam non subditum Ordin-
atum. Nam Cap. ultimo 9. q. 2. Legi approbari
factum D. Epiphanius, qui sub ratihabitionis spe
subditos S. Chrysostomi ordinibus initiare non
renuit.

356 CAPVT XVI.

Circa qualitatem, & quantitatem
Beneficij aut patrimonij ad
Ordines requisita.

PROBL. LXXXVIII.

Potest quis, & non potest ad Sacros Ordines
admitti sine sufficienti Beneficio aut
patrimonio, cum sola fideiunctione ali-
mentorum.

359 **S**UPPONO ex sef. 1. secularem Cle-
riicum haud posse Sacris initiari si
ad viatum necessaria non habeat ex suppone.
Nonnulla
Beneficio certo, aut ex pensione,
donatione, vel patrimonio. Quia sic definie
Concilium Trident. sef. 21. cap. 2. & anteā alia
Concilia, & Canones. Secus dicendum de Re-
gularibus solemniter professis quibus quidem
de Monasterij redditibus aut elemosynis suffi-
cens vietus prouidetur. Porro Societas IESV
alumnis posse ad Ordines Sacros admitti post
vota simplicia Gregorius X 111. in Bulla edita
anno 1573. die ultima Februario concilis. Quod
si contingat e Societate aliquem in Sacris con-
stitutum dimitti. Societas Præfules ei de viatu
honesto prouident, donec sufficiens Beneficium
(aut patrimonium alibi) consequintur.

360 Quæstio itaque voluitur, num quis possit ad
Ordinem Sacrum admitti sine sufficienti Bene-
ficio aut patrimonio cum sola fideiunctione ali-
mentorum, id est, cum impetrat ab amio sche-
dulam, in qua promittit, se illi necessaria vita
subsidia ministratur? Non potest ad Ordinem
Sacrum admitti: Quia Concilium requirit per-
petuam, & pacificam patrimonij possessionem:
at obligatio illa personalis non est res immobilis
sive perpetua, ac pacificè possessa: per eamque
Ordinarius habetur quidem ius ad rem, sed
non ius in re. Sic Nauat. conf. 34. de tempore Ordin-
arii. Ricci. in praxi. decisi. 18. Hugo. de offic. Episc.
c. 26. §. 14. n. 2. Molfes. in sum. tr. 2. cap. 15. n. 4.
Azor. p. 2. l. 3. c. 4. q. 7. Ex quibus aliqui referunt,
id à Sacra Congregatione esse definitum. Mar-
chin. trat. 2. part. 6. cap. 7. diff. 2. adiiciens, si
quis de fructibus omnium bonorum irreuocabili
li donatione publico Notario firmata in patri-
monium quinquaginta aureos nummos alicui
assignaret, vt ad Subdiaconatum promouere
tur: titulum huiusmodi validum esse; nam hoc
patrimonium irreuocabile, & perpetuum ex-
stet.

361 Admitti ad Sacrum potest Ordinem. Quia
causa finalis ob quam Tridentinum sef. 21. c. 2. Admitti po-
test, ne Ordines Sacri conferantur. Bene-
ficium, pensionem, aut patrimonium sufficiens
non habentibus, ea præcipua est, ne qui Sacro
adredi sunt ministerio cum Ordinis dedecore
mendicare, aut sordidum quæstum cogantur
exercere: Ergo si prouiderit mendicatio hui-
usmodi, vt sit cum fideiunctione alimentorum,
sufficienter Concilij menti satisfiet. Ita Gri-
lonzoni.

246 Theologiæ Moralis Lib. XXIII.

lenzoni. cors. 14. quem refert. & sequitur Diana part. 5. tract. 10. resol. 48. Barbos. in remission. ad loca Concil. ses. 21. cap. 2. num. 11. Flamin. l. 2. q. 6. n. 11. Zechi cap. de Cleric. sub num. 7. versu 64. Leand. tr. 6. dif. 9. quæst. 3.

363 *Hoc mihi probabilitum.* Hoc mihi probabile est videtur, si firma fiducia sit facta quidem ab eo, qui sufficientia ad id implendum bona immobilia habetur. Ad firmitatem vero crediderim firmaram esse a publico Notario debere; nam simplicis schedulae firmitatem difficulter admiserim.

PROBL. LXXXIX.

Incurrit, & non incurrit suspensionem, qui ad sacros Ordines promouet, cum Beneficio aut patrimonio facto.

364 *Non incurrit suspensionem.* Non incurrit. Quia facto patrimonio quem Ordinari, idem est, ac sine patrimonio Ordinari, dines lacos recipere: sed in hoc casu nulla est suspensio: Ergo Ordinari, facto patrimonio supposito, non incurrit suspensionem. Minor probatur: è quia licet olim ordinari sine titulo pœnam suspensionis ipso facto incurabant Cap. *Nominem*, & Cap. *Sanctorum*, dif. 70. & consequenter in huiusmodi suspensione celebrantes irregularitatē concrahebant: postea verò hæc suspensio sublata fuit ab Innocentio III. in Cap. *Cum secundum Apostolum, de præbendis, & impositam ordinanti Episcopo onus alendi Clericū sine titulo ordinari*, donec illi de sufficienti Beneficio prouideretur. Porro Tridentinum ses. 21. cap. 1. hanc suspensionem non renouauit illis verbis: *Antiquorum Canonum pœnas super his innovando: Sed onus alimentorum Episcopis denuo impositum, fuit sœpè declaratum per sacram Congregationem anno præsertim 1583. cuius hæc sunt verba: Ordinarii contra fermam huic decreti sine Beneficio, vel patrimonio non est per hoc suspensus, nec aliquam pœnam incurrit; sed cogendus est Ordinarii illi prouidere, iuxta cap. Cum secundum Apostolum, de præbendis, qui solus Canon, non alij à Concilio innovatur.* Hanc declarationem referunt Viuald, Garzia, Barbola, & alij apud Marchinum tr. & part. 6. cap. 7. dif. 6. Sic Henr. lib. 13. cap. 37. num. 2. qui duodecim Doctores afferunt. Viuald. de sulp. num. 28. & 31. Tolet. lib. 1. cap. 48. num. 16. Rodriguez. in sum. part. 2. cap. 14. num. 5. Aula de Cenf. part. 3. d. 5. concl. 1. Diana. part. 2. tr. & 1. 6. resol. 5. & part. 5. tract. 10. resol. 5. Marchin. citatus. Si ergo nunc suspensionem non incurrit, qui sine Beneficio, aut patrimonio sufficiente facto Ordine initiatur: nec illam incurrit ille, qui facto Beneficio, aut patrimonio ad Sacrum Ordinem promouetur.

365 *Incurrit suspensionem.* Quia probabilius est, suspensionem cum qui sine Beneficio, vel patrimonio sufficiente ordinatur, suspensionem incurere latam in Cap. *Nominem*, & in Cap. *Sanctorum*, dif. 7. renouatam plane à Tridentino citato. Sed patrimonium aut Beneficiū fictum reuera non est patrimonium, nec Beneficiū: ergo idem est, quem facto patrimonio aut Beneficio ordinari, ac sine Beneficio aut patrimonio. Ita Suar. de Cœs. dif. 3. sect. 1. n. 34. & 35. Nauar. c. 27.

n. 158. Sanch. l. 6. de Matr. d. 3. 2. num. 8. Valsq. tom. 3. in 3. p. d. 243. Bonac. d. 8. q. vni. p. 3. 5. n. 24. Barbos. de offic. & potest. Episcop. alleg. 19. n. 57. Comitol. l. 6. respon. moral. q. 38. Molfel. tr. 2. c. 18. n. 26. & alij.

Probabile satis primam sententiam reor, 366 probabilior autem mihi secunda appetit. Quia secundum verius puto, illam antiquam suspensionem Cantenitū probatum, quam abstulerat Innocentius III. esse biliter reor. à Tridentino innovatam illis praefatis verbis: *Antiquorum Canonum pœnas super his innovando: Quia appellatione antiquitatis venit id, quod est antiquius: ut in l. 1. & 2. ff. de alio scribendo dictatur: sed pœna suspensionis contraria ordinatus sine titulo lata in Cap. *Nominem*, & in Cap. *Sanctorum*, est multo antiquior eā, que fuit lata in cap. *Cum secundum Apostolum: nam primus Canon latus fuit in Concilio Chalcedonensi can. 6. Placentia sub Urbano II. tertius autem sub Innocentio III. multo posterior: Ergo Tridentinum innovans antiquos Canones, antiquiore suspensionem contra ordinatos sine titulo innovauit: Igitur qui facto Beneficio, aut patrimonio titulo initiantur sacris Ordinibus, incurunt proculdubio suspensionem.**

PROBL. XC.

Ordine sacro initiatur quis titulo patrimonio sub hac conditione accepto, ut post ordinationem illud largitori restituat: Hic quidem incurrit, & non incurrit, suspensionem: tenetur, & non tenetur restituere.

Suspensionem incurrit. Quia est patrimonium velut fictum, & ementum, cuius falso titulo ordinati pœna suspensionis à Tridentino *Suspensionem* ses. 21. sap. 1. innovata percutitur. Et restituere tenetur. Quia quamvis ille qui patrimonium ementum ordinanti assignauit sub prefata conditione grauerit deliquerit, & in foro exteriori nullam actionem contra Clericum habet: attamen non verò donavit, nec dominium in illum transtulit: Ergo cum Clericus talis patrimonij dominium verè & realiter non acquisierit, tenetur in foro interno vero domino restituere. Primum afferit Machado tom. 2. d. 4. p. 1. tr. 7. docum. 8. n. 5. Torebl. l. 2. p. 3. c. 1. n. 30. Ludov. Lopez i. p. instruc. c. 4. secundum autem Marchin. tr. 2. p. 6. cap. 7. dif. 5. Ledesm. in sum. iii. de Sacr. Ordin. concl. 5. dif. 6. Sanch. l. 6. de Matr. d. 3. 2. n. 8. Garzia de Benef. (ibi quidem contrarius) c. 5. n. 12. Ioan. de la Cruz in d. 2. p. 2. ii. de Sacr. Ordin. dub. 6. concl. 2. Aula de cens. p. 3. d. 5. dub. 5. concl. 5.

Suspensionem non incurrit, licet lethaliter planè deliquerit. Quia re ipsa vero, & non facto *Suspensionem* patrimonio ad Ordinem sacram ascendit. Nec non incurrit. Quia patrimonium acceptum. Quia in pœnam donantis qui voluit Ecclesiā decipere ei ius ad illud acquirendum est sublatum. Primum docent Aula citat. concl. 3. Petr. de Ledesm. c. 7. de Ord. c. 6. dif. 3. & l. 1. consil. de tempore ord. consil. 1. 3. Sa. v. Ordo. n. 26. Leand.

Sectio II. De Ordine, Problemata. 247

Leand. tract. 6. d. 9. quæst. 5. Secundum vero
cuncti hi citati præter Aulam, Auctores pro-
ficiuntur.

369 Vnum, & alterum hoc probabilius duco. Ma-
nuscripte enim ostenditur huiusmodi Clericū cum
vero patrimonij titulo sacerdotum Ordinem inimicis;
qui per pactum, quem gessis obligatus non
manus, unde promissis nullius fuit valoris. Ita-
que ementito patrimonio ad Ordines sacerdos
assumitur data antapochia,) quæ vulgo dicitur
contra scriptura (aut data fide, vel iuramento, se
post Ordinationem patrimonium illi assigna-
tum redditurum, vel fructus nunquam percep-
tum; haud promissis stare tenetur. Moncer in
pumis Tridentini ss. 21. cap. 2. authoritate,
probribus vriue, ne penso, aut patrimonium,
ad cuius titulum quis fuit Ordinatus, absque
Episcopi licentia alienari, aut remitti possit, do-
nec si beneficium Ecclesiasticum sufficiens fue-
rit consecutus, vel aliund habeat, vnde viuat.
Deinde. Quia assignato tali patrimonio in faci
Ordinis titulum, Episcopus ius in illud acqui-
rit, siquæ illi hypotheccatum. Denique roboro ex
eo, quod tale patrimonium effingens, & illud
ordinando facta donatione impendens, propriæ
culpa imputare debet, si id minimè valeat recu-
perare.

PROBL. XCII.

370 *Verè quis fratri, vel propinquo donavit
sufficiens patrimonium, ad cuius titu-
lum Subdiaconatum, & Diaconatum
rite recepit: mox renunciato utrōcè
patrimonio ipse fratri aut propinquo,
Presbyteratum sine patrimonio alio sus-
cepit: Hic quidem incurrit, & non in-
currat suspensionem.*

371 *S*uspensionem incurrit. Quia sacerdotum Ordinatum
nemine virulo patrimonio recepit, siquidem
valida fuit iusmodi renunciatio. Sic plures Do-
ctores apud Sanchez cīardum. Ludou. de S. Iuan
q. 2. de Ord. art. 10. diff. 2.

372 *N*on incurrit suspensionem. Quia re vera
non recepit Presbyteratum sine patrimonio, cum
renunciatio facta post Diaconatum nullius fure-
rit valoris, iuratur enim à Tridentino ss. 21. c. 2.
Ita Nauar. lib. 1. Conf. 17. & 18. de temp. ordinat.
Henriq. lib. 1. cap. 37. n. 2. Bonac. diff. 8. q. vni.
pan. 5. num. 19. Diana p. 4. tr. 4. resol. 5. 2. Sanch.
tom. 2. Confil. 1. 7. c. 1. sub. 40. Sa. v. Ordo. num. 27.
Villalob. tom. 1. tr. 18. diff. 10. n. 10. Marchin.
tr. 2. p. 6. c. 7. diff. 7. n. 10.

373 *E*xultimo peccare lethalter Diaconum, qui
renunciatis acceptum patrimonium putans va-
lidam esse renunciacionem Ecclesiam decipere
tent: sed minimè contrahere suspensionem;
quia fuit ad Presbyteratum eleutus cum vero
virulo patrimonij (virile secunda sententia) licet
postea illi renunciantur: renunciatio enim est
nulla porsus ex Tridentini decreto tollentis
potentiam alienandi, & impeditis dominij
translationem. Neque quidem impedimentum
præstat, quod de iure non foretur effectum: de
regul. maris in 6.

PROBL. XCII.

Potest, & non potest, ad sacros Ordines
admitti filius, qui ex bonis paternis
pingue patrimonium expectat, hoc ta-
men à patre ei in titulum assignatum
nondum est.

Potest admitti. Quia patris duitæ bona sunt
filiorum: & valer argumentum: Pater est di- 373
miges: ergo diues est est filius. Viderunt autem de-
creto Concilij satishiri, siquidem congrua ali-
menta dum viuit pater, non decurrent, & post eius
obitum redundabunt. Sic Surdus de alim. tit. 7.
q. 37. num. 2. Probabile à Machado citando hoc
reputatur.

Admitti non potest. Quia non sufficit ius ad 374
rem, sed ius in re prærequisitur. At filius solum **Admitti non**
autem superflue non habet ius in re. Ita Vgolin.
cap. 26. §. 9. n. 3. Campanil. in divers. iur. Canon.
rubr. 8. c. 5. n. 3. Flamin. de resignat. Benef. 1. 2.
q. 6. n. 28. Molfet. in sum. tr. 2. cap. 15. n. 3. Sanch.
1. 8. de Matr. diff. 19. n. 21. Garzia de benef. p. 2.
cap. 5. num. 9. 1. & 9. 2. Barbos. de offic. & potest.
Episc. alleg. 19. n. 60. Marchin. tract. 2. p. 6. c. 7.
diff. 2.

Cum his opinor. Quia ad licitam promocio-
nem non sufficit dominium bonorum directum, **Cum his op-**
fed requiritur virile, quo ordinandus allatur; **re-**
quod quidem à Concilio præscribuntur. Porro
fatis probabilem primam sententiam reor.

PROBL. XCIII.

Potest, & non potest quis Ordinibus sacris
initiari titulo patrimonij, quod con-
sistit in censu redimibili.

Non potest. Quia census redimibilis facile 375
extingui potest: & si redemptus de more **Non potest**
consumitur, male sustentationi congruæ pro-
prietatis non computatur, ex Molina de Hispano.
primogen. 1. 2. cap. 10. num. 6. Antonio Gomez de
censu. c. 3. num. 4. Vnde inferunt aliqui Doctores
ordinandi patrimonium minime constituendum
supra emolumenta officiorum Romanæ Curie,
qua officialis obitum extinguntur, & in successo-
ris detrimentum onera aliqua nequeunt im-
poni. Sic Vgolin. cap. 26. §. 10. n. 2.

Potest planè. Quia census est titulus per se 377
frugifer, & certus, ex quo quis adquirit ius ha- **Potest equi-**
bendi certam pensionem, vnde congruè valeat **dem**
vicitare. Accedit, quod census actius accep-
tus pro iure exigendi pensionem ex fructibus
fundi censeti, inter bona immobilia annumeratur
iuxta perspicuum textum in Clement. Ex-
iui de paradiſo. 8. Cumque annuare redditus, de verb.
significo. Quia quod rei immobili coheret, illius
participat qualitates, consequenterque ratione
illius coherentia res immobilia reputatur: sed
huiusmodi est Census impositus in re immobili.
Ergo Census inter bona stabilia connumeran-
dum. Ita relatis multis aliis rationibus, auctio-
ritatibus

248 Theologiæ Moralis Lib. XXIII.

titibus & Romanæ Rota decisionibus, Cen-
cius de Cenib. part. 1. cap. 3. q. 1. art. 2. a num. 4.
ad 3. 4. Marchin. tract. 2. part. 6. cap. 7. diffic. 2.
Leand. tract. 6. d. 9. quæst. 10. Parisius, quem ci-
tat, & sequitur meus Galstro Palao tom. 4. tr. 27.
punct. 11. num. 9.

378

Hoc ut pro-
babitur eligo.

Hoc ut probabilius eligo. Quia non videor
obstare, quod Census redimi ac extingui possit;
in ipso enim tituli electione hac cautio potest
adhiberi, ut in causa redempcionis, & extinc-
tions pecunia iterum ex Episcopi decreto quam-
primum implicetur.

PROBL. XCIV.

Acquisita aliunde congrua sustentatio-
ne, potest, & non potest Clericus sine
Episcopi licentia alienare, aut renun-
ciare patrimonium, ad cuius titulum
fuit sacris initiatus.

379
Nonnulla
transmissio.

Præmitto Tridentini ses. 21. cap. 2. de reform.
præscriptionem. Aque illa si id est penitio, vel
patrimonium, sine licentia Episcopi alienari aut
extingui, vel remitti nullatenus possit, donec Bene-
ficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepiti, vel
aliunde habent, unde vivere possint. Vbi diffi-
culty tota versari circa particulam illam Do-
nec. ex qua grauis controvicia a Doctoribus
excitatur, an valeat renunciatio seu alienatio
patrimonij, ad cuius titulum fuit quis ordinatus
facta sine Episcopi facultate post Beneficij,
vel congrui vicitus aseptionem?

380
Valida est, &
licet.

Valida est, & licet. Quia dictio illa Donec est
restrictiua temporis, habetque naturam suspen-
siuam, donec aliud emergat, id est donec derur
Beneficium, vel hereditas, unde promotus viue-
re valeat, prohibetur patrimonij alienatio abs-
que alia Episcopi licentia: Ergo acquisitione Bene-
ficij, aut alio congruenti subdicio, unde promotus
decenter vicitare possit, iam non est licen-
tia Episcopi necessaria. Sic Flamin. lib. 2. de
resignat. Benefic. quæst. 6. num. 16. Zaval. commun.
contra commun. q. 5. 27. num. 8. & quæst. 5. 6. n. 20.
& 30. Azor. p. 2. lib. 3. cap. 4. quæst. 3. Garzia
de Benef. p. 2. cap. 5. num. 186. usque ad 192. Gra-
tian. decept. forens. cap. 159. num. 1. 4. Molles. in
sum. tract. 2. c. 18. n. 3. 1.

381
Ilicita est, &
nouo habeat sufficiens Beneficium, vel congrua
sustentationem, si fiat sine Episcopi facultate.

Quia patrimonium erectum in titulum sacri
Ordinis connumeratur inter bona Ecclesiastica,
& gauder eodem priuilegio, ita ut a Principe
sæculari collectari non possit: ergo dictum pa-
trimonium abque Episcopi licentia est inali-
nable. Sensus autem Concilij est, patrimonium,
ad cuius titulum quis fuit initiatus, non posse
cum licentia Episcopi alienari, nisi post congruam
Beneficij vel vicitus consecutionem. Quare illa
particula, Donec limitat Episcopi potestatem ad
tempus nouæ consecutionis; qua posita aliena-
tionem permittere potest. Reddit ergo hunc
sensus: Donec constet legitimè Episcopo, pro-
motum aliunde habere, unde vicit, alienatio
patrimonij ad cuius titulum quis fuit promotus,
non admittatur: & aliter facta nulla sit. Ita Bur-
satus conf. 178. num. 55. l. 1. Vgolin. de offic. Episc.

cap. 26. §. 13. num. 4. Bartol. de Offic. Episc. alleg.
19. num. 90. & in Trident. sess. 21. cap. 2. num. 2.
Canedo practicabil. & Canonic. q. 1. lib. 1. quæst. 11.
n. 9. Iulius Caesar Madius de sacris Ordin. in
quodam discursu super cap. 5. Eiusdem libri ad
finem operis, num. 2. Marchin. tract. 2. part. 6.
cap. 7. diffic. 9.

Cum his opinor. Nam si ordinatus habens 382
aliunde congrua sustentationem posset absque His heretis
licentia Episcopi patrimonium, ad cuius titu- Doloribus.
lum factis fuit initiatus pro libito suo alienare: Ergo incepit Concilium illam particulam appo-
suisset: Abque Episcopi licentia: Siquidem
iuxta oppositam sententiam sensus esset; tunc
solum prærequiri Episcopi facultatem ad alie-
nandum illud patrimonium, vbi quis aliunde
non haberet, vnde viueret: nam si habeat, vnde
viuere aliunde congrueret possit, nolunt Do-
ctores aduersæ sententia, necessariam esse hanc
Episcopi facultatem. Quare si hæc propositio
negativa est falsa, affirmativa erit vera. At si
factum illationem coacti admittant, rufus rogi-
to, ad quid Episcopi licentia in eo casu necessaria
à Tridentino exigitur, cum illam Episcopis
daturus non sit, qui si illam ob quamlibet cau-
sam daret, teneretur ipse suis sumptibus pro-
morum sustentare? Duo ergo hisce verbis asse-
ruerim Concilium prærequare: vnum, ut in
locum patrimonij sufficiens Beneficium, vel
congrua penso pro decenti vietum promoti sub-
rogetur alterum, ut Episcopus post diligens exa-
men de tali sufficiens judicet: qua existente,
pro dicti patrimonij alienatione facultatem im-
pendat.

PROBL. XCV.

Bona à patre a signata filio pro sacris Or-
dinibus suscipienda, succedunt, & non
succedunt legitima loco: & in divisione
bonorum cum alijs fratribus sunt, &
non sunt annumeranda.

Ne succedunt in locum legitimæ, nec in 383
diuisione bonorum inter fratres sunt annu-
meranda. Quia legitima potest à filio vendi,
& alienari, l. Omnimodo, §. imputari, C. de inof-
ficio testam. argumento sumpto à contrario diuisione
bonorum: sed patrimonium facti Ordinis est inali- Non succen-
nabile absque Episcopi licentia ex Trident. sess. 21. cap. 2. dunt in loco
alii. Ergo non potest in locum legitime
succedere, &c. Et quia bona data loco alimen-
torum non venient in computatione legitimæ,
Surd. de alim. iii. 8. quæst. 17. num. 2. & iii. 9.
quæst. 5. 4. Molina de inst. tract. 2. d. 10. Sed pa-
trimonium Clerici pro sacris Ordinibus datur
alimentorum titulo, ne cogatur mendicare: Er-
go. Et quia donatio simplex & liberalis, que
non sit ob causam necessariam, non venit in
computatione legitimæ: sed talis est donatio
patrimonij facta filio à parte. Minor constat:
nam illa est donatio ob causam necessariam, ad
quam compelli quis potest officio Iudicis: sed
pater minimè compelli potest ad hanc donationem: Ergo. Quare sicut expensa factæ pro do-
ctorando filio, aut pecunia infusa pro emen-
do officio in Romana Curia, vel pro consequen-
do Canonicatu, Episcopatu, aut alio Beneficio
Ecclæ

Ecclesiasticos aut pro ingredienda militia non debent in suppuratione legitimam conferri: multo minus suppauri debet patrimonium donatum pro sacris Ordinibus fulciendis, maximè cum ipse Clericatus quædam sit Ecclesiastica dignitas. Et quia peculium Castrense, vel quasi castrense secundum omnes Doctores intra legitimam minimè computatur: sed patrimonium Clericis est peculium quasi castrense: ergo. Sic Azeudo. Quintanad. Zeval. Garzia. Polidorus Prip. Balan. Dueñas. Roxas. Rebus. Spino. Grati. Fernand. Gomez. Cassane. Igneus. & Fauer, quos refert, & sequitur Barbosa de Offic. Episc. alleg. 19. a num. 64. Riccius in praxi, decis. 394. & resol. 522. & alij.

384 Succedunt in locum legitimæ, & in diuisione bonorum inter fratres sunt annumeranda, nisi de expensi voluntate patris constet pinguorem voluisse Clerico impendere portionem. Quia ex mente patris semper præsumitur velle filios in hereditate æquales existere. Repugnat enim exequitati, inter filios inæqualitatem seruare. Crotus, in l. Gallus, §. & quid si tantum, n. 55. f. de liberis, & posthuius. Syluan. conf. 71. n. 9. vol. 1. Menoch. de præsumptio. 26. num. 22. Quinimo, si locus est præsumptioni, potius dicendum est, patrem voluisse partem laicalem esse pinguorem propter conseruationem & splendorem familiæ, quam illam Clericorum. Et quia donatione ob causam necessariam, ad quam quis officio iudicis compelli potest, sine dubio in legitimam suppatur, v. gr. donatio propter nupias. Autem ex testamento, C. de collationib. Sed donum patrimonij ob Ordines sacros recipiendos, est donatio propter causam necessariam, ad quam pater per Episcopum cogi potest. Ergo Ita Gutier. præst. qdlib. 2. q. 65. n. 12. Molina de iustit. tr. 2. d. 23. 8. & 24. Bonac. de contral. d. 3. q. 6. pun. 6. §. 5. & in Bullam Cœne d. 1. g. 19. pun. 3. §. 1. n. 14. Matchin. tr. 2. p. 6. c. 7. diff. 10. citans Couarru. Salce. Viuium. Auend. & alios. Rodrig. de Ord. c. 15. num. 8. Ludou. de San luan. q. 2. de Ord. art. 10. diff. 5. Palauus cum aliis rem. 4. raff. 17. punct. 11. n. 7.

385 Evidenter quæstus haec adeo est perplexa, vt vtriusque sententia Auctores propriam opinionem communem esse afferant. Ego autem semper secundum probabilitatem esse iudicau, datus ex Authent. citat. Vt dicitur: ex testamento, & ab intestato cessat dotis & aliorum datorum collatio: ita demum si parentes hoc designaverint. Ergo à contrario sensu, si parentes minime delegauerint, conferuentur in legitimam tum dos, tum alia data familia doti, vt Glossa exponit. Atqui patrimonium Clerici est donatio ad dotis similitudinem: nam est donatio ob causam matrimonij spiritualis, sicut donatio propter nupias sit ad matrimonium carnale, & ex hoc validum argumentum ad illud deducitur. Ceterum admitto, quod concessa ob causam necessariam alimentorum non sint computanda in legitimam, si actu consumuntur: fecus verò si concedantur, vt firma persistant & ex illorum redditibus fructibus alimenta proueniant; tunc enim debent bona illa in legitimam computari, esto fructus, & redditus non computentur.

PROBL. XCVI.

Potest quis, & non potest ad sacros Ordines promoueri titulo Beneficij certi de futuro, vel Coadiutoria perpetua cum futura successione.

386 Potest profecto. Quia certò sperat, se Beneficium aut Canonicatum posselurum, ^{Potest profecto} quasi iam possidet: & titulus hic sufficiens est, ut Ordinibus sacris possit initiari sine mendicatis periculo. Nunquam enim vel ex mutuo defunt annone, qui creduntur habituros, vnde reddant. A grauibus Doctoribus titulus de futuro in hoc casu sufficiens ad incundum sacram Ordinem esse affirmatur. Sic Sayrus de Censur. lib. 4. c. 14. n. 19. Glossa magna in cap. Osius, diff. 61. Moiolus de Irregular. lib. 4. c. 14. n. 19. & alij.

Minime potest. Quia opposita sententia Tridentino manifestè aduertatur, quod quidem prærequisitum titulum de præsenti iam pacificè possellum, ^{Minime potest} sif. 21. c. 2. pacificè possidere debet. Ergo non sufficit titulus de futuro. Ita Vgolin. de potest. Episc. cap. 26. §. 8. num. 3. Rodriguez. in sum. p. 2. c. 15. n. 20. Garzia de Benef. par. 2. cap. 5. num. 130. Barbola de Offic. Episc. allegat. 19. n. 28. Marchin. tract. 2. p. 6. c. 6. num. 8.

Hanc partem probabilem duxerim, adiiciens, posse nihilominus ex satis probabili sententia quem initiaris Subdiaconatu, aut Diaconatu ad titulum Beneficij præsens, licet ^{Hanc partem probabilem duxo} fructibus illius non statim poterit, sed solum post receptum Presbyteratum illis qui inciperet. Quia sic fuisse à facta Congregatione resolutum referunt Garzia n. 120. & Barbola num. 29. Factor tamen, difficile mihi videri huiusmodi decisionem in eam ex ea fieret, promotum ad Subdiaconatum vel Diaconatum, si non habeat unde viderit, cogi interim mendicare, quod à Clericali honestate alienum facri Canones abhorcent. Infero ex dictis, non posse quemadmodum Ordines sacros promoueri ad titulum Coadiutoria etiam perpetua cum futura successione. Quia est titulus Beneficij de futuro, & non de præsenti: secus iuratione præsens Coadiutoria habetur ex quotidianis distributionibus quibus à proprietatiis assolent mox donati: aut aliundē, congrua obtineret sustentationem.

PROBL. XCVII.

Impetrat quis Beneficium, sed à Iudice faculari eius ei posse prohibetur: Tunc licet, & non licet Clerico ad huiusmodi Beneficij titulum sacro Ordini iniustari.

387 Iacet planè. Quia verè hic habet titulum Beneficij, & absque eius culpa à tali posse. ^{Iacet qui} si Ordines sacros recipiat, non peccabit, nec post Ordinationem illos exercens aliquam incurrit iuriis posnam. Sic Rodrig. in sum. p. 2. c. 15.

250 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

cap. 15. num. 11. Ludou. de San Juan quæst. 2.
de Ord. art. 11. diff. 3. Rebif. Menoch. lamin.
apud Barbosam de Offic. & poteſt. Epifc. alle-
gat. 19. num. 25.

390
Non licet.

Non licet. Quia lex dans formam susceptio-
ni Ordinum sub lethali culpa seruanda est: sed
Concilium Tridentinum ſef. 21. cap. 2. antè
Ordinationem pacificam Beneficij poſſeſſionem
requirit: ergo non licet. Ita Marchin. tral. 2.
part. 6. cap. 6. numer. 13. Petr. Ledesm. cap. 7. de
Ord. concl. 8. diff. 3. Barbos. citatus. Palau. 10. 4.
tral. 27. p. 10. numer. 8. Trullench. lib. 6. de
ſacr. dub. 12. numero 5. Leand. tral. 6. d. 10.
quæſt. 15.

391
Hoc mihi longe probabilius. Quia fieri hoc
in caſu poſſet, vt propter iniuſtam eam iudicis
prohibitionem, Ordinatus, Beneficioque ſpo-
liatus mendicare cogeretur, quod eſt contra ex-
preſſam Concilij mentem. Nec verum eſt, idem
eſt in foro conſcienciarum pacificam poſſeſſionem
Beneficij quem habuisse, ac per ipsum non ſtar-
re, quominus eam fuerit adeptus. Namre vera
etiam in foro conſcienciarum hic Clericus paci-
ficam Beneficij poſſeſſionem antè ſacros Ordines
initios reequitam minime obtinuit, vnde Tri-
dentini legem proculdubio violauit: conſequen-
terque ſupenfus ab viu Ordinis remanebit iux-
ta ſententiam aſſerentem, Ordinatos ficto patri-
monio, vel Beneficio in ſuſpencionem labi,
quod ſuprā non admittit, probabilior hærens
opinio.

PROBL. XCVIII.

Poteſt quis, & non poteſt ſacris ini-
tiari Ordinibus ad titulum Prae-
ſtimony, aut Pensionis
perpetuae.

392
Non poteſt.

Non poteſt. Quia Praeſtimonium, vel Pen-
ſio non eſt Eccleſiaſticum Beneficium, nec
patrimonium quorum titulum ad ſacros Ordines
Tridentinum requirit. Sic Diaz. in ſua præd.
cap. 10. & Vgolin de Offic. Epifc. cap. 29. §. 8. n. 3.
de Praeſtimonio. At de Penſione. Sic Petr. de Le-
desm. cap. 7. concl. 12. Ludou. Lop. quæſt. 2. de
Ord. art. 11. diff. 6. & Sotus de Inf. quæſt. 5.
art. 3.

393
Poteſt planè.

Poteſt quidem. Quia Praeſtimonium perpe-
tua nihil eſt aliud quam quidam redditus ex
Beneficiorum redditibus abſtracti conſeſſi adole-
ſcenſib; ut ſtudiis incubentes ſe poſſint ſubſtantib; ut
poſteſt eruditio Eccleſia deſeruant: Vnde vel eſt Beneficium, vel ſaltum eſt
penſio Eccleſiaſtica, ut omnes docent. At Pen-
ſio perpetua ex Tridentino ſef. 21. cap. 2. ex-
preſſe affiγnat ut ſuſſiciens titulus ad Ordina-
tionem, i.e. Patrimonium vero, vel penſionem
obtinēſſe. Declarauit facta Congregatio. De
Praeſtimoniis ita Garzia, Barbos. & alij. quos ci-
rat, & ſequitur Marchin. tral. 2. part. 6. cap. 6.
numero 23. De Penſione autem præter hosce
Doctores Leand. tral. 6. d. 10. quæſt. 19. &
Trullench. lib. 6. de ſacr. dub. 12. §. de parim.
num. 1. & 6.

394
His hæreο, & ad huiusſe materiæ diluci-
diorem resolutionem recole conditionem il-
le ex Tridentino piaſcriptam, ut quis poſſit

titulo Beneficij ſacro Ordine initiari, nempe appofita con-
vicit perpetuum; quia ſi ſolum tit temporalis, diſtione non
co amilo, Ordinatus vel mendicare, vel ſordi-
natum quæſtum exercere cogeretur. Hinc infe-
ro, non poſſe quem promoueri ad titulum tem-
poralis Vicariae, vel cuiuscumque Beneficij, vel
titulo amouibilis; ſecus ſi Vicariatus eſſet per-
petuus, tunc enim poſſet in titulum conſerti.
Henriquez lib. 10. cap. 17. num. 3. lit. Q. Barbos.
de Offic. & poteſt. Epifc. alleg. 19. num. 25. Gon-
zalez ad regul. 8. Cancell. gl. ſſa 5. §. 3. numero 42.
Nec promoueri ad titulum Beneficij, eſe ad
victum inſufficientis, quod poſteā ſuſſiciens
reddatur ob eleemosynas, & Miflarium ac an-
niversariorū ſtipendia; quia haec omnia ſunt
in certa, & non ſiema, ac perpetua. Zerola v.
Dimiſſio, §. 5. dub. 2. Garzia cap. 5. num. 12. §.
Nec Clericum Seminatio inferuientem initiari
ſacris poſſe ad titulum huiusmodi ſeruiri; quia
non eſt titulus perpetuū frugifer, niſi ex bonis
beneficialibus ſeminarij penſio annua ei legiti-
mè affiγnat, donec de congrua ſuſtentatione
ei prouideatur. Sic à Gregorio XIII. refol-
lum testatur Garzia cap. 5. num. 104. Nec eſe
licitam promotionem ad titulum Epifcopalis
mensæ, vel cuiuſlibet ſtipendij ab Epifcopo,
vel ab aliis affiγnat; quia à Concilio exigitur
vel verum patrimonium, vel Beneficium. Sic à
ſacra Congregatione ſuſſe refolatum aſſerit
Garzia cap. 5. num. 93. At ſi congrua penſio Ec-
cleſiaſtica ſuper mensa Epifcopali ordinando
daretur, liceret Ordinatio, ob piaſatam ratio-
nem. Attamen ex eodem principio inero, poſſe
quem promoueri ad titulum quotidianum
distributionum, qua liet non ſine proprie Beneficia,
ſunt tamen perpetua, & ſuſſiciunt, ne
quia cogatur mendicare. Barbos. alleg. 19. nu-
mero 24. & in Trident. ſef. 21. cap. 2. numero 13.
Et initiari ſacris poſſe ad titulum Capellaniae,
dummodo ei antè Ordinationem conſeruitur;
quia eſt Beneficium Eccleſiaſticum perpetuum.
Sic de ſtylo Rota testatur Rodrig. ſum. part. 2.
cap. 15. num. 14. Nauarr. confiſ. 20. de tempore
Ordinationis. Et poſſe ad ſacrum Ordinem affi-
ſumi ad titulum obſequij perpetui alicui Eccleſia
ſe, accedente Rectoris conſenſu, ne poſſe
amoueri valeat. Quatanta v. Ordo pag. 562.
Vgolin. §. 8. numero 6. Hinc demum deduc-
xerim, poſſe Clericū promoueri ad titulum
Praeſtimoniij, vel Penſioniſ ſuperpetua, ad vi-
ctum ſuſſiciens: Si Praeſtimonium ordinando non
ſolum pro ſtudiorum tempore, ſed in perpetuum
illi conſeruitur. Salzdo in præd. cap. 8. Ro-
driguez citatu. De Penſione autem perpetua
manifesta eſt Tridentini piaſcriptio, & ita ſuſſe
à ſacra Congregatione declaratum testatur
Garzia cap. 5. num. 93. & Barbosa allegat. 19.
num. 74.

PROBL.

PROBL. XCIX.

In sacra Theologia, vel in Iure Canonico graduatus potest, & non potest ad titulum literaturae absque Beneficio, aut patrimonio ad sacros Ordines admitti.

395 **P**otest profecto. Quia certa moraliter huiusmodi literatis esse debet sustentatio. Theologi enim facile saltem ad Beneficia curata ascendunt: & legisperiti ex litium defensione saltem decentem planum quae sunt acquirunt. Sic Corduba in sum. 9. 36. Vega 1. p. sum. cap. 5. 4. cap. 1. Alzedo in praxi Episc. p. 2. cap. 5. num. 6. Auila de Conf. p. 3. d. 5. dub. 16. Gonzal. ad regul. 8. can. 11. num. 6. Henr. lib. 1. c. 3. 6. num. 2. & lib. 10. cap. 17. & lib. 14. cap. 5. n. 2. vbi refert, peritissimos Theologos Salmanticenses, Complutenses, & Tolitanos ita consuluisse. Barbola in Trident. 1. cap. 1. num. 24. Garzia de Benef. c. 5. num. 118. & 129. Affer Barbola ibi decretum sacre Congregationis tenore sequenti: *In Concilio Tridentini decretum de promovendis ad titulum literaturae iustis & sanctissimis deleri: & dicit, se daturum Breve Cardinali Portugale, ut solos Doctores in Iure Canonico, vel Theologia possit ipse Cardinale praevio examine a se factio promovere ad sacros Ordines ad hunc titulum literaturae. Sic ex Garzia Barbola, Concinit Ludou. de S. Iuan q. 2. de Ord. a. 11. dub. 5. pag. 806. Emanuel Rodri. p. 2. sum. c. 5. n. 15.*

396 Non potest. Qui Tridentinum *seff. 2. 1. c. 2.* p. 2. scribit nullum posse faciis iniciari, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & estate, quin actu vnde honeste viuere possit, possideat: Ergo non sufficit scientia, nec gradus, nec spes acquirendi vnde quis valeat vicitur, qua sola graduantur. Sic declarasse factam Cardinalem Congregationem. Sa correctus affirmat *v. Ord. num. 27. Ita Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. c. 1. d. 3. s. 10. Salcedo c. 18. n. 7. Petr. de Ledesma. c. 7. ante vlt. concil. Marchin. tr. 2. p. 6. c. 6. Iuan. de la Cruz in sum. de Ord. dub. 6. concl. 1. Diana p. 4. 7. 7. resol. 32. & p. 5. tr. 10. resol. 50. Leand. tr. 6. d. 9. q. 20.*

397 Ego quidem reor, primam sententiam satis esse probabilem. Quia Episcopus moraliter est certus, graduatus huiusmodi vita necessaria deesse non posse, qui perbiens tempore vacantia per concursum Beneficia consequentur, vnde Concilii menti satisficeri videtur, quod solum exigit, ne constitutis in sacro ordine honesta delin. alimenta. Atramen secundam probabilitatem esse judicaram. Quia illi particulae *Quamvis alias sit idoneus scientia non plene satisficeri video. Prateret. Concilium requirit pacificam Beneficii possessionem, graduati vero hic manent in sola spe obtinendi. Porro Beneficia non tam properè vacare assolent, & interdum minus literatis, qui alias digni ex aliis virtutis, aut industrie donibus digniores apparent merito conferuntur: & inter plures graduatos ad idem Beneficium concurrentes, unus alio Doctior afluuntur: vnde plures casus esse possunt, in quibus graduato ab aliquo titulo ad sacrum Ordinem assumpto vicii necessaria desint. Censuerim aut. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.*

tem Collegialibus ex aliquo Collegio maiori Salmanticensi (v. gr.) Complutensi aut Valisletano S. Crucis posse faciun Ordinem ad literaturae titulum conferri: certum est enim togatos huiuscmodi citò habituros plusquam congenam sustentationem, vt adnotauit Diana citatus part. 4.

CAPVT XVII.

Circa Literas Dimissoriales.

PROBL. C.

Legatus à latere potest, & non potest literas dimissoriales impetrare, ad Ordines suscipiendos.

DIMISSORIARVM expeditio pro 398 prii conuenit Summo Pontifici, & Non potest. Episcopo originis, domicilij, Beneficij, vel familiatatis, dummodo sit electus, & confirmatus, etiam confederatus non sit. Ex Trident. *seff. 2. 3. cap. 1. o. sic docent Tolet. lib. 1. c. 4. 9. n. 2. Bonac. d. 8. p. n. 4. n. 22. Henr. lib. 10. cap. 2. 2. n. 3. & omnes. Quae siem vero, num Legatus à latere valeat dimissorias concedere? Non potest, etiam in casibus intra annum præmissis. Quia non potest contra Concilij præscripta dispensare. Sic Marchin. tract. 1. p. 6. cap. 3. n. 5. Glossa ad cap. Dilectus de præuend. Rodriguez. de Ord. c. 14. n. 6.*

Potest planè. Quia Legatus à latere plenam 399 soler referre ea Pontifice potest, nisi expresse potest planè, aliqui casus excipiuntur. Ita Nauar. *coris. 27. de temp. Ordinat. Petr. Ledef. c. 8. de Ord. concil. 4. diffic. 3. Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord. art. 3. dub. 1. Leand. tr. 6. d. 10. q. 2.*

Hoc probabilis puto ob doctissimi Nauar. 400 assertionem, ait enim *Legatus reverendas quies dare potest etiam Sede vacante, sed non dero puto. gare sacro Concilio. Hoc est, dare dimissorias potest, dummodo iuxta Concilij præscripta eas concedat. Igitur non est contra Concilij mentem posse Legatum dimissoriales literas impetrare. Et infra num. 2. addit: Secundò quod pro Ordinato & Ordinante facit, quod Legatus potest dare reverendas, & dedit eas, accedente testi- monio idoneitatis Ordinarij, vel Provvisoris N. quod testimonium accessit, seu datum fuit, ut re quirebatur. Sic Nauar. malè à Philiberto Marchino pro contraria sententia citatus.*

PROBL. CI.

Præsente Episcopo potest, & non potest Vicarius generalis Dimissorias dedere.

Suppono, minimè posse Vicarium genera- 401 lem Episcopi sine speciali eiusdem manda- Non potest. to dimissorias impetrare capite 3. de temp. Ordinat. in 6. Glossa §. Inferiores in verbo non extant. Mandos. de regular. Cancel. tom. 2. regul.

252 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

regul. 24. quæst. 2. Graff. lib. 3. decis. cap. 12. num. 2. & alii. Quæsiderunt autem, an præsente Episcopo possit Vicarius generalis has concedere? Non potest præsente Episcopo sed solum cum ipse absens manet in locis remotorum. Quia sic præscribitur in Cap. *Cum nullus, de temp. Ordinat.* Qui textus absolutè prohibet, ne possit Vicarius præsente Episcopo dimissorias expedire. Sic Menoch. *de arbitrar. lib. 2. Causa 22. num. 9. Aftenf. iii. 3. art. 8. Narbo. de appellat. à Vicario ad Episcop. 1. num. 197. Henr. lib. 10. cap. 22. num. 3. l. 1. P. & alii.*

402 Potest, præsente Episcopo, Vicarius generalis ex particulati expressa eius vel tacita licentia concedere dimissorias. Quia textus citatus non seruat in prædictis. Et quia licentia expressa vel saltem tacita præsumitur vere adesse, quando Vicarius, præsente Episcopo, dimissorias concedit, nec enim potest id, ignorantem Episcopo, gerere; unde si non prohibeat ipse speciatim, creditur planè annuere. Ita Ioan. And. *in Cap. cum nullus. Quaranta v. Ordo. Molfes. & alii, quos referunt & sequuntur Marchin. tract. 1. part. 6. cap. 3. numer. 8. Leand. tract. 6. d. 10. g. 3.*

403 Cum his opinor, & existimo ita esse intelligendo nonnullos Doctores, qui pro contraria sententia affectuntur. Vnde qui bona fide, & universaliter credulitate cum Vicarii dimissoriis, præsente Episcopo expeditis ordinantibus à penitentiis statutis contra ordinatibus ad alieno Episcopo sine licentia proprijs excusaretur. Certe vbi Episcopus in remotorum locis degener, existimari Viciarium generale posse concedere dimissorias ex Cap. *Cum nullus. iuncta Glossa tametsi statutum esset, in literis sui Vicarius hanc facultatem expressam habet: At si haec facultas non fuisset in literis vicariatus expressa, dubium est, quinam locus datur remotorum, ut sciamus, quando, Episcopo absente, sine licentia expressa Vicarius possit ad Ordines suscipiendos dimissorias impetrare. Aliqui, quos Glossa memorat, dicunt, per locum remotorum hinc intelligi certa quinquaginta milia montes. Alij locum extra Provinciam afferunt dici remotum. Alij intravnam diætam. Sed (ve aptè ibi annotavit Glossa) arbitrio Iudicis relinquuntur, quinam locus remotorum dicatur. Zabarella in Clement. *Causa 22. v. ex remotorum, de elect. Menoch. de arbitrar. caus. 22. numero 26.* Crediderim, sufficere, quod huiusmodi remoto sit ordinandis valde incommoda.*

PROBL. CII.

Prælati Regulares possunt, & non possunt suis subditis Regularibus literas dimissoriales impetrare.

404 Non possunt. Quia id expresse à Tridentino non prohibetur *sef. 23. cap. 8. sibi: Nullus cuiusvis generalis, aut specialis rescripti, vel priuilegijs prædictis ordinantibus, etiam statutis temporibus, nisi eius probitas ac mores Ordinarij sui testimonijs commendentur: Sed quod ad Ordines Episcopi Diæcclani, non autem Prælati Regulares sunt Ordinarij: ergo ad Episcopos pertinet dimissorias Regularibus concedere. Sic Henr.*

lib. 10. cap. 23. num. 4. Filiuc. tract. 9. num. 9. Qui excipiunt nostræ societatis Prælatos, qui ex priuilegio speciali Gregorij XIII. anno 1584. expedito, possunt suis subditis dimissorias clari-

*trici. Possunt equidem. Quia id ex Tridentino sef. 23. cap. 10. perspicue deducitur. Prohibetur enim Abbatibus, & aliis quibuscumque Prælatis exemplis, ne subditis secularibus dimissorias literas concedant: Ergo facultatem à contrario sensu relinquunt eisdem Prælatis, ut subditis professis dimissorias concedere valeant: exclusio namque vnius est alterius inclusio. Deinde quis est, queso, Regularium Ordinatius Prælatus in iis, quæ ad iurisdictionem pertinent, nisi Generalis, aut Provincialis Religionis? Præterea ex eodem Concilio Ordinarius per literas de vita & moribus Ordinandorum, & ex parte ferre debet testimonium: At Episcopus, qui nec Regulari ordinandum nouit, fidem huiusmodi per dimissorias nequit præstare: Igitur Concilium quoad Clericos secularis intellexit Episcopum vel Ordinarium Diæcclanum: quoad Regulares vero proprios Prælatos. Ita Nauat. *lib. 1. de temp. Ordinat. cons. 36. Rodig. pars. 2. summ. cap. 14. num. 9. Diana part. 2. tract. 16. refol. 15. Barbos. Gutier. & alii apud Machado som. 2. lib. 4. p. 6. tract. 10. docum. 9. num. 4. Marchin. tract. 1. p. 6. cap. 4. num. 3.**

Possunt dimissorias concedere suis subditis quemcumque Generalem, vel Provincialem non solum Societatis, sed & cuiuslibet Religionis, certum existimo. Non solum quia ex Tridentino non prohibentur, ut ex declaratione *secundum Congregationis ostendam: sed quia sic est illis conceitum à Sexto V. & à Clemente VIII. anno 1596. ut referunt Quaranta v. Ordo in fine. Piafeti. in prædicta Episcop. part. 1. cap. 1. n. 14. Marchin. & Diana citati. Ad uberiorum autem robur de sacra Congregationis declarationem: De mandato Sanctissimi Domini nostri Clementis diuina providentia Papa VII. tenore præfatum mandatum omnibus & singulis quorumcunque Regularium superioribus, ut de cetero obseruent, & obseruari faciant ea, quia in decreto sacra Congregationis Concilij Tridentini continentur: cuius tenor est huiusmodi: Congregatio Concilij censuit, superiores Regulares posse suo subditis iidem Regulari, qui prædictis qualitatibus requisitis Ordines suscipere volunt, literas dimissorias concedere: ad Episcopum tam Diæcclanum, nempe illius Monasterij, in cuius familia ab ijs, ad quos pertinet, est Regularis positus fuerit; et si Diæcclanum absuerit, vel non esset habitatus Ordinationes, ad quemcumque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordinarij consulerit, examinentur quoad doctrinam; & dummodo ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus Diæcclanus vel absuritus, vel nullus habiturus esset Ordinationes. Vetus cum à superioribus Regularibus, Episcopo Diæcclano absente, vel Ordinationes non habente, literæ dimissoria dabuntur, in eis vitiæ que huiusmodi causam absentie Diæcclani Episcopi, vel Ordinationem ab eo non habendarum experimendam esse. Quod qui n'tn fecerint, officij & dignitatibus, seu administrationis alicuius & passim.*

passim, priuationis, ac alias arbitrio eiusdem
Sanctissimi Domini nostri Papae reservatas pre-
miae incurret. In quorum fidem, &c. Datum
Rome die 15. Mensis Martij 1596. Hinc in-
fero in primis, ad Ordinationem Regulatum
sufficere, si in literis dimissoriis Praelatus Reli-
gionis, sive Conuentus testetur de Diocesani
absentia, vel quod nolit habere Ordinationes,
ut posse ab alio Episcopo ordinari; nec esse
necessarium habere hac de re ex Cœlia Epis-
copali instrumentum, vel fidem authentica-
cam. Quia sacra Congregatio agens de re-
quisitis ad Regularium Ordinationem, huius
requirit non meminit. Deinde deduco, sius-
se renovata quacumque priuilegia, quies plu-
res Religiones nitebantur, ut habitis suorum
Superiorum dimissoriis, non possent ab Epis-
copis, quibus hæc dimissorias præsentabant,
examinari. Quod priuilegium concessit Eu-
genius Quartus Monachis Benedictini, &
Gregorius Decimasterius, Patribus nostræ So-
ciætatis.

PROBL. CIII.

Praelati Regulares possunt, & non pos-
sunt suis Nouitii literas dimis-
sorias impertire, ad Ordines susci-
piendos.

407 **N**on possunt. Quia Praelati Regulares non
habent in Nouitium absolutam iuridictio-
nem velut Episcopalem, sicuti habent in profes-
soribus; sed tamè habent iurisdictionem in iis,
qua ad probationis munus spectant. Quare
graues Doctores ex hoc inferunt aperte fundamen-
to casibus referunt. Religionis minime illiga-
ti. Sic Peregrin. in *comment. consil. sui Ordinis*,
part. 1. & in addit. quæst. 10. Homobon. part. 4.
ref. 39. quos sequitur Marchin. tract. 1. p. 6.
cap. 4. num. 10. & 15.

408 Possunt omnino. Quia Nouitij priuilegiis
professorum potiuntur: At professis possunt
Praelati, ex priuilegio, dimissorias ad Ordines
recipiendos conferre: Ergo & illis. Ita Bechius,
& Tambur. quos refert, & sequitur Diana part. 3.
tract. 3. ref. 7. & part. 4. tract. 4. ref. 7. & part. 5.
tract. 10. ref. 43. Sanch. in sum. lib. 6. cap. 10.
num. 22. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16.
num. 17. Leand. tract. 6. d. 10. quæst. 10.

409 Scio, nostram Societatem I & s' v priuile-
gium habere concedendi professis dimissorias
ad Ordines suscipiendos, cum ampliatione
illud communicandi Nouitii; & aliis Ordin-
ibus lego apud grauissimos Doctores
idem priuilegium sūisse concessum. Vnde probabiliorem
secundam sententiam
omnino profitor.

Esco. & Mend. Theol. Moral. T. III.

PROBL. CIV.

Omnis exempti Abbates habent, & non
habent potestatem concedendi suis
subditis sacerdibus dimissorias, ad Or-
dines suscipiendum.

410 **O**mnes Abbates habent huiusmodi potesta-
tem. Quia qui potest Ordinibus initiare
aliquem potest eidem ut ab alio initietur dimis-
sorias concedere: sed possum omnes Abbates
exempti Ordines minores suis sacerdibus sub-
ditis impetrare: Ergo & eisdem poterunt literas
dimissorias elargiri. Tenere hanc senten-
tiam Villalob. tom. 1. tract. 11. diff. 9. num. 4.
Rodrig. in compend. qq. Regul. refol. 1. num. 26.
asferunt Diana 3. part. tract. 2. refol. 95. & Mat-
chin. tr. 1. part. 6. cap. 3. n. 21.

411 Non omnes id possunt Abbates exempti.
Quia exp̄s̄ eis interdictum sub pena sus-
pensionis ab officio & Beneficio per annum à
Tridentino sej. 23. c. 10. de reform. Ita Azor. to. 2.
lib. 3. c. 49. q. 3. Miranda in manua. Pralat. tom. 1.
q. 39. a. 5. Tambur. de iure Abbat. to. 2. d. 2. q. 26.
num. 2. March. ciuitas.

412 Hoc mihi certum. Quia non omnes Abbates
exempti possunt minores Ordines suis subditis
sacerdibus exhibere (de quo supr̄a) sed solum
modo Abbates Magnares habentes scilicet iura
Episcopalia plenissima in suos sacerdotes subdi-
tos, id est, qui possunt tribunal erigere, deputa-
re Vicarium, ad Confessiones approbare, exequi
defunctorum voluntates, euocare Synodum,
è quorum numero non nulli sunt in Hispania,
& in Gallia. Hi quidem possunt suis Clericis sacer-
daribus dimissorias conferre literas, non ob-
stante Tridentini decreto, quod solum habet
locum in Abbatibus parentibus Episcopali iuris-
dictione in sacerdotes subdiros, non vero in Ma-
gnatibus Abbatibus, qui excepto Charactere
Episcopali, Episcopis æquiparantur. Sic Sayr.
dei. 25. de temp. Ordin. Molf. in sum. tr. 2.
c. 2. n. 17. & 18. Barbofa de offic. & potest. Episc.
alleg. 2. n. 7. Tamburin. de iure Abbat. tom. 2. d.
11. q. 20. Diana p. 2. tr. 2. refol. 94. Existimo de-
nique, iuxta hanc Abbatum distinctionem ex-
ponendos esse Henriquum l. 10. c. 22. n. 3. Azor.
Rodericum in sum. p. 2. c. 14. n. 2. & For-
narium de Ord. c. 5. n. 6. volentes, Abbates non
posse Clericis sacerdaribus dimissorias expedire.
Debent enim intelligi de Abbatibus commun-
ibus parentibus utique Episcopali iurisdictio-
ne, non de Magnatibus.

PROBL. CV.

Cum Regularis Ordinibus initiatus af-
fert quidem literas dimissorias Praela-
ti Religionis, sed casu non gerat publi-
ca instrumenta præcedentium Ordinum
susceptionem attestantia: potest, & non
potest Episcopus ei Ordinem, ad quem
suscipiendum mittitur, denegare.

413 **P**otest quidem. Quia non tenet fidem ple-
nam exhibere literis dimissoriis Praelatorum. Potest qui-
que attestantur, Ordinandum reliquis Ordini-
bus

Y 2

bus iam esse initiatum. Sic fert quo undam Doctorum usus examinatorum, qui consentiente Episcopo, iudicant non solum cum posse, sed debere Regularem huiusmodi repellere. Attestantur id non sine admiratione & dolore Marchin. tract. 1. part. 6. cap. 5. & Rodrig. tom. 1. q. 99. Regul. q. 24. num. 7.

414 Minime potest. Quia literae dimissorie Praelati Regulari tam plenam fidem faciunt, ac si esse publica instrumenta, ita ut Episcopus Ordines collaturus eis fidem non solum posse, sed debeat exhibere. Ita Abbas in Cap. Tua nos, de Cleric. peregrin. num. 3. Mascard. de probat. conclus. 1145. in fine, qui adducit autoritatem Franci ad Cap. Tua nos. Marchin. & Rodrig. citati. Machado, Tambur. Villalob. Portel. quos citat, & sequitur Leander tract. 6. dist. 10. quosq. 21.

415 Hoc mihi omnino certum. Nec enim est verisimile Praelatos Regulares omni planè exceptione maiores, velle publicis literis suo sigillo munitis rem falsam attestari. Profectò si ipsi rigidi examinatores eisdem literis fidem praestant circa attestationem natalium, etatis & similitudinum: cum non eisdem credent, dum precedentium Ordinum susceptionem attestantur, vel enim in omnibus, vel in nullis fides est hisce literis adhibenda.

PROBL. C VI.

Literae dimissorie expirant, & non expirant concedentis obitu, aut ab officio cessatione.

416 Expirant planè. Quia mandatum morte mandantis finitur. 1. Et quia, ff. de iuris. omnium Iudicium. Sed Episcopus concedens dimissorias mandat alieno Episcopo suam iurisdictiōnem: ergo morte mandantis, seu delegantis extinguitur. Et quia si ha dimissorie morte concedentis non expirarent, quavis iniuria succedenti in Episcopatu irogaretur, siquidem qui tales literas à defuncto Episcopo, vel à Vicario Capituli iam imprestas, posset sine consensu noui Episcopi ad Ordines promoueri, similiter posset Vicarius Capituli quibuscumque etiam inutilibus dimissorias concedere, & Episcopus eos deberet tolerare. Et quia licet priuilegium re non integrum est, post aliquem usum illius duret post mortem concedentis non tamen durat, re integrum, id est, non durat, si priuilegiatus illo uti non coepit, ut docet Felin. in cap. Licet unde, de Offic. delegati, numero 1. Sylvest. v. Gratia, q. 2. & apud ipsum Iuan. Andre. in Cap. Ex tua, de filiis Presbytero. At in praefenti causa ordinandus non quaque est usus prefatis literis dimissoriis: ergo post obitum concedentis illis amplius uti non poterit. Sic Zerol. in praxi Episcop. v. Dimissarie. Gutier. lib. 2. cap. 17. num. 12. apud Barb. citandum.

417 Minime expirant. Quia gratia semel obtenta non expirat concedentis obitu, Cap. si super gratia, de offic. delegati in 6. & Cap. 51. Cui nulla, de proband. in 6. de qua regula lege Nauarum conf. 1. de primit. Monetam tractat. Indic. conservator. cap. 10. num. 28. Sed concessio dimissoriarum est quædam gratia, & favor: Ergo quo-

ties illæ literæ fuerunt in actu impreitate re integræ licet, seu ante omnem earum usum non extinguntur obitu concedentis sive naturali, sive ciuili. Et quia vera donatio alicuius rei absolute facta, valet etiam post mortem: sed concessio dimissoriarum est quædam libera donatio: ergo quando absolute sit, ut in casu nostro supponitur, post mortem etiam concedentis valebit. Ita Quaranta v. Ordo. vers. Veritum in dubium. Rodriguez, in sum. p. 2. c. 14. n. 15. Sa v. Dimissorie, n. 1. Sanch. plures alios adducens. lib. 8. de Matr. d. 28. n. 83. Suar. de legib. lib. 8. cap. 3. n. 19. Henr. lib. 10. c. 22. n. 61. Barbosa de offic. & post. Episc. alleg. 7. n. 24. March. 11. p. 6. c. 6. n. 4.

418 Certè si facultas Confessiones audiendi, aut eligendi aliquem in Confessarium, aut non residendi in Diocesi, aut celebrandi in priuato Non tento & conferme. Oratorio, aut restandi, si sit Religiosus: aut dispensandi, seu communitati vota: non expirant morte concedentis, ut fusæ probat Sanchez citatus: ergo neque in nostro casu expirare, dicendum. Hoc autem verum puto non solum in naturali morte Episcopi, sed etiam in morte ciuili, id est, si ab Episcopatu deponeretur, vel transferretur ad alterum. Quia non minus his modis, quam per naturalem mortem Episcopalis potestis extinguitur: & sic literæ dimissorie concessæ ante degradationem, depositionem, renunciationem, aut translationem ad alium Episcopatum, cundem valorem habebunt. Quod si Episcopus licentiam alicui concessisset, ut posset ab alieno Praefule Ordinari, & ante literatum dimissoriarum expeditionem mortem obiret, aut degradaretur, &c. talis licentia non expiraret. Quia scriptura, vel sigillum necessarium non requirit ad substantiam priuilegii, seu gratia: sed sufficit expresa concedentis voluntas signis externis sufficienter manifestata, ut luculentiter comprobat ipse Sanch. lib. 8. de Matrim. d. 29. & Suar. citat. n. 20.

CAPVT XVIII.

Circa Tempora Ordinationum.

PROBL. CVII.

Minores Ordines possunt, & non possunt, quacunque die etiam feriata conferri.

419 **P**RAXIS communis est, posse pri-
mam Tonsuram quacunque die, possunt quæ-
hora, & loco conferri. De Ordini-
bus autem minoribus ambiguitat-
um valeant feriata die ministriari. Possunt con-
ferriri quacunque feriata die. Quia in rigore iuris
non videtur prohibicium. Cap. quando, dist. 75.
ibi: Quando, & ubi libitum fuerit usque ad Sub-
diaconatus Officium ordinantur Clerici: Diaconi
vero & Presbyteri nunquam nisi in publica ordina-
tione. Sic March. tract. 1. part. 6. cap. 5. numero 7.
Zerol. p. 2. praxis Episc. v. Ordo. Rebuls. in Reg.
Cancel. 25. m. 5. Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord.
a. 9. dub. 1. Petri. de Led. c. 7. concl. 2. pag. mihi 664.

420 Non possunt quacunque feriata dies confer-
ri, sed solis Dominicis, aut alio die festo. Quia Non possunt,
sic

Sectio II. De Ordine Problemata. 255

sic perspicue colligitur ex cap. *de eo autem, de tempore Ordin.* Vbi Alexander III. de eo autem, quod quasuisit, an liceat extra ieiunia quatuor temporum aliquos, in Ostiarios Leatores, Exorcistas, vel Acolytes, aut etiam Subdiaconos promovere? taliter respondemus, quod licet est Episcopo Dominicis, & alii festiū diebus vnum aut duos ad minores Ordines promovere: sed ad Subdiaconatum nisi quatuor temporibus aut Sabbato Sancto, vel in Sabbato ante Dominicam de passione, nulli Episcoporum præterquam Romano Pontifici, licet aliquos ordinare. Ita Syluest. v. *Ordo 2. quest. 6. Angel. v. Ordo 4. Henr. lib. 10. c. 12. num. 1. Valq. d. 246. cap. 5. Bonac. d. 8. punct. 6. num. 1. Marchin. citatus num. 1. statim sibi Contrarius. Sanch. tom. 2. *Conf. lib. 7. cap. 1. dub. 5. 2. Palus tom. 4. tract. 27. punct. 13. num. 1. Dicastil. tom. 1. tract. 6. de Ord. distinct. 1. dub. 9. 3. numero 340.**

411 His herens Doctribus existimo minores Ordines posse conferri quibuscumque Dominicis & festiū diebus priuatum tribus aut etiam pluribus, modo non sicut tot ordinandi, ut generalis Ordinatio videatur, quæ solis statutis temporibus etiam, quoad minores est gerenda.

PROBL. CVIII.

Dies festini, in quibus minores Ordines conferri possunt, debent, & non debent necessario, esse festiū de præcepto.

412 **D**ebent necessario esse dies festi, qui à populo ex Ecclesia præcepto obseruantur. Quia id exp̄ se habetur in Cap. *De eo, de temp. Ordinat.* & clarius in Pontific. Rom. 5. de minor. Ordin. ibi: *Quatuor minores Ordines dari possunt extra Miseriarum solemnia diebus Dominicis, & festiū duplicitibus sed in manentium.* At nomine festiū duplicitum non possunt venire, aut comprehendunt omnia festa duplicita, aut omnes dies festi duplicitis non feriati (vt per se patet) sed ad summum omnia festa quæcumque sint, modo ab Ecclesia obseruari mandentur: Ergo. Si Azor. part. 1. lib. 1. cap. 27. quest. 19. Barbos. de porc. Episc. part. 2. alleg. 11. num. 22. Villalob. tom. 1. tract. 11. diff. 13. num. 4. Vega. Zanard. Palud. Syluest. Antonin. Viguier. Rosel. & alij quos citat Diana part. 5. tract. 13. resol. 97. Machad. tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 3. dec. 2. num. 5. Palus tom. 4. tract. 27. punct. 13. num. 2.

413 Non debent necessario esse festi dies, qui ex præcepto ab Ecclesia obseruantur: sed sufficit esse festa duplicita ex Officio Ecclesiastico. Quia in iure Canonico ille etiam dicitur dies festi, in quo Officium duplex recitatur, licet à laboribus feriatus non sit, vt confit ex Clement. vna de relig. & vener. Sanctor. Et quia in Pontific. Romano dicitur: *Quatuor minores Ordines possunt dari diebus Dominicis, & festiū duplicitibus.* An non dies S. Agnetis, aut D. Catharinae sunt festi dupliciti? Ergo in hisce, & alii duplicitibus possunt minores Ordines exhiberi. Ita Fagund. de præcep. Eccles. lib. 1. cap. 2. num. 22. Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 6. num. 12. Rodriguez. tom. 2. de qq. Regul. quest. 23. art. 5. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

Hanc eligo sententiam. Quia in compendio priuilegiorum nostræ Societatis v. *Ordo* facultas conceditur Episcopis, vt tribus diebus Dominicis, vel alii festiū continuis per extra tempora Religiosos nostros ad omnes Ordines sacros promovere valeant. At cum dubitaretur, quid perilla verba: *aliis festiū diebus continuis* Pontifex intelligeret, diligenter examinata, in eam ventum est sententiam, festos dies h̄c accipi more Ecclesiastico pro diebus habentibus. Officium duplex: atque iuxta hunc sensum quæplures Patres Societatis nostræ à non paueis doctissimis Episcopis (quos recenset Fagundez citatus) de facto ad sacros Ordines tribus diebus duplicitibus, quamvis feriatis, fuere promoti. Quo priuilegio gaudere Barnabitas, & D. Hieronymi Religiosos Marchinus affirmat. Fato tamen, primam partem valde esse probabilem.

424
Hanc eligo
sententiam.

PROBL. CIX.

Potest, & non potest Episcopus diebus Dominicis, vel festis minores Ordines pluribus quam duobus, vel tribus impetrare.

425 **P**otest Episcopus non solum duobus, sed & pluribus minores Ordines diebus præfatis conferre. Quia ratio, cur præcipitur, vt tam *bius quam paucis* Ordines conferantur, est quidem n̄e Ordinatio generalis illa videatur: At in communi sententia prudentum arbitrio relinquendum est, qualis ordinandorum numerus Ordinationem generalem reddat, & qualis præstatam constiuit. Cum autem prudentum iudicio ordinatio illa, qua tres, vel quatuor, initiantur, generalis minimè videtur: verum non est, solis duobus, non pluribus minores Ordines Dominicis vel festis diebus posse conferri. Sic Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 5. num. 5. *Glossa in Cap. de eo, de tempore Ordinat.* Innocent. Groffred. ibidem. Syluest. v. *Ordo 2. quest. 6. Henr. lib. 10. c. 12. num. 1. Sa v. Ordo, numero 13. Reginald. lib. 30. num. 26. Sanch. tom. 2. *Conf. lib. 7. cap. 1. dub. 5. 2. num. 8. Filliuc. tract. 9. numero 8. 3. Diana part. 2. tract. 16. resol. 30.**

426 Non potest Episcopus plusquam duobus minores Ordines hisce diebus exhibere. Quia hoc exp̄ se habetur in cap. *De eo, ibi: Licitum est pluribus, quib[us]que diebus, Episcopis Dominicis, & aliis festiū diebus unum, aut duos ad minores Ordines promovere.* Ergo plures quam duo ordinati non possunt. Ita Hostiens. & Angel. apud Sylvestrum & Henriquez, Valquez d. 246. cap. 5. Hurtad. diff. 2. 3. Abbas, Palud. & alij penes Sanchez, Martin. de S. Ioseph tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Ord. n. 2. Leand. tr. 6. d. 1. 1. 9. 5.

427 Prima sententia subscrivo existimans, Alexandrum III. in Cap. *De eo* vñm fuisse verbis *Prima parti illis: Vnum aut duos, ut expōneret paucos debet subscrībō* re ad Ordines hisce diebus admitti, non vt certum numerum ordinandorum præscriberet. Et quidem Hispano idiomate, vt expōnamus exiguum extitile numerum accedentium, (v. gr.) ad concionem, dicimus: *No anima sive uno, o duos.* Verum Leander afferit, non posse Episcopum plusquam duobus, vel tribus Ordines consertere

ferre, & hanc suam sententiam probabiliorem vocitare, cum tamen ex vi clausule illius: *Licetum est Episcopis Dominicis, & aliis sefius diebus unum aut duos ad minores Ordines promovere, si rigorosè accipienda sit, non licet plures quam unum aut duos ordinare.* Ergo si tunc ordinatio illud praeceptum non violat, cur quatuor, vel quinque non poterunt Ordines minores susciper sine decreti illius violatione. Aferro itaque tot posse illis diebus ad Ordines minores assumi, quoniam non sufficiunt, ut generalis ordinatio geri videatur. Si autem audeam inter prudentes hunc numerum speciatim assignare, dicere sex aut septem ordinandos minores videri generali Ordinationem constitueret.

PROBL. CXI.

Licet, & non licet Episcopo, post prandium minores Ordines impetrare.

428
Non licet.

Non licet. Quia in Pontificali Romano *de Ordin. confer. §. Minores vero, præscribitur, ne Ordines minores a prandio conferantur ob Sacramenti gerendi reverentiam.* Sic Sylvest. ver. *Ordo 2. graff. 6. Angel. ver. Ordo 6. n. 5. Tabie. Arml. Hugo, quos citat, & sequitur Fornar. de Ord. c. 8. n. 3. Zerol. p. 2. *præx. Pontif. v. Ordos. vers. 10. Marchin. tr. 1. p. 7. c. 5. n. 3. licet c. 1. n. 15. oppositum afferuisse videatur.**

429 *Licet equidem.* Quia consuetudo recepta Episcoporum, fere, ut feria sexta vespere ante Sabbathum, in quo iure possint omnes Ordines conferri licet dare quatuor minores Ordines, nec illa in eo indecentia in Sacramenti administratione ab hisce tot Episcopis reperitur. Ita Villalob. *tom. 1. tr. 1. 1. diff. 13. n. 4. Henr. I. 10. c. 12. n. 2. Diana p. 2. tr. 16. refol. 10. male a Marchino citatus refolut. 28. vbi nihil ad rem.*

430 *Abstrane-cessitate, non licet pote-* *re.* Existimo, abstracta necessitate non licere; quia communis id fert usus Ecclesiæ, vnde primam partem probabiliorem reor. Fatoe hanc conuentudinem in Hispaniâ vigeat, credidim in Italia. Si Molèfio credendum c. 14. n. 13. ut die antecedente Sabbathum ordinacionum aliqui minoribus invenientur, vni sequenti die eosdem ex causa iusta ad Subdiaconatum promouant, vel ne in die generalis ordinacionis minima ordinandorum multitudine premantur.

At huiusmodi ex causa consuetudo non probat posse sine causa diebus aliis Dominicis, vel festis in diebus præsta Sabbathi præcedentibus id vniuer-

sum agi.

* *

PROBL. CXII.

Potest, & non potest Episcopus maiores Ordines exhibere mane diei Dominicæ post generalem in Sabbatho factam Ordinationem.

Non potest. Quia dies, in quibus potest Ordines maiores conferre, sunt iam à iure statute, sex Sabbathi iejuniorum, quatuor temporum scilicet Sabbathi, & Sabbathi ante Dominicam Passions, & Resurrectionis. Id statuitur in Cap. *De eo, & in cap. Quando, & in Tridentino c. 23. c. 8.* Sie D. Thom. in 4. d. 25. in lit. *Henr. I. 10. c. 12. n. 1. Barbos. in Trident. c. 1. Marchin. tr. 1. p. 7. c. 5. n. 8. Sanchi. tom. 2. Consil. c. 1. dub. 5. n. 3. Palaus. tom. 4. tr. 27. pun. 15. n. 13.*

Potest quidem, dummodo iejunium Sabbathi continuetur tam ab ordinante, quam ab ordinando. Quia tunc fictione Canonica mane Dominicæ sequentis trahitur ad vespere Sabbathi præcedentis, & sic Ordines conferri in Sabbatho dicuntur. Ita Maiol. lib. 3. de irregular. capi. 23. numer. 12. Suar. tom. 5. diff. 31. sec. 1. num. 41. Laymann. tractat. 9. de Ordin. c. 8. n. 9. Villalob. diff. 13. n. 2. Leand. tr. 6. d. 11. qu. 8.

Certè omnes fere Doctores pro parte primâ citati præfertim Marchinus Henrquez, & Palauus secundam partem veram esse profertur; Quia existunt à primâ sententia non recedente, cum vna dies præfata ex computatione reperitur. Hos sequor dupli conditione appositi: vna si iejunium Sabbathi continuetur: altera, si iusta causa subfit. Certè causam iustum adesse crediderim, si in Sabbatho ob ordinandorum multitudinem, generalis Ordinatio expediti non possit, vel si Episcopus ob grauem infinitatem illam Sabbatho gerere non valuebit.

PROBL. CXIII.

Episcopus in Missâ Sabbathi ablutionem sumpfit: Poterit ex causa, & non poterit in sequente Dominicâ maiores Ordines conferre.

Diximus Problem. proximo, debere iejunium Sabbathi continuari, ut liceat Episcopo Ordines maiores sequenti Dominga celebrare. Quæstum vero, num Episcopus, qui in Missâ Sabbathi præcedentis ablutionem sumpfit, possit sequenti Dominga maiores Ordines exhibere? Non potest. Quia id colliguntur ex c. *Quod à Pariis, diff. 7. 5.* Ob hanc enim iejunij continuationem Ordinatio facta die Dominga retrahitur ad Sabbathum, & quæsi in Sabbatho facta repuratur. Sic Henr. I. 10. c. 12. n. 2. hisce verbis: *Potest Episcopus Dominicâ sequenti post Sabbathum prædictum, si causa subfit, dummodo iejunium Sabbathi continuet usque ad Dominicam: quod continuari dicitur post Missam Sabbathi, nisi sumpserit ablutionem.* Viderunt Henrico subscrive

scribere Diana part. 2. tract. 16. resol. 30. Laym.

tract. 10. cap. 8. n. 5. & alij penes ipsum Palanus

tom. 4. tr. 27. p. 27. p. 13. n. 13. & alij.

435 Potest omnino. Quia textus citatus solum
loquitur de ieiunio Ecclesiastico, quod nulla-
tenus per ablationis sumptionem soluitur. Ita
Sylvest. v. Ordo 2. n. 6. male quidem ab Hen-
rico pro sua sententia citatus. Sanch. tom. 2. con-
s. 1. cap. 1. dub. 5. 1. numer. 5. Marchin. tractat. 1.
part. 7. cap. 5. numer. 9. Leand. tract. 6. d. 11. q. 9.
& alij.

436 Cum his opinor, quia dum indicitur tam
Episcopo, quam ordinandis ieiunium clare
ostenditur, de Ecclesiastico ieiunio, non de na-
turali, geri fermonem in Cap. *Quod à Paribus.*
Monerim vero, nullatenus Episcopo licere,
etiam continuaro. Sabbati ieiunio, usque ad
Dominicanam sequentem, vnum Ordinem fac-
cum die Sabbati vni conferre, & manu Domini-
nica sequens alterum eidem impetrare. Quia
sub suspensionis pena prohibetur in cap. *Lite-
ras.* & in cap. *Dilectas, de temp. ordinat.* Docet
Natur. d. 25. n. 7. & Suan. de cens. d. 31. sect. 1.
num. 40.

PROBL. CXIV.

Et qui die Sabbati Sacerdotium suscep-
pit, die dominica immediata posse
suscipere Episcopatum: necessarium
est, & necessarium non est, Sabbati
ieiunium continuari.

437 Vppono, cum qui die Sabbati Sacerdotij
Ordinem accepit, posse sequenti Dominica
recipere Episcopatum sine suspensionis reatu;
quia licet suspensionis pena indicitur recipien-
tibus Sabbato vnum Ordinem sacram & alterum
immediata Dominica: Episcopatus non
annumeratur in praefatis, *Probl. proximo*, iuris
ius Ordines factos: & ideo non incurrit
suspensionem qui die Sabbati ordinaretur Sa-
cerdos & die dominica immediata consecrare-
tur Episcopus. Sic Joan. Andr. in c. *Quod à Pa-
ribus.* & Abbas in cap. *Literas.*

438 Do autem questionem ad id sic necessarium,
ieiunium Sabbati continuetur? Necesse-
ritur, ieiunium Sabbati continuari. Cuius
propositionis non facile rationem inueni; sed
pro ratione multi sufficit lapientissimi mei Franci-
ci Suanij & Coticas, qui tom. 5. d. 31. sect. 1. n. 14.
profutur: Est autem hic aduentum, Episco-
patum non numerari in his iuribus inter Ordines
factos: & ideo non incurriri banc suspensionem,
etiam si quis die Sabbati & dominica, continuato
ieiunio, ordinaretur Sacerdos, & consecretur Epi-
scopus.

439 Non est necessarium ieiunium Sabbati con-
tinuari. Quia Episcopatus conferri potest quan-
vis Dominica die, ergo absolute potest etiam
in ea, qua est immediata post Sabbathum ordi-
nations generalis eodem more seruato: At in
quavis alia Dominica nullius ieiunij indicitur
continuatio: Ergo sine ieiunij continuacione
poterit consecrari die dominica Episcopus,
qui die Sabbati ordinatus est Presbyter. Ita
Laym. tr. 9. de Ord. c. 8. n. 5. Marchin. tr. 1. p. 2.
c. 1. n. 5. & p. 7. c. 6. n. 9. Palanus tom. 4. tract. 27.

440 punct. 13. numer. 4. Leand. tractat. 6. dis. 11.
quest. 11.

Hoc certum. Suasij venia, existimo, nec vi-
deo vndenam ieiunium Sabbati continuari de-
beat. Imo addiderim cum Castro Palao citato, ^{Hoc certum.}
illam, qui ex priuilegio v. gr. promotus fuit die
Dominica in Presbyterum, posse eadem ipsa
die in Episcopum consecrari, eo quod consecra-
tio Episcopi non reputatur Ordo distinctus
a Sacerdotio, sed illius perfectio. Si igitur con-
secratio Episcopi die Dominicæ est perfectio
ordinationis Sacerdotialis nec ab illâ distingui-
tur, & ieiunium Sabbati ordinationi Sacerdo-
tali deseruit, nullo ex capite ad perfectionem
illam accidentalem ieiunij continuatio requi-
retur.

PROBL. CXV.

Licet, & non licet Episcopo eadem die
primam Tonsuram & omnes minores
Ordines eidem impetrare.

441 Non licet. Quia Tridentinum *sess. 23. c. 6.*
præcipit, ne eadem die quatuor minores
Ordines eidem conferentur, sed *per tempora, in-
terstitia.* Ergo multo minus licebit minores
omnes simul cum primâ Tonsurâ eadem die
impetrari. Sic Innocent. Panormit. & Hoffens.
ad Cap. *De eo, de temp. ordinat.* Sylvest. v. Or-
do 2. q. 7. Angel. v. Ordo 6. Marchin. tr. 1. p. 7.
c. 1. n. 10. & alij.

442 Licet plane. Quia aliquibus Doctoribus
geauibus quidem placet, id nullo iure esse pro-
hibitum. Concilium enim ait: *Minores Or-
dines his, qui saltem Latinam linguam intelligant
per tempora interstitia nisi aliud Episcopo ex-
pedire magis videatur, conferant.* Ergo multo
magis placito rationabili Episcopi committit
Concilium cum prima Tonsura minores con-
ferre ordines si ei expedire videbitur. Addo,
hanç esse multarum Ecclesiârum confuetudi-
nem. Ita Valsq. d. 246. c. 1. Machad. tom. 2. l. 4.
p. 1. tr. 4. docum. 2. Barbo. *de iure Eccles.* l. 1. c. 23.
n. 1. 8. Sanch. Lédesm. Armil. & alij, quos se-
quitur Leand. tr. 6. d. 11. q. 12. Dicastil. tr. 6. de
ord. d. 1. dub. 23. n. 342.

443 Hoc verum existimo, si vel consuetudo vi-
geat, quam in Hispania vigere non dubites; vel
Episcopo videatur id magis expedire iuxta ^{Hoc verum}
Concilij clausulam: *Nisi aliud Episcopo ex-
pedire videatur, ex causa scilicet rationabili.*
Causam autem sufficiens adesse credidim,
vitam solitariam Carthusianorum ex declara-
tione sacrae Congregationis (de qua testatur
Iulius Caesar Madius de Sacrament. *Ordin.*
capite 5. numero 7.) vel a statere ordinandi
nimium prouectam, vel causam studij,
vel auctoritatem Beneficij recepti, seu reci-
piendi, &c.

PROB. CXVI.

In Hispaniâ, & Germaniâ est consuetudo initandi eundem eâdem die iusta ex causâ tam minoribus Ordinibus quam Subdiaconatu: Hec consuetudo est, & non est laudabilis, ac retinenda.

444
Neo laudabilis, nec retinenda est, sed virgente causa ad Papam recurrentem, alter Episcopus labitur in Censuram suspensionis. Cap. De eo, qui furtinè Ordines suscipit, nec contraria confutudo eos excusat. Quia hæc fuit sublata à Tridentino *eff. 23. cap. 11. & 13.* Sic Maiol. de Irregulari. l. 4. c. 11. n. 1. Lopez in addit. ad Prost. crim. Bernard. Diaz, c. 25. Sylvest. v. Ordo 2. q. 7. Tolet. l. 1. c. 71. n. 1. Reginald. l. 3. o. 28. Menoch. de Arbitr. cent. 6. cap. 564. n. 8.

445 Laudabilis, & retinenda est huiusmodi consuetudo in iis locis, in quibus olim iam vigere & retinenda comperitur. Quia consuetudines antiquæ non tolluntur à Tridentino nisi vbi id expressè declarat ut fecit *eff. 23. c. 6. & 9. de reformat.* Ita Nauar. c. 25. n. 5. 1. Suar. de censur. d. 31. s. 1. n. 41. Miranda in *Man. Prelat.* p. 1. q. 3. 8. art. 8. concil. 2. Fornar. de Ord. c. 8. n. 3. Molfet. in sum. tr. 2. c. 8. n. 27. Rodig. q. 9. Regul. tom. 3. q. 23. a. 4. & in sum. p. 2. c. 16. n. 3. Sayr. l. 4. de conf. cap. 14. n. 25. & l. 7. c. 10. n. 26.

446 Profecto absoluè affluerim, etiam seclusa confutidine nostra tempestate licere Episcopum eadem die eidem ex causa iusta minores Ordines cunctos & Subdiaconatum simul imperire. Quia id nullo iure Canonico veritum esse reor. Nam in Cap. *Literas*, & in Cap. *Cum dilectiss. de temp. ordinat.* & in Tridentino *eff. 23. c. 13.* solum prohibetur duos Ordines sacros eidem eadem die conferri: neque Canones adduci à prima sententia Doctoribus in casu nostro loquuntur. Neque contraria consuetudo Episcoporum vim legis habet: siquidem in Hispania non seruati testis sum oculatus. Neque aliter in Tridentino *eff. 23. c. 11.* definitur, sed potius res ista Episcopi relinquunt arbitrio. Assolent attamen laudabilius Episcopi die precedente Sabbathum ordinationum aliquos initiatrice minoribus Ordinibus, vt sequenti die ex causa iusta ad Subdiaconatum promouant. Mecum Vafq. tom. 3. in 3. p. d. 246. c. 5. n. 48. Diana pari. 1. str. 1. 6. refol. 28. Miranda, & Molfet. citati.

PROBL. CXVII.

Qui duos Sacros Ordines in una die recipit, incurrit, & non incurrit ipso facto suspensionem.

447 Nonnulla premissa. Ceterum est, non posse Episcopum eadem die plures Ordines maiores eidem conferre sive saeculari, sive Regulari, quibuscumque primitiis non obstantibus; quia hæc sumunt à Tridentino renovata. Ita habetur in

cap. *Dilectiss. de temp. ordinat.* & in cap. *Proliteras*, eodem titulo, & in aliis iuribus, quæ confirmata fuere à Tridentino *eff. 23. c. 13.* ibi: *Unos sacri Ordines non in eadem die etiam Regulari-laribus conferantur, primitiis, atque indultis quibuscumque non obstantibus.* Porro etiâ Tridentino, non pœna definitur contra recipientes eadem die plures Ordines sacros: nihilominus iure Canonico erat imposita suspensionis pena, vt haberet in cap. *Literas*, ibi: *Ab execuzione officij Sacerdotalis tandem volumus manere suspensionis, donec de illo disponatur.* Et in c. *Innotuit*, de eo, qui furtinè Ordines suscipit, ibi: *In suscep-tis Ordinibus ministrare non debet.*

Quæferim igitur, an suspensione hæc ipso factio incurratur? Non incurratur ipso facto. Quia id non exprimunt citata iura, vt alibi afferunt. Vnde colligitur suspensionem hanc non esse latæ sententia, sed ferenda. Sic Villalob. p. 2. tr. 1. 8. diff. 11. n. 7. Diana p. 5. tr. 10. refol. 36. Cittatur ab his Suarius de *Censur.* d. 31. n. 41. qui quidem solum ait, rem esse dubiam.

449 Ipsi factio incurratur. Quia illa verba Capitis *Innotuit*: *In suscep-tis Ordinibus ministrare non debet* haud obscurè colligitur, hanc suspensionem esse latæ sententia, & ipso facto. Ita Nauar. c. 25. n. 7. 1. Marchin. tr. 1. p. 7. c. 1. n. 2. Leand. tr. 6. d. 1. q. 14. Luis. Turrian. l. 5. de cens. d. 46. dub. 1. Bonac. de *Censur.* d. 5. punct. 1. §. 1. n. 4. & d. 7. q. 3. n. ... punct. 4. n. 3.

Cum his opinor, existimoque Suarium id aperte afferuisse dum ait: *In alio autem casu duorum Ordinum sacrorum sicut res sit dubia, nihilominus iura supra citata attente perpensa videatur, hanc suspensionem iure ipso imponere.* Unde non bene Villalobos & Diana pro contraria sententia absoluè citatur, si tamen ei fauere, dum rem dubiam esse faceretur. Adiicio ex eodem Suario n. 40. suscipientem eadem die absque summi Prelatis dispensatione duos Ordines sacros, suspensionem fieri solum ab ultimo Ordine recepto. Cap. *Literas*, *de temp. Ordinat.* Quod docuere etiam Sayr. l. 4. de cens. c. 14. n. 23. & Molfet. in sum. tr. 2. c. 18. n. 9. Idem dixerim de eo, qui eadem die Ordines minores simul cum Subdiaconatu suscipit. Nam licet sit grauiter prohibitum suscipere eadem die minores Ordines, & Subdiaconatum non solum ex Tridentino *sessione 23. capite 11.* Sed etiam ex capite 2. de eo, qui furti. Ordin. suscep-ti. vbi suspensione fertur, quam Nauar. capite 15.

numer. 71. & alijs putant esse ipso iure sed re vera non est, quia Pon-tifex in eo capite 2. solum ait:

Mandamus, ut eum ministrare non permit-tas. Sic Suarius citatus.

CAPUT

CAPVT XIX.

Circa Ordinum Interstitia seruanda.

PROBL. CXVIII.

In Ordinum minorum receptione sunt, & non sunt. Interstitia reguista.

451 **V**PPONO ex *scit. 1.* in Ordinum maiorum receptione requiri unus anni interstitia ex Tridentino *scit. 23. c. 11. & 13.* qui quidem annus non est mathematicus, sed moraliter iuxta annum Ecclesiasticum computandus: vnde initia-
tus Diaconatu (v. gr.) temporibus Pentecostes, vel Septembribus, aperte poterit anno sequenti eiusdem temporibus Sacerdotium recipere, etiam si duodecim mensis iuxta Solarem circulum nondum fuerint clapsi.

452 Do autem questioni, num etiam in Ordinum minorum receptione Interstitia requiri-
tur: Minime requiruntur Interstitia. Sed pos-
sunt recipi eodem die si ita Episcopo videatur. Quia Tridentinum *loci etiis*, id arbitrio Epis-
copi inclinatur, & ius antiquum in cap. *singulis* *diff. 77.* est iam antiquatum. Sic *Filliuc.* *tom. 1. tract. 17. n. 86.* *Diana* *part. 5. tractat. 10.* *ref. 40.*

453 Requiruntur quidem. Quia id expressè Tri-
dentinum *scit. 23. cap. 11.* prescribit. *Minores* *Ordines* *iii.*, qui saltem Latinam linguam in-
telligent, per temporum interstitia nisi aliud
Episcopo expedire magis videatur, conferantur.
Ita *Petr. de Ledesm. c. 8. de Ord. concil. vlt.* *Ludu-*
do de San Iuan q. 2. de Ord. a. 4. diff. 3. *March.*
tr. 1. p. 7. c. 1. n. 6. *Zerol. in praxi Episc. p. 1. v. Ord.*
Leand. tr. 6. d. 11. q. 17.

454 De hunc sententie veritate non dubito, &
minor *Filliucium*, & *Dianam* oppositum as-
serisco. Quia Tridentinum quicquid inducit
Interstitia ad maiores, quam ad minores Ordines suscipiendos licet minoribus Ispatim
temporis expectandum ab uno ad aliud Ordinem non assignet: & Episcopi arbitrio relin-
quat tempus maiorum intercidere, seu bre-
uiare, & minorum absolute auctere, ut vna
die quatuor minores simul conferantur. Pro-
cedo non laudabiliter se illi gerant Episcopi,
qui non eisdem die, sed eisdem hebdomade om-
nibus minoribus eundem solent initiatu, ut asse-
rit *Marias Antonin. variar. refol. 1. refol. 112.*
causa 26. Quia illud dicitur fieri incontinenti,
quod breui temporis Ispatim peragitur, teste *Me-*
nochio de arbit. l. 2. cent. 1. causa 9. Hoc quidem
ex Concilij iure iattamen ex consuetudine fa-
tor omnes minores Ordines vñ die vni posse
conferri.

PROBL. CXIX.

Qui Ordinibus initiatu, Interstitia non
seruatis, incurrit, & non incurrit
suspensionem.

Certum est, eum peccare mortaliter, quia
præceptum Trid. in re graui transgre-
ditur: an autem suspensionem incurrit, *suspensionem incurrit.*

committit: Incurrit suspensionem. Quia si plu-
res Ordines sacros eodem die recipiat, est id
prohibitum ex cap. *Dilectus Clericis, de temp.*
Ordinat. quod etiam procedit in duobus diebus
continuis fictione. Canonica sumptis pro vno,
ut si die Sabbati continuato ieunio usque ad
mane Dominicæ fiat vñus dies. Si vero conti-
nuatis diebus plures Ordines Sacros suscipiat
recipit extra tempora, & incurrit suspensionem
ab ultimo Ordine. Si demum diuersis diebus
& legitimis temporibus sed non seruatis debiti
interstitia suscipit duos Ordines sacros, id
gerit contra Tridentini statutum *scit. 23. c. 13.*
Igitur qui neglegit interstitia, sacros recipit
ordinis suspensionem incurrit. Sic *Filliuc. p. 1.*
tr. 20. n. 190. *Diana* *p. 4. tr. 2. refol. 55.* *Henriq.*
l. 6. c. 10. n. 3. *Portel. in dubiis Regul. v. Suspen-*
sion. 14.

Suspensionem non incurrit. Qui nulla pœ-
na indicta est in Iure eis qui haud obseruatis in-
terstitia Ordines suscipiunt. Ita *Madius, Ric-*
cius, Sayrus, Zerola, & alij, quos citat & sequi-
tur *Marchin. tr. 1. p. 7. c. 2. n. 12.* *Bonac. d. 8.*
pun. 5. n. 35. *Villalob. tr. 11. diff. 1. 2. n. 2.* & alij
apud ipsos.

Idem asseruerim. Nam licet *Sixtus V. in* *quadam Extran. contra male promoto* *pœnam* *idem affera*
suspensionis ipso facto imposuerit: postea tam-
en sublata fuit per *Clementem VIII.* teste
Nauarro l. 1. consil. 4. de temp. ordin. & *Suario de*
conf. d. 3. scit. 1. n. 43.

PROBL. CXX.

Capitulum, Sede vacante, vel eius
Vicarius potest, & non potest cum
suis subditis in interstitiis
dispensare.

Non potest Capitulum Sede vacante, *ne*
cuius Vicarius in interstitiis dispensare. *Non potest.*
Quia id gerendi facultas solum est Episcopis
concessa, uti exprimit illud Tridentini *scit. 23.*
cap. 11. verbum: *Per temporum interstitia, nisi*
aliud Episcopo expedire magis videatur. Sic *Ro-*
drig. in Bull. citatus à Leandro tr. 6. d. 11. q. 20.
Salcedo, Maiolos, Nauarro penes Machado
tom. 2. l. 4. p. 4. tr. 1. docum. 7. n. 4.

Potest Capitulum Sede vacante, & eius Vi-
carius in interstitiis dispensare. Quia quod Epi-
scopus potest Tridentino ei concedente, decla-
ravit *Sacra Congregatio Concilij posse etiam*
Capitulum Sede vacante, eiusque Vicarium. Ita
*Homobon. Armendar. Marta, quos citat, & se-
quitur Diana p. 4. tract. 4. refol. 209. Ioan. de la*
Cruz de Ord. dub. 3. cypel. 2. Leand. cypel.
Quaranta

260 Theologiae Moralis lib. XXIII.

Quaranta Graf. Modern. Barbos. Riccius quos affect, & sequitur March. tract. 1. part. 7. cap. 2. num. 8.

460 Videor equidem, non bene prouisum à Tridentino fuisse Ecclesie vilitati, aut necessitatibus dispensationis *huiusmodi* recolo.

Cum his opibus, & causas dispensationis huiusmodi

Sede vacante impediret; qui potest obuenire casus, in quo id ad utilitatem vel ad necessitatem Ecclesie maximè expediet. Vnde teor Capitulum gerens Episcopi potestatem ad dimissorias concedendum, fru' etiam ad dispensandum in interstitiis facultate. At quemadmodum Vicarius generalis Episcopi habet licentiam dispensandi in interstitiis, (vt Suanus, Vega, Sanchez, & alii à Machado ubi citati affirmant) etiam hac potestate frui non dubito Capituli Sede vacante Vicarium. Ut autem Episcopus, Capitulum & eterque Vicarius ad manum gerant causas iuste in interstitiis dispensandi, recole eas, quas ex Tridentino *sess. 23. cap. 11. 1. 3. & 14.* Doctores apponunt. Quinque sunt huiusmodi dispensationis causæ. Prima necessitas, aut utilitas Ecclesiarum particularium. Per necessitatem Concilium intelligit, quando deficiunt omnino Ministri; per utilitatem, quando Ministri idonei sunt pauci. Secunda est ætas ordinandi prouecta cum grauitate, ac integritate coniuncta. Tertia arctatio recipiendi Diaconatum, aut Presbyteratum ratione Beneficij recepti, aut recipiendi *sess. 7. 6. 10.* Quarta magna ordinandi virtus, aut excellens in literis profectus. Quinta studium in aliquâ Vniuersitate, vt scilicet Missarum stipendio sustentationi congrua subfundum acquirat. Legi Hurtadum *diff. 23.* & Maiolum *c. 24.* num. 1. 3.

PROBL. CXXI.

Prælati Regulares, nempè Generales, vel Pronotariales possunt, & non possunt in interstitiis cum subditis dispensare ex iure.

461 Possunt equidem. Quia sicut pertinet ad possunt qui dem.

Possunt ordinandi literas dimissorias concedere, sic ad eos attingebit in interstitiis dispensare, cum fuerit opus: ipsi enim solummodo valent agnoscere suarum Ecclesiarum vilitatem, ac necessitatem, subditorum eximiam virtutem, prouectam atatem, in literis excellenter profectum, &c. Sic nonnulli Doctores apud Petrum Lefedim. capite 8. de Ordin. conclus. 11.

462 Minimè possunt. Qui hac facultas est annexa Ordinum collationi, vnde sicut ad Episcopum, & ad Ordines conferre, ita ad eundem pertinet ab interstitiis dispensare: accessorium enim sui principalis naturam sequitur. Et quia Tridentinum hanc dispensationem arbitrio Episcopi semper relinquit, vt ex locis supra civitatis manifestè constat. Ita Vgolin. de posest. Episc. p. 2. c. 26. §. 27. n. 3. Genuens. cap. 2. 8. n. 1. Rodrig. tom. 3. Regul. qq. 9. 27. art. 3. Barbos. de officiis. & posest. Episc. alleg. 18. num. 10. Mirand. in Man. Prælat. tom. 1. q. 38. art. 7. Bonac. d. 8. q. vni. punct. 5. n. 34. Quaran. v. Ordo, ver. Ad dico, fol. 393. Madius de Sacram. Ord. cap. 10.

Non possunt.

n. 13. Valsq. d. 246. n. 57. Molfes. sum. tr. 2. cap. 1. num. 56. Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 2. numero 2.

Certè quo ad ius atinet, affero, minimè id possit Religionum Prælatos, vti expreſſe facit Congregatio p[re]script. Congregatio Concilij posse id ex iu-
c[on]f[er]uit. Superiores Regulares non posse dispensare, ex beneautem re super interstitiis Regularium ordinandorum; sed id pertinet ad Episcopum ordinarem, qui tam[en] quoad causam dispensationis indicium facere debet ex attestatione Superiorum Regularium. Hanc declarationem refert Peirin. in priu. Minor. 10. 1. confit. 1. Sixti IV. §. 22. n. 35. & Dian. p. 1. tr. 2. resol. 112. Hoc de iure. De priuilegio autem certum est, id Prælatos Religionum posse. Nam Gregorius XIII. id concessit Generali no[n]stræ Societatis Iesu, & eius delegatis. Quo priuilegio alii Religiones participant, non obstante communicationis prohibitione ab ipso Gregorio XIII. expellit; nam hac prohibitio non tollit, quin alii Pontifices successores eam communicationem facere valeant, vt fecit Gregorius XIV. teste Rodrig. tom. 1. qq. Regul. q. 5. art. 17. & Palus tom. 4. tr. 27. punct. 13. num. 13. Præterea Clemens VIII. die 23. Novembr. anno 1596. concessit Congregationi S. Ioannis Euangelistæ in Portugalia, vt Patres dictæ Congregationis possint ordinari extra tempora, & per quæcumque Episcopum tribus Dominicis, aut festis continuis vel interpolatis, non feruatis interstitiis à Tridentino affligantur. Legi Dianam p. 3. tr. 2. resol. 32. & 112. & p. 4. tr. 4. resol. 209. & 5. p. 13. resol. 57. per multos citantem pro hac parte Doctores, certè hoc magis planum ex sequenti Problemate fieri.

PROBL. CXXII.

Regulares omnes possunt, & non pos-
sunt ex priuilegio ubique extratempora à Iure statuta Ordinibus ini-
tiari.

Non possunt omnes. Quia Gregorius XIII. 464 qui hoc concessit priuilegium nostræ Societatis, non possunt ceteri alumnus, prohibet expreſſe, ut aliae Religiones, & ceteri alumnus, in tali priuilegio participare, etiamque priuilegiorum Societatis participatione generatim suantur. Sic Valsq. d. 246. c. 5. n. 50. & c. 6. n. 5. 8. Hurtad. de Ord. diff. 23. Lezana. sum. qq. Regul. c. 14. n. 19. Peirin. in priu. Minor. tom. 1. confit. 2. Sixti IV. §. 1. n. 39. Suan. de legib. 1. 8. c. 17. n. 8. Miranda in Man. Prælat. tom. 1. q. 38. a. 4. Quia Tridentinum hoc expellit, prohibuit, & alii Religionibus communicatio in huiusmodi induito fuit ablatum.

Omnes nunc possunt. Quia hoc priuilegium fuit olim concessum Mendicantibus, & Omnes nunc postea à Clemente VIII. absque limitatione possunt, confirmatum, vt docent Rodrig. tom. 1. qq. Regul. q. 55. a. 17. & tom. 3. q. 13. a. 5. & quia priuilegium simile concessere Alexander VI. & Eugenius IV. D. Hieronymi, & D. Benedicti Monachis ut refert Marchin. 17. 1. p. 7. c. 7. n. 1. & Clemens VIII. idem concessit Congregationi D. Ioannis Euangelistæ, vt Probl. proximo exponui. Denique anno Domini 1634. die 28. Martij idem priuilegium Urbanus VIII. Ordini

Sectio II. De Ordine Problemata. 261

dini discalceatorum Trinitatis Santissime im-
pertuit, cuius Bullam perlegi. Ita Iuan. de la
Cruz in Epistol. l. 2. c. 8. dub. 1. Laym. tr. 10. c. 8.
n. 1. Ludou. de San Iuan q. 3. de Ord. a. 2. dub. 2.
Machado tr. 1. 1. p. 2. tr. 6. docum. 9. n. 2. Leand.
quem sequitur Diana p. 10. tr. 11. resol. 10. qui
alibi sepe huic patri subscriptit.

466 Hoc probabilitus reor, quia licet Gregorius
XIII. concedens hoc priuilegium Societati
nostrae, prohiberit, id alii Ordinibus commu-
nicari: communicant ramen multi; nam alii
summi Pontifices Gregorij successores priuile-
gia Societatis multis Ordinibus absolutè con-
cessere, ut constat ex dictis.

PROBL. CXXIII.

Regulares possunt, & non possunt qui-
busvis Ordinibus initiari in diebus,
quibus festum de Sancto semiduplici
celebratur.

467. **P**ossunt equidem. Quia Patribus nostra-
rum Societatis concessit Gregorius XIII. ut va-
leant tribus diebus festiis Ordinibus initia-
ri: At per diem festiū etiam intelligitur se-
miduplex, ut constat ex declaratione Clementis VIII., quam reddit Compostellano Ar-
chiepiscopo D. Iohanni de San Clementi san-
ctissimo Preluli de nostra Societate optimo me-
rito, quam quidem declarationem D. Petrus
Iunco de Posana Salmanticensis Episcopus fe-
legile testatur. Hoc autem Societatis priuile-
gio alios etiam potiri Ordines per communica-
tionem ex Problem. proximo constat. Sic Fagund.
de quinque Precept. c. 2. num. 12. Villalob.
tr. 1. 1. diff. 13. n. 6. Rodrig. tom. 3. 99. Regul. q. 2. 3.
n. 5. Ludouic. de San Iuan q. 3. de Ord. a. 2. dub. 3.
Quam sententiam probabilitus sustineri posse
dixerit Palauus citandus.

468. Minime possunt. Quia id perspicue constat
ex priuilegiis tenore. Nam Alexander VI.
solum concessit Ordini D. Hieronimi, ut Prior
Generalis & alij Priores eiusdem Ordinis va-
leant eligere quemcumque Episcopum Catho-
licum, qui personas Monasteriorum cuiusmodi
ad id idoneas ad omnes etiam Sacros Ordines
etiam extratempora à Iure statuta, tribus diebus
Dominicis, sine festiis Duplicitibus successi-
nem promovere possit. Diocesanorum licentia super hoc
requista. At Gregorius XIII. concessit Soci-
etatis nostra Patribus, ut extra tempora à iure
statuta tribus Dominicis, vel alii festis diebus
etiam continuis ad sacros etiam Presbyteratus
Ordines promovere possint. Ergo ex vi horum
priuilegiorum non possunt Regulares initiari
facis nisi in diebus Dominicis, aut diebus festis
duplicitibus. Ita Rodrig. tom. 3. 99. Regul. q. 2. 3.
num. 6. Leand. tractat. 6. d. 11. quæst. 24. &
alij.

469. Probabilitorem hanc sententiam existimo si
de Ordinibus facis sermo procedat. Si autem
loquarum de Ordinibus minoribus, poterit quis
ordinari diebus, quibus sit festum semiduplicis,
si vera sit illa Clementis VIII. declaratio, quam
quidem hoc guntaxat afferit Rodrig. citatus.
Consernit Palauus tom. 4. tr. 27. p. 13. num. 13.
satus: Quia dies festi, aut festiui, in quibus

concedunt Pontifices posse Regulares initiari
Sacris, secundum communem hominum accep-
tionem, solum pro diebus festis, qui à Clero,
& populo sub obligatione præcepti celebrantur,
acciipiuntur. Sic ille.

PROBL. CXXIV.

Regulares vi suorum priuilegiorum
possunt. & non possunt Sacris ini-
tiari quacumque die, in qua Ec-
clesia Officium duplex celebrat,
etiam si ex præcepto festiua non
sit.

470 **P**ossunt planè. Quia priuilegiorum illa par-
ticula: sine festiis duplicitibus, id aperè de-
monstrat. Nam si necessarium fuisset, dies ex
præcepto festiis existere duplices, id profecto
Pontifex exposuisset, sciens vocabulum: Da-
plex tam posse diem festum de præcepto
custodiendum, quam festum duplex à labori-
bus non feriarum significare. Sic Pæp. 471
in 3. part. quæst. vni. de Sacrament. Ordin. dub.
15. numer. 150. Fagund. de quinque pre-
capite 2. numero 12. Diana part. 5. tractat. 13.
resol. 97. citans Homobonum, Villalob. tr. 11.
diffic. 13. n. 6.

Minime possunt in die festi duplicitis, nisi ex
præcepto festiis sit facis initiari. Quia ex 471
priuilegiorum tenore patescit. Nam Regu-
lares solummodo possunt facis initiari extra
tempora diebus Dominicis, aut festiis dupli-
cibus (velocuitur Alexander VI.) vel alii fe-
stiis diebus (ut Gregorius XIII. profatur:) Sed duplex festiis vel dies festus solum de-
notat diem, in quo celebratur officium de
Sancto, qui feriatus à laboribus à populo co-
litur: Ergo Minorem probo, quia ro Festiis in
sua primea significazione nil aliud significat,
quam diem feriatus, apud Hispanos, Dia de
olgar, ut annotat Ambros. Calep. v. Festus dies.
Deinde quia Festum duplex diuiditur in festum
duplex festiū (cuius Ordinis sunt festa primæ,
ac secundæ Clasiss, & alia, quæ ab Ecclesiâ ce-
lebrari præcipiuntur è ferili labore abstinendo)
& in festum duplex non festiū (cuius Clasiss
sunt festa Doctorum, & alia huiusmodi quæ
solum dicuntur duplicita in ordine ad chorum.)
Ergo ex vi tenoris priuilegij Alexandri solum
possunt Regulares promoueri ad sacros Ordin-
es diebus festiū: id est fariatis.

Hanc partem profecto veriore esse puta-
rim, quia nomine dies festi absolute prolati
solum feriatus dies, in quo populus ab operi-
bus ferilibus cessat intelligitur, ut constat ex
illo: Non in die festo, ex Tridentino 15. 5. c. 2.
fest. 12. in decreto de obseruandis, & vitandis in
celebr. Missar. & ex cap. Omnes dies, & ex c.
Quoniam, & ex cap. Licit, de feriis. iunctis
Glossis: & ex communī modo loquendi.

CAPVT

CAPUT XX.

Circa sacrorum Ministrorum
Obligationes.

PROBL. CXXV.

Obligatio, quam Subdiaconi contrahunt,
ad continentiam seruandam, est,
& non est ex mera Ecclesia
constitutione.

473
Nonnulli sup-
pone.

UPPONO initiatos sacris Ordinibus non obligari iure diuino, sed solum Ecclesiastico, ad continentiam seruandam. Quia quod est ex iure diuino indispensabile est: Atqui tam in Ecclesia Græca, quam in Latinâ permisum aliquando, ut qui Subdiaconatu, aut Diaconatu initiati erant iustas ob causas ad Matrimonium incedendum procedant, sumus experti. Audi Tridentini sess. 24. c. m. 9. definitionem: *Siquis dixerit, Clericos in sacris constitutos, vel Regulares castitatem solemniter professos posse Matrimonium contrahere, contrahemque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto: anathematis.* Vbi facrorum Ministrorum continentiam non in diuinum aliquod præceptum, sed in legem Ecclesiasticam quoad Clericos, & in solemne votum quo ad Regulares professos referit.

474
Est ex mera
Ecclesia con-
stitutione.

Quæquierit autem, num hæc obligatio (v.g.) Subdiaconi ad continentiam seruandam, sit ex mera constitutione Ecclesiastica, an simile ex anexo voto implicito ab Ecclesia præcepto castitatis, quod Deo dum sacris initiatur, emititur? Non est ex voto immedietè quod Ecclesia annexuit Ordini sacro, sed ex mera Ecclesia constitutione illi continentiam præcipientis. Quia cum votum sit de consilio, & promissio voluntaria Deo facta de meliori bono, seu lex priuata quam quicquidem imponit, non potest sub Ecclesia præcepto cadere. Dicitur vero votum castitatis implicitum fieri à Subdiacono, non quia ipse verè castitatem voleat; Sed quia statutum illud Ecclesiast. cum relipicit maiorem Dei cultum eundemque Religionis finem, quem votum ipsum natura sua intendit: & appellari solemne, quia instar voti solemnis dirimit Matrimonium. Sic Sotus in 4. dist. 37. q. vii. Palud. ibi. q. 1. a. 2. n. 14. Valent. 3. p. d. 9. q. 5. punct. 5. §. 1. ¶ in controul. vni. de castitate. 2. Pto. cædere sententia plures Doctores refert. Sanch. de Matrim. d. 27. q. n. 9.

475
Non est ex mera
Ecclesia con-
stitutione.

Ecclesia ad Subdiaconatum promouendo præcipit, ut volens hoc Ordine iniciari, simile in ipsa Ordinacione, Deo continentiam promittat: & confequerter præcipit illi immediatum continentis votum non absolutè, quia est de consilio: sed ex suppositione, quod velit, ad Subdiaconatum elevari. Quia hoc suader aperitissimum D. Gregorij testimonium, quod habetur c. Nullum d. 28. ibi: *Nullum facere Subdiaconum presumant Episcopi, nisi qui se vieturum castè promiserit.* Vbi

Glossa, illud verbum promiserit notat expressam vel tacitam promissionem, aut votum significare. Si autem (inquit) queris, quomodo Ecclesia imponeat alicui necessitatem continendi, cum continentia sit res voti, non precepti; dico, quod Ecclesia, neminem cogit continere: sed in Ordine, quem dat, potest imponere legem, quam vult; sicut quilibet alius in traditione rei sue: ut si de pactis, in traditionibus. Ita D. Thom. in 4. dist. 37. q. 1. a. 1. Caet. tom. I. Opus. 17. 27. que si in vni. vni. Sotus l. 7. de iust. q. 4. a. 2. ¶ q. 5. art. 3. ad 2. Azor. l. 1. 3. c. 12. q. 6. Medi. de Sacr. viror. contin. l. 5. c. 2. Nauar. c. 22. n. 52. Bellarm. l. 1. de Matr. c. 21. Sanch. in De cal. tom. 2. l. 1. c. 6. n. 2. & 3. ¶ de Matr. l. 7. d. 17. q. 2. n. 10. Basil. Pontif. l. 7. de Matr. c. 27. n. 7. Valsq. tom. 3. in 3. p. d. 249. c. 2. ¶ 3. Match. tr. 2. p. 6. c. 8. diffic. 6.

Cum his opinor, assertionem quæ confirmo ex Cap. Assum ex Concilio Arelatensi III. ea-
dem distinet. Assum aliquem ad Sacerdotium in
coniugij vinculo constitutum, non oportet: nisi fuerit
promissa conuersio, id est nisi fuerit facta con-
tinente promissio. Clarius idem colligo ex c.
Diaconi eadem distinet. ibi: *Professi continentiam.*
Ex quibus testimonii deduxerim, Ecclesiam ab Altaria Ministris immediate exigere continentie
promissionem, & votum Deo emulsum.
Quare qui Subdiaconatum voluntate recipit,
non verbis, sed facto ipso continentiam, quam
nominat illi gradui esse annexam Deo implicitè
vouet.

PROB. CXXVI.

Initiatur quis Subdiaconatu cum aliquo
substantiali defectu, vel ex parte ma-
teria, vel forma, vel intentionis, &c.
Hic obligatus manet, & non manet
obligatus ad seruandam continen-
tiam.

477
M
Anet obligatus ad continentiam. Quia
votum fuit simul cum receptione Subdia-
conatus implicitè emulsum, & licet Ordo inua-
lidus fuit, manet autem votum, quod quis vol-
untariè emisit, simplex scilicet ex sacri Ordinis
invaliditate. Ut si quis invalide in aliqua Re-
ligione profiteretur, vel ex defectu etatis, &c. is
voto simplici castitatis astringitur, cap. Plac. de
conver. coniug. Sic Ioan. Andr. Dominic. &
Brunel. apud Sanch. citandum. & alij, quos
professo nomine refert Marchin. tract. 2. p. 6. c. 8.
diffic. 8.

Non manet ad continentiam obligatus.
Quia ablato principali, corrui accessorium:
Ergo ablata Ordinis validitate, quod est princi-
pale, corrui continentiae obligatio, quod est ac-
cessorium. Ita Marchin. citat. Sanch. l. 7. de Ma-
trim. d. 27. n. 13. Paludan. in 4. dist. 3. 8. q. 2. a. vni.
n. 11. Suppl. Gabrieles ibi. q. vni. a. 2. Candi-
dus dis quif. 28. a. 9. dub. 3. Leand. tr. 6. d. 13. q. 4.
& Barbola apud ipsum.

Eiudem mentis sum infirmum adiudicans
prima sententia fundamentum. Quia vo-
Eiudem senti-
tum castitatis in professione non est accessorium
mentis,
sed principale, & ideo professione non subsisten-
te alicuius cunctantia ob defectum, adhuc
voti

Sect. II. De Ordine, Probl. 263

voti obligatio quoad essentiam subsistit. At qui subdiaconatum recipit, non vobet primò & per se castitatem, sed solum ex consequenti, & acceptori, hoc est, supposita sacra Ordinatione, cuius valore sublatu, quod principale est, corrigit, & ipsa continentia obligatio, quae valori Ordinis velut fundamini invenieatur.

PROBLEM. CXXVII.

Quis per vim, vel metum insinsum carentem in constantem virum Ordines sacros suscipit: Hic quidem tenetur, & non tenetur continentia lege.

Si vobis, si per vim, vel per metum ini-
stitutus non consenserit Ordinationi, tunc
nigil oriri continentiae onus, conse-
quentiique posse ducere vxorem, & illud
Matrimonium tam coram Deo, quam in facte
Ecclesie esse validum. Quia abique intentio-
ne recipiendi sacramentum characteris Ordinis
non tinet, unde consequenter corrigit onus
continentiae in eo fundatum. At si vis, vel me-
tus sit iustè incusus cum Prelatis necessitate
Ecclesie virginem aliquem ad sacros Ordines
precepto compellit, cui tamen ipsi consenserit
ut iuste compulsa lege continentia adstrin-
gitur. Quia irrationabiliter. At iustus: nec
inimicari patitur, si ad sacros Ordines in
publicam vilitatem compellitur: & ita fuit a
Talero Angulius initiatu, si Possidens in
in sua vita credidit. Tota igitur difficultas
est de ordinato per metum & vim multe in-
cusa.

Certe illud fuit verum votum, quantumvis
mei grani incusum existimat, & consequenter
fie vobis communie lege tenetur, donec
ab Ecclesie dispensetur votum, interim nu-
ber matrimonium non est quidem irritum, sed
irritandum. Quia qui vel metu facra vnde di-
latur, adhuc Christiana Religionis legibus
tenuerit, Cap. de Iudeis, diss. 45. Ergo similiter
coacte ordinatus lega continentiae adstringitur.
Et quia Concilium Toleranum VIII. 6.7. pro-
ponit aliquorum sacerdotum corruptelam, qui
a sacerdotio recedebant, ad cedebant vxores
sub colore, quod ad sacros Ordines per
metum & vim assumpti fuisse. At duplice ar-
gumento hanc pramis tefellit consuetudinem:
primo exemplo baptizati per vim, & metum,
qui nihilominus tenetur legem Christianam
obtemperare; secundu, exemplo Templi, vel
Calicis, qui accepta consecratione, re in-
tegra profanari non possunt. Et concludit, istos,
tamei iunctos, vel metu ordinatos, cogendos
eis castitatem feruare, & matrimonio iunctos
vi Apostolorum esse pniendos. Sic Archidiac.
c. 2. de Index, in fine. Henric. Boitius in cap.
Maiores, n. 5. de Bapt. Petri de Ledes, de mair.
q. 55. a. 4. Rebel de ebli. usq. p. 1. 1 q. 5. post 2.
cenc. Comit. re p. moral. l. 1. q. 55. n. 3. basil.
Pom. l. 7. de mair. c. 29. Diana p. 2. tr. 4. resol.
19. & alii places apud Sanch. l. 2. d. 29. n. 4.
Sacris Ordinibus initiatu per vim vel me-
tum inuite incusum carentem in constantem
vita lega perpetua continentiae ex vi voti
minime tenetur. Quia illud votum nullum
Ezech. & Mend. Theol. Moral. Tom. III.

est iure natura, Canonico, & diuino, et quidem
matrimonij exemplo sua tetur, quod graui
metu nitum a iure irritatur, Cap. V. vim se
Regular. & Cap. V. mens de sponsal. Et exem-
pli solemnis professionis, que immixter ipso
iure est irrita, si per vim, vel metum granem
emittatur. Cap. Perlamus, & Cap. Cum dilectis
de iis, que vi ducto argumento a contrario sen-
su, quod in iure est validissimum. Ita plurimi
Doctores, quos referi, & sequuntur Sanchez
citatus. Quis adiderim Gioffam ad cap.
Maiores, v. conditionizier. Hieron. Paulum
in praxi Cancel. fol. mibi 55. Graf. decif. 19. &
20. Barthol. de Ledes. de ord. dub. 14. collat. 4.
vers. Annotat. Azor. l. 3. c. 14. q. 8. Vgolin de
offic. Episc. c. 15. n. 5. Sayt. in Clau. l. 6. c. 4. n. 10.
Coninch. d. 10. n. 14. 3. Bonac. de mair. q. 3. pun.
2. n. 14. Marchin. tr. 2. p. 6. c. 8. diss. 9.

His fitim adhucero, quia votum solemnis
etiam tacitum perpetua continentiae, con-
stituens hominem in statu a quo retrocedere
non potest, natura sua exigit plenam voten-
tis libertatem, quam non habet, qui exime-
tis graui operatur: & ideo crediderim falsi
eos, qui asserti illud liberum, si est ad
votum perpetua continentiae, quod sufficit,
ad peccatum lethale patrandum. Nam cum votu
perpetua continentiae si adeo difficile, & de solo
consilio, non de precepto, natura sua exigit
plenam libertatem, quo deficiente votum non
permanebit. Ceterum obligatio in baptizato
vniuersi secundum leges Christianas est elli-
minatior annexa Characteri Baptismi, & ideo qui
vult antecedens vult eis eques de necessitate: et
onus continentiae est acceptorum Ordini sacro
ex statuto Ecclesie, & ideo statu quem volu-
fuerit; non tamen voluisse onus continentiae
subire, ad quod plena libertas exigeatur.
Certe Toletanum Concilium Provinciale erat,
proinde non cogit. At etiam si est vniuersale,
aperie loquuntur de illis, qui sucepti Ordini
plures ratum habuerint, & in eo per
multos annos permanenterint, & tunc Ordini
lepe exercerent. Vnde de huiusmodi Clericis
optimè assertur vti Apostolatas ab Ordine pu-
niendos, si vxorem ducant, vel cogendos fer-
uare, quod promiserunt. Quia ex eo quod per li-
beram ratificationem elegerunt, in Ordine sacro
permanere, etiam ad continentiae onus le-
denixerunt.

PROBL. CXXVIII.

*Tenetur, & non tenetur continentia lege
qui post usum rationis, ante puber-
tatem, sacris fuit initiatu.*

Si puer ante usum rationis Ordines
susciperet, postquam ad rationis usum per-
uenit, danda ei optio, num velit in statu
Ecclesiastico permanere, vel non? Si nolit
permanere in statu Ecclesiastico, potest ducere
vxorem, nec ab Ecclesia copi ad continentiam.
Quia ignorantia voti, eindem obligatio-
nem abilitat, qua cognita, iam non vult vobere,
& reclamat, ut post multis docet Sanch. l. 1. de
mair. d. 30. n. 3. Quid autem si habens plenam
rationis usum sed ante pubertatem sacros reci-
pit ordines, sciens onus castitatis illi esse an-

Z. nexum

SCOBAR
neok Mor.
om III. IV.

III. IV.

264 Theologiæ Moral. Lib. XXIII.

nexum? Num hic seruanda castitatis lege adstringatur?

485
*Non tene-
tur lege
castitatis.*

Non tenetur castitatis lege, potestque vxorem ducere. Quia votum solemne castitatis in professione ante pubertatem emisum non est validum. Cap. *Ad nostram, de Regulari.* Ergo idem dicendum de voto solemni tacito sacri Ordinis: siquidem eadem ratio in vitroque cali militari, feliciter lenitas ingenij puerorum, qui aliquem statim amplectuntur, quem posse a 10 platos esse dolent. Sic Maiol. l. i. de *Irrugul.* n. 6. Sanch. d. 30. n. 8. Squillant. n. 8. & alij ab his relatis.

486
*Tenetur ca-
stitatis lege.*

Tenetur lege castitatis nec potest contrahere Matrimonium. Quia habet rationis visum, plena habet libertatem, doli est capax, spontanea potest inire, & matrimonium, valet perpetua castitatis votum simplex emittere, & aeternissima Religionis ingressum promittere: Ergo poterit etiam matrimonium spirituale cum Deo contrahere, & sui corporis dominium sacri Ordinis susceptione in Dominum transferre. Ita Glos. in *Cap. Pueri.* q. 1. v. *Ad sacros. Imola ad Cap. Ioannes.* n. 2. *de Cler coniugat. Vega.* 10. 2. *sum. e. 57. casu 7. Sotus de Inst.* l. 7. q. 1. a. 5. *Caiet.* 2. 2. q. 8. 4. 9. *Coninch.* d. 20. n. 13. 6. *Bonac. de ma-
trim. g. 3. pan. 9. n. 9. Basili. Pontil. 7. de matr. cap.
29. n. 15. & probabilem sustinet Barbolia de of-
ficio. Episc. alleg. 15. n. 4.*

487
*Hoc mibi
probabilis*

Hoc probabilitas iudico, quia si solum ius naturae considero, haec obligatio facta cum plena deliberatione irrita non est: & nullum lego ius Canonicum eam irritam reddens. Nam hinc Tridentinum *ses. 25. c. 15. de Regulari* professionem factam ante annum decimum sextam completem irritam reddit, non est similius noster calos. Professio enim solemnis præter onus perpetue castitatis, includit etiam paupertatis & obedientiae votum, & plures Religionis regulas obseruandas quidem non sine ingenio difficultate, & ideo maturiori deliberatione opus est, quapropter ad eam gerendam annus Novitatus præcedit. At sulceptio Ordinis sacri præter onus continentia & officij Canonici recitationem (quæ etiam professor debet perfervere) nihil amplius includit: ideoque non valet argumentum à professione solemni ante pubertatem irrita, ad vinculum continentia Ordini sacro adnexum, quod nullo Canonico iure expresse irritatur.

PROBLEM. CXXIX.

*Clerici, qui tonsuram gestare tenentur,
peccant, & non peccant lethaliter,
eam non gestando.*

488
*Nonnulla
suppono.*

Suppono gestationem Clericæ seu tonsuræ Clericalis factæ in capitib. summitate instar

coronæ, initium sumpsisse à D. Petro (auctore Beda l. 5. hist. Anglic. & Germano Patriar. Constantinop. *theoria rituum Ecclesiasticorum.* 4. Bibliot. antiqu. PP) qui aut propria voluntate sic est actionis in memoriam Dominicæ spinea Coronæ, aut ab iis, ad quos missus fuit ad prædicandum, in Iudibrium, quod Ecclesia voluit in honorem conuerti. Porro Doctores conueniunt, Clericos minoribus ordinatos habentes Ecclesiasticum Beneficium, & maioribus Ordinibus initios, quamvis Beneficio caret, teneri tonsuram Clericalem gestare, quia id præcipit sacram initiatis in Cap. *Si quis de vita, & honeste Clericor. & minoribus ordinis Clericis Beneficium habentibus in Cap. Ioannes de Cler coniug. & idem præscribitur utrumque in motu proprio edito à Pio V. super reformat. Cleri viribus (& idem est de habitu Clericali, qui id eis indicatur in Cap. penult. de vita, & honeste Clericor. & in Clement. *Quoniam*, eodem titulo.) At Clericos minoribus initios caret Beneficio, non teneri tonsuram Clericalem gestare: iuriis hos, qui bigami sunt, non posse, constat ex Cap. *Alterationis, de Bigamia in 6. His præmissis.**

Iam veritut in questionem, num Clerici qui tonsuram gestare tenentur, delinquent mortaliiter eam non gestando? Non peccant mea, mortaliter ex vi præcepti, teclusi contemptu, & taliter contumacia. Quia præcepta humana ex vi sua, tecluso contemptu, & contumacia non obligant sub mortal. Sic Caietan. in *sum v. Clericorum peccata.*

Mortaliter peccant. Quia est omisso rei granis præcepta. Ita Abbas in Cap. *Si quis, An-* 490
gel. v. Clericus 4. n. 1. Nuar. c. 2. 5. n. 200. Moraliter
peccata.

Ego autem ex ultimo præfatis Clericos ex vi præcepti illius posse mortaliter delinquare non gestando tonsuram in formam coronæ, ita si non sed de facto non peccare lethaliter, nisi quando mora temporis, in quo non gestatur, est admodum notabilis, ut deatur occasio vilpendendi Clericalem statum. Quia id præcipit Clericis in status Clericalis honorem, ut non vilpendatur. Unde ex hoc fine deflumenda est, me iudice, granitas, aut levitas transgressionis huiusce præcepti, quæ attenta mora temporis, & attento confueto modore, discernenda est arbitrio prudentis. Ideo quamvis res præcepta granis sit ex obiectione, id est, possit esse granis: de facto tamen potest esse leuus ex mora temporis partitate. Meum *Sylacit. v. Clericus 2. n. 2. Armil.* n. 11. *Vafq. d. 250. n. 24. Reginald. 30. c. 2. Layman. c. 12. pan. 6. Huttad. diff. vlt. Caietanum* verò crediderim manifeste falli, ut contra ipsum communiter edocent Doctores in tract. de legibus; quia præcepta humana, etiam tecluso contemptu, & contumacia, ex vi sua obligata non dubito.

INDEX